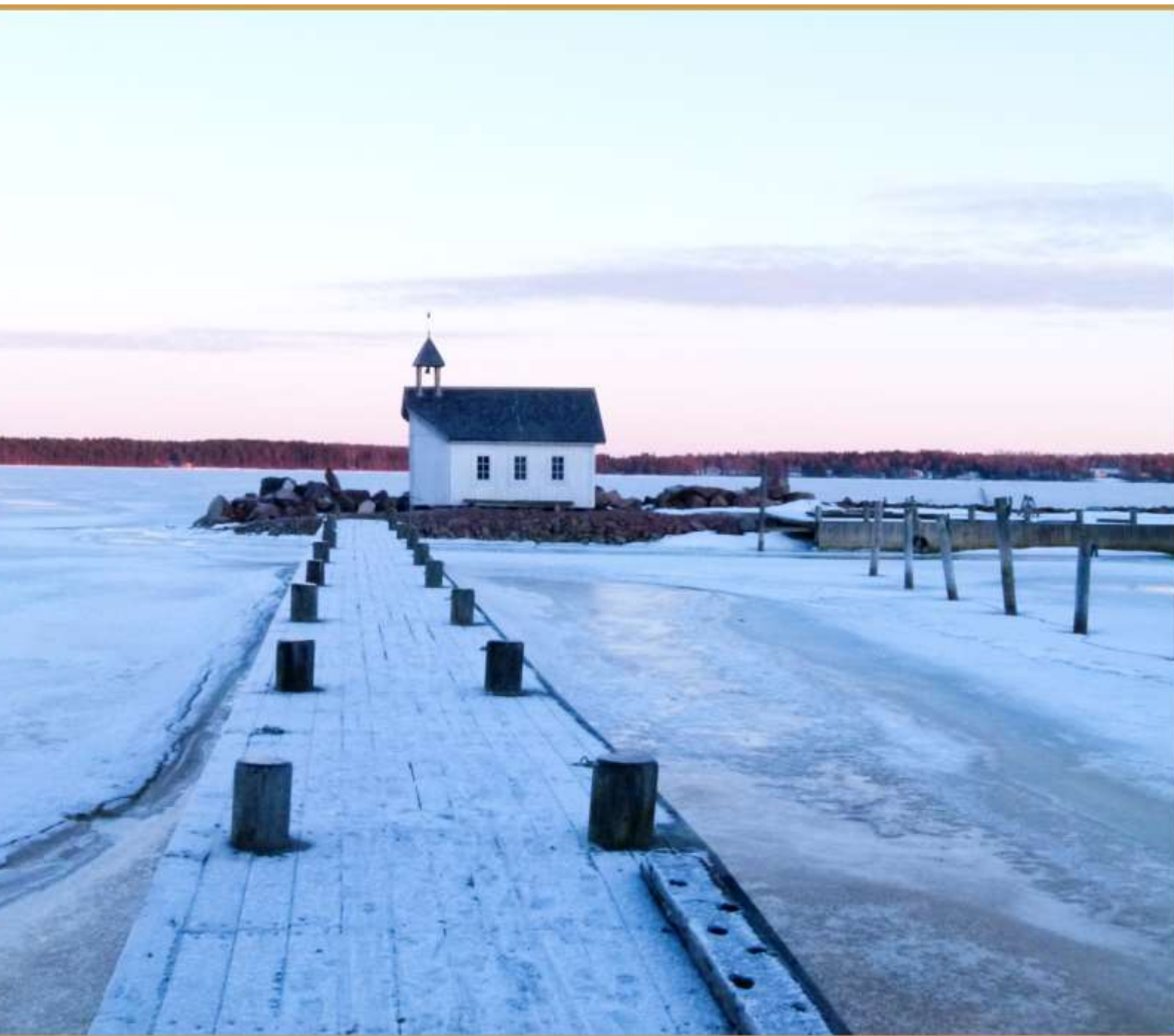

Bokslut 2015

Stadens organisation

POLITISKA ORGAN	ADMINISTRATIVA ORGAN
MARIEHAMNS STAD	
STADSFULLMÄKTIGE	STADSLEDNINGEN
STADSSTYRELSEN	STADSDIREKTÖREN
	STABER
	Stadskansliet
	Finanskansliet
	Personalkansliet
Stadsutvecklingsnämnden	Stadsarkitektkansliet
Äldrerådet	
	SEKTORER
Socialnämnden	Socialektorn
Infrastrukturnämnden	Infrastruktursektorn
Bildningsnämnden	Bildningssektorn
Kultur- och fritidsnämnden	
Byggnadsnämnden	Byggnadsinspektionen

Innehållsförteckning

Stadens organisation	2
Förtroendevalda	4
Stadsdirektörens överblick	6
Stadsfullmäktiges måluppfyllelse för verksamheterna 2015	8
Ekonomisk översikt	9
Resultaträkning	9
Balansräkning	10
Finansieringsanalys	11
Driftsnetto (årets överskott)	13
Investering	13
Den allmänna ekonomiska utvecklingen och utvecklingen inom kommunens område	14
Koncernen	17
Personalbokslut	22
Hållbarhetsbokslut	26
Demokratibokslut	32
Stadsledningen	36
Stadsutvecklingsnämnden	41
Byggnadsnämnden	44
Socialnämnden	46
Bildningsnämnden	52
Kultur- och fritidsnämnden	57
Infrastrukturnämnden	59
Redogörelse över hur kommunens interna tillsyn har ordnats	71
Bokslutsnoter	73
Behandling av årets resultat	87
Bokslutets undertecknande	87
Revisionsanteckning	88

Förtroendevalda

Stadsfullmäktige

Christian Beijar	S	Ordförande
Tage Silander	M	I vice ordförande
Bert Häggblom	ObS	II vice ordförande
Ulla Andersson	S	
Henrik Boström	M	
Jessy Eckerman	S	
Johan Ehn	M	
Peter Enberg	M	
Nina Fellman	S	
Stig Grönlund	ObS	
Camilla Gunell	S	
Igge Holmberg	S	
John Holmberg	Lib	
Camilla Hägglund	M	
Joanna Isaksson	Lib	
Lennart Isaksson	M	
Roger Jansson	M	
Ingrid Johansson	Lib	
Axel Jonsson	ÅF	
Rauli Lehtinen	Lib	
Britt Lundberg	C	
Roger Nordlund	C	
Jörgen Pettersson	C	
Katrin Sjögren	Lib	
Pernilla Söderlund	Lib	
Barbro Sundback	S	
Stephan Toivonen	ÅD	

Stadsstyrelsen

Petri Carlsson	M	Ordförande
Sara Kemetter	S	I vice ordförande
Erica Sjöström	C	II vice ordförande
Nina Lindfors	M	
Tony Wikström	S	
Anders Holmberg	Ob	
Julia Birney	Lib	
Jonny Andersen	Lib	

Stadsdirektörens överblick

Ekonomi och verksamhet i kommuner förutsätter alltid att man blickar bakåt lite längre än bara ett redovisningsår och också förstås att man samtidigt blickar framåt.

Stadens finansiella status har under de senaste åren kontinuerligt förbättrats och vi har lyckats anpassa verksamheten till den verkliga bärkraften. Stadens nya budgeteringsystem och policy för uppföljning och rapportering som betonar tidig identifiering av överskridningsrisk samt ett tydligare ekonomiskt ansvar på rätt nivå har burit frukt.

Alla ansvarsområden håller sin budget och till och med visar överskott samtidigt som fullmäktiges målsättningar har uppfyllts på det stora hela. Tacket skall riktas till alla som hjälpt till, till personal och till alla förtroendevalda. Arbetet med att söka möjliga inbesparingar och kostnadseffektivitet är numera ett bestående element i vår vardag då mer skall göras för samma resurser, men vi har orsak att vara glada just nu.

Årsbidraget för år 2015 blev 8,2 miljoner euro mot budgeterade 3,7 miljoner euro. Räkenskapsperiodens resultat är 3,6 miljoner euro mot den budgeterade förlusten på 1 miljon euro, d.v.s. en förbättring på 4,6 milj. euro! Samtidigt minskade stadens lånebörda under året från 38,2 milj. euro (3 331 euro/inv.) till 30,9 milj. euro, (2 696 euro/inv.) d.v.s. en minskning med över sju miljoner euro, vilket innebär att vi börjar ligga på en "normalnivå" i jämförelser. (Medeltalet i Finland var år 2014 2 733 euro/inv.). Den sjunkande lånebördan och låga räntor har medfört minskade räntekostnader om 131 326 euro i jämförelse med 2014. Det goda skatteutfallet, Elnäts låneamortering, Marstads låneåterbetalning samt försäljning av fastigheter har möjliggjort minskningen av lånebördan. Jag är glad över att vi kunnat minska vår lånestock. Samtidigt bör vi komma ihåg att koncernlånen fortfarande ligger på en alltför hög nivå. Koncernlånen euro per invånare var 7 559 år 2015 (8 061 år 2014). I sammanhanget kan nämnas att fullmäktige antog ägardirektiv för stadens bolag under året. Räkenskapsperiodens resultat för koncernen slutade på det positiva 7,1 milj. euro.

Skattefinansieringen som avgör stadens bärkraft har haft en tillväxt på samfundsskattesidan. Jämfört med budgeterade samfundsskatter om 2,6 milj. euro inflöt det 5,3 milj. euro i stadens

kassa, d.v.s. hela 2,7 miljoner euro mer år 2015. Kommunalskatteintäkten stod för 41,2 milj. euro, vilket är -0,4 milj. euro mindre än det budgeterade. Trots att kommunalskattetaxeringen ligger på 17,75 % i Mariehamn, är det värt att notera att den effektiva skattegraden 2014 var 12,1 % efter alla avdrag, d.v.s. det är den faktiska kommunalskatteprocenten invånarna betalar. Fastighetsskatten är enligt budget 1,2 milj. euro. Nästa år borde även obebyggda tomter beskattas efter att stadens mätningseenhet servat skattemyndigheterna med uppgifter. Landskapsandelarna på 6,6 milj. euro utgör 10 % 2015 av stadens externa intäkter.

Framöver behöver staden fortsätta på den nuvarande återhållsamma ekonomiska linjen. Det finns en risk för att förvärvsinkomsterna minskar år 2016 enligt beräkningar från Finlands kommunförbund och den extra samfundsskatteutbetalning staten gav kommunerna avskaffades för år 2016. Samfundsskatten som flyter in utöver det budgeterade skall användas till att amortera lån. Även den totalrevidering av landskapsandelssystemet som är på gång aviserar minskningar.

Kommunalservice skall förstås inte utvärderas enbart i termer av produktivitet och effektivitet utan även i termer av kvalitet. År 2015 beställdes för andra gången en medborgarenkät av Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB) som konstaterade att de övergripande betygen blev något lägre denna gång, men att försämringarna ligger inom den statistiska felmarginalen. Vidare konstaterades att betygen fortfarande ligger så högt att det blir en utmaning att åstadkomma höjningar. Trots ekonomiskt strama tider har servicen hållit en god nivå då invånarna i Mariehamn verkar uppskatta sin stad så mycket. Bästa sättet att trygga en god service är att ha en god ekonomi. Att man kan ge service till ett billigare pris, korrelerar inte med sämre service.

Bland de mest betydelsefulla politiska beslutet under året var stadsfullmäktiges principbeslut om att gå in för upprättandet av en delgeneralplan för Mariehamns centrum under inkommande mandatperiod. Ett levande centrum är avgörande för Mariehamns framtid! Vi behöver förtäta vårt centrum och möjliggöra attraktivt boende även för barnfamiljer för att uppnå den befolkningsökning vi eftersträvar. Stadens invånarantal minskade tyvärr från 2014 med 19 och var 31.12.2015 11 461. Minskningen fanns i den äldsta ålderskategorin. Tjugo nya mariehamnare fick vi välkomna i november då de kvotflyktingar fullmäktige beslutat ta emot anlände. I februari 2016 var invånarantalet glädjande nog igen på stigande, 11 513 personer noterades 29.2.2016, en preliminär ökning med 52 personer sedan 2015. Ett samarbete mellan Rädda barnen på Åland, stadsledningen och stadens grundskolor inleddes under året för att höra barnen redan i det förberedande arbetet med centrums delgeneralplan. Arbetsmetoden var effektiv och eleverna uppskattade att involveras.

Ett nytt verksamhetsställe inom barnomsorgen öppnades i Idrottsgården då det nya daghemmet Neptunus inledde sin verksamhet. Alldeles

bredvid inleddes äntligen Övernäs skolas nybygge och byggandet av daghemmet Horelli är på gång.

Arbetsgruppen för en gemensam räddningsmyndighet avslutade sitt arbete i början av året utan att uppnå enighet om ett gemensamt förslag. I stället för nödvändiga strukturella reformer tecknades nya samarbetsavtal gällande alarmcentralen och oljeskyddet.

Den första ledarskapsutvärderingen bland stadens personal gjordes 2015. Ca 80 % av samtliga medarbetare besvarade enkäten. Resultatet var gott även om utvecklingsområden fortsättningsvis finns. Sjukfrånvaroprocenten bland stadens anställda ökade till 5. Siffran är fortfarande inte dålig, men på stigande för andra året i rad efter att man 2013 lyckades vända trenden nedåt. På basen av enkätsvar från personalen bör staden satsa mer på jämställdhetsfrågor.

I samband med behandlingen av förvaltningsstadgan beslöt fullmäktige att dela på bildningssektorn så att kultur- och fritid bildar ett eget förvaltningsområde och att en tjänst som kultur- och fritidsdirektör inrättas.

Stadens miljöarbete får ett gott betyg. I miljöutvärderingen konstateras att Mariehamns stad har kunnat påvisa en effektiv implementering, underhåll och förbättring av sitt miljöledningssystem samt förbättring utifrån fastställda mål. Andelen biobränslebaserad värmeanskaffning gjorde nytt rekord och ökade till hela 93 % i stadens fastigheter.

Staden har visat sig ha en förmåga att anpassa sin verksamhet till de ramar ekonomin ger och kan med framförsikt se framtiden an, trots de utmaningar den för med sig!

Barbara Heinonen
Stadsdirektör

Stadsfullmäktiges måluppfyllelse för verksamheterna 2015

Brukarperspektivet

Verksamhetskvalitet

Mål: Kvaliteten på stadens verksamheter bibehålls.

Indikator: Medborgarundersökningens "Nöjd medborgar index" 2015 uppgår till minst samma nivå (indexvärde 70) som uppmättes 2012.

Utfall: 68,5

Brukarinflytande

Mål: Andelen invånare som upplever sig ha goda möjligheter till påverkan och inflytande över stadens verksamheter skall öka.

Indikator: Medborgarundersökningens "Nöjd inflytande index" 2015 ska öka i förhållande till indexvärde 55 som uppmättes 2012.

Utfall: 55,6

Kommunalpolitiskt engagemang

Mål: Andelen Mariehamnare som uppvisar intresse för kommunalpolitiska frågor skall öka.

Indikator: Valdeltagandet i kommunalvalet 2015 skall öka i förhållande till 61 % i valet 2011.

Utfall: 64,43 %

Medarbetarperspektivet

Medarbetare

Mål: Staden har en välmående och välfungerande personal. Arbetsuppgifter och arbetsinnehåll som ger en positiv stimulans till individen är en väsentlig faktor för trivsel, hälsa och prestationsnivå. Förändringar och utveckling av arbetsuppgifter och rättvist arbetsinnehåll som bidrar till ökad stimulans ger som regel ett förbättrat arbetsklimat, bättre individuell prestationsnivå samt minskad sjukfrånvaro.

Indikator: Stadens total sjukfrånvaroprocent högst 3,5 %.

Utfall: 5,02 %

Sjukfrånvaroprocenten på en enskild arbetsplats överstiger aldrig 6 %.

Utfall: 76 % av enskilda arbetsplatser överstiger aldrig 6 %.

Indikator: Förbättrat medarbetarindex totalt (2009: 79,0, 2011: 79,07). På varje enskild arbetsplats ska medarbetarindexet vara minst 75,0. (skala 0-100).

Utfall: 79,2 totalt. 85,2 % av arbetsplatserna har ett index över 75,0.

Ledarskap

Mål: Ett ledarskap som möjliggör medarbetarnas engagemang, delaktighet och skapande av en hälsosam och inspirerande arbetsmiljö.

Indikator: Förbättrat ledarskapsindex (skala 0-100). Eftersom den första ledarskapsutvärderingen görs under år 2014 finns siffror att tillgå först i ett senare skede.

Utfall: 73,66

Jämställdhet

Mål: Lika möjligheter och rättigheter för kvinnor och män.

Indikator: En god nivå på jämställdhetsindex. (skala 0-100).

Utfall: 67,0

Ekonomiperspektivet

Mål: Att kontinuerligt modernisera verksamheterna och ta i bruk nya arbetsmetoder så att invånarna upplever sin service som förbättrad även då ytterligare resurser inte skjuts till.

Indikator: Utfall inom budget samt budgeterad måluppfyllelse.

Utfall: Budgetavvikelse resultat: +4,6 milj. euro, budgetavvikelse investering: +2,4 milj. euro. Budgeterad måluppfyllelse; se respektive anslags måluppfyllelse.

Mål: Stadens nettoskuldbörda ska årligen minska. Indikator: Nettoskuldens utfall.

Utfall: 7,2 milj. euro (10,4 milj. euro år 2014)

Hållbarhetsperspektivet

Se miljömål 1-5 under avsnittet Hållbarhetsbokslut.

Ekonomisk översikt

Resultaträkning

Belopp i euro	Grundbudget år 2015	Budget 2015 ¹	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Verksamhetsintäkter	17 564 587,29	17 062 566,74	18 313 957,08	24 553 435,52
Försäljningsintäkter	8 684 253,12	8 309 172,53	9 368 619,56	16 016 571,05
Avgiftsintäkter	3 925 292,62	3 925 292,62	3 782 270,63	3 753 891,92
Understöd och bidrag	598 242,00	598 242,00	488 299,65	535 311,17
Övriga intäkter	4 078 787,71	3 951 847,75	4 372 261,97	3 923 742,39
Tillverkning för eget bruk	278 011,84	278 011,84	302 505,27	323 918,99
Verksamhetskostnader	-65 993 204,62	-66 041 184,07	-65 538 035,58	-66 732 290,45
Personalkostnader:	-40 912 014,21	-40 912 014,21	-40 459 029,76	-41 854 580,96
Löner och arvoden	-32 314 304,00	-32 314 304,00	-32 275 843,25	-33 372 335,16
Lönebikostnader:	-8 597 710,21	-8 597 710,21	-8 183 186,51	-8 482 245,80
- pensionskostnader	-6 682 032,00	-6 682 032,00	-7 002 951,93	-7 057 140,40
- övriga lönebikostnader	-1 915 678,21	-1 915 678,21	-1 180 234,58	-1 425 105,40
Köp av tjänster	-13 046 215,42	-12 868 733,18	-12 972 870,18	-12 859 812,38
Material, förnödenheter och varor	-6 850 762,35	-6 903 763,86	-7 196 682,92	-7 458 686,35
Understöd	-3 626 551,27	-3 626 551,27	-3 665 007,22	-3 417 320,52
Övriga verksamhetskostnader	-1 557 661,37	-1 730 121,55	-1 244 445,50	-1 141 890,24
Verksamhetsbidrag	-48 428 617,33	-48 978 617,33	-47 224 078,50	-42 178 854,93
Skatteintäkter:	45 616 000,00	45 616 000,00	48 020 294,59	52 558 104,34
Kommunalskatt 17,75 %	41 524 000,00	41 524 000,00	41 159 278,61	39 962 043,02
Fastighetsskatt	1 291 000,00	1 291 000,00	1 241 689,25	1 221 527,17
Samfundsskatt	2 569 000,00	2 569 000,00	5 305 969,57	11 116 045,68
Övriga skatteintäkter	232 000,00	232 000,00	313 357,16	258 488,47
Landskapsandelar, kompensationer	6 225 000,00	6 225 000,00	6 622 071,61	6 378 856,59
Driftsbidrag	3 412 382,67	2 862 382,67	7 418 287,70	16 758 106,00
Finansiella intäkter och kostnader:	251 469,00	801 469,00	770 700,38	-311 080,06
Ränteintäkter	1 054 809,00	1 054 809,00	1 025 553,26	187 835,71
Övriga finansiella intäkter	52 460,00	602 460,00	184 388,20	59 036,72
Räntekostnader	-784 000,00	-784 000,00	-388 350,12	-519 676,45
Övriga finansiella kostnader	-71 800,00	-71 800,00	-50 890,96	-38 276,04
Årsbidrag	3 663 851,67	3 663 851,67	8 188 988,08	16 447 025,94
Planenliga avskrivningar	-4 676 669,16	-4 676 669,16	-4 592 413,15	-6 138 947,05
Nedskrivningar	0,00	0,00	-4 000,00	0,00
Extraordinära intäkter	0,00	0,00	0,00	8 780 054,49
Årets resultat	-1 012 817,49	-1 012 817,49	3 592 574,93	19 088 133,38
Ökning (-), minskning (+) av fonder	0,00	0,00	-793,84	0,00
Årets överskott (underskott)	-1 012 817,49	-1 012 817,49	3 591 781,09	19 088 133,38

¹ Grundbudget år 2015 inkl. budgetändringar under året.

Balansräkning

Belopp i euro per 31.12	Bokslut 2015	Bokslut 2014	Förändring 2014 - 2015
AKTIVA	161 086 552,66	166 111 667,10	-5 025 114,44
A BESTÅENDE AKTIVA	129 001 176,08	128 626 061,47	375 114,61
I Immateriella tillgångar	156 998,94	165 936,09	-8 937,15
1. Imateriella rättigheter	8 034,02	11 247,63	0,00
2. Datorprogram	135 917,54	133 380,27	2 537,27
3. Övriga utgifter med lång verkningstid	13 047,38	21 308,19	-8 260,81
II Materiella tillgångar	96 072 061,61	95 376 919,90	695 141,71
1. Mark- och vattenområden	10 902 217,13	10 922 508,81	-20 291,68
2. Byggnader	56 870 280,72	59 917 915,94	-3 047 635,22
3. Fasta konstruktioner o anordningar	21 937 518,71	20 628 392,48	1 309 126,23
4. Maskiner och inventarier	2 002 996,20	1 858 365,33	144 630,87
5. Övriga materiella tillgångar	26 000,00	30 000,00	-4 000,00
6. Förskottsbetalningar, pågående nyanläggningar	4 333 048,85	2 019 737,34	2 313 311,51
III Placeringar	32 772 115,53	33 083 205,48	-311 089,95
1. Aktier och andelar	32 187 869,21	32 487 869,21	-300 000,00
4. Övriga fodringar	584 246,32	595 336,27	-11 089,95
B FÖRVALTADE MEDEL	231 032,94	285 415,89	-54 382,95
1. Landskaps- o. statliga uppdrag	187 800,86	212 525,60	-24 724,74
2. Donationsfondernas särskilda täckning	43 232,08	72 890,29	-29 658,21
C RÖRLIGA AKTIVA	31 854 343,64	37 200 189,74	-5 345 846,10
I Omsättningstillgångar	289 323,89	289 442,45	-118,56
4. Övriga omsättningstillgångar	289 323,89	289 442,45	-118,56
II Fordringar	26 268 237,93	30 067 688,12	-3 799 450,19
Långfristiga fordringar	21 196 540,00	25 724 020,00	-4 527 480,00
2. Lånefordringar	21 194 040,00	25 715 520,00	-4 521 480,00
3. Övriga fordringar	2 500,00	8 500,00	0,00
Kortfristiga fordringar	5 071 697,93	4 343 668,12	728 029,81
1. Kundfordringar	2 944 844,10	2 520 580,45	424 263,65
2. Lånefordringar	921 480,00	921 480,00	0,00
3. Övriga fordringar	988 442,11	704 670,69	283 771,42
4. Resultatregleringar	216 931,72	196 936,98	19 994,74
IV Kassa och bank	5 296 781,82	6 843 059,17	-1 546 277,35
PASSIVA	161 086 552,66	166 111 667,10	-5 025 114,44
A EGET KAPITAL	121 482 157,77	117 932 539,62	3 549 618,15
I Grundkapital	78 167 195,67	78 167 195,67	0,00
V Över-/underskott från tidigare år	39 723 181,01	20 677 210,57	19 045 970,44
VI Över-/underskott för räkenskapsåret	3 591 781,09	19 088 133,38	-15 496 352,29
D FÖRVALTAT KAPITAL	545 245,33	617 548,71	-72 303,38
1. Landskaps- o. statliga uppdrag	174 564,86	199 289,60	-24 724,74
2. Donationsfondernas kapital	361 563,87	418 259,11	-56 695,24
3. Övrigt förvaltad kapital	9 116,60	0,00	9 116,60
E FRÄMMANDE KAPITAL	39 059 149,56	47 561 578,77	-8 502 429,21
I Långfristigt främmande kapital	27 801 816,04	35 470 916,47	-7 669 100,43
2. Lån från finansinstitut, försäkringsinrättningar	16 217 192,22	18 075 335,70	-1 858 143,48
3. Lån från offentliga samfund	11 584 623,82	17 395 580,77	-5 810 956,95
8. Resultatregleringar	0,00	0,00	0,00
II Kortfristigt främmande kapital	11 257 333,52	12 090 662,30	-833 328,78
2. Lån från finansinstitut, försäkringsinrättningar	1 858 143,48	1 766 714,90	91 428,58
3. Lån från offentliga samfund	1 244 049,58	1 001 515,89	242 533,69
5. Erhållna förskott	159 706,43	99 793,86	59 912,57
6. Skulder till leverantörer	2 242 644,58	2 880 437,72	-637 793,14
7. Övriga skulder	1 472 568,92	832 696,10	639 872,82
8. Resultatregleringar	4 280 220,53	5 509 503,83	-1 229 283,30

Finansieringsanalys

Belopp i euro	Budget år 2015 ¹	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Kassaflödet i verksamheten			
Internt tillförda medel:	7 029 000,00	7 513 059,88	15 750 563,33
Årsbidrag	0,00	8 188 988,08	16 447 025,94
Extraordinära poster	0,00	0,00	8 780 054,49
Rättelseposter till internt tillförda medel	0,00	-675 928,20	-9 476 517,10
Investeringarnas kassaflöde	-7 476 000,00	-4 307 483,35	17 403 982,69
Investeringar i anläggningstillgångar	0,00	-6 784 511,83	-14 996 446,55
Finansieringsandelar till investeringsutgifter	0,00	733 319,90	372 567,11
Försäljningsinkomster av anläggningstillgångar	0,00	1 743 708,58	32 027 862,13
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	-447 000,00	3 205 576,53	33 154 546,02
Finansieringens kassaflöde			
Förändringar i utlåningen:	0,00	11 089,95	24 175,33
Ökning av utlåningen	0,00	0,00	0,00
Minskning av utlåningen	0,00	11 089,95	24 175,33
Förändringar av lånestocken:	-186 000,00	-7 335 138,16	727 079,70
Ökning av långfristiga lån	2 600 000,00	0,00	3 200 000,00
Minskning av långfristiga lån	-2 786 000,00	-7 335 138,16	-2 472 920,30
Förändring i eget kapital	0,00	-42 162,94	662 750,23
Övriga förändringar av likviditeten:	0,00	2 614 357,27	-28 720 846,27
Förändring av förvaltade medel och förvaltad kapital	0,00	-17 920,43	10 224,54
Förändring av omsättningstillgångar	0,00	118,56	-12 951,66
Förändring av lång- och kortfristiga fordringar	0,00	3 799 450,19	-21 296 525,36
Förändring av räntefria lång- och kortfristiga skulder	0,00	-1 167 291,05	-7 421 593,79
Finansieringens kassaflöde	-186 000,00	-4 751 853,88	-27 306 841,01
Förändring av likvida medel	-633 000,00	-1 546 277,35	5 847 705,01
Likvida medel 31 december	1 233 000,00	5 296 781,82	6 843 059,17
Likvida medel 1 januari	1 866 000,00	6 843 059,17	995 354,16
Summa förändring av likvida medel	-633 000,00	-1 546 277,35	5 847 705,01

¹ Stadsfullmäktiges grundbudget.

Finansiella nyckeltal

	Bokslut 2015	Bokslut 2014	Förändring 2014-15
Invånarantal 31 december	11 461	11 480	-0,2 %
<u>Drift</u>			
Verksamhetsintäkter i procent av verksamhetskostnaderna:	28,2 %	37,1 %	-24,1 %
- nyckeltalet beskriver avgiftsfinansieringens andel av verksamhetskostnaderna.			
Årsbidraget i procent av avskrivningarna:	178,2 %	267,9 %	-33,5 %
- utgångspunkten är att kommunens egna medel är tillräckliga om årsbidraget är lika stort som kostnaderna för avskrivningar.			
Årsbidrag euro/invånare:	715	1 433	-50,1 %
- årsbidrag per invånare är ett nyckeltal som används allmänt för bedömning av om den egna finansieringen är tillräcklig.			
<u>Investeringar</u>			
Intern finansiering av investeringar i procent:	135,3 %	112,5 %	20,3 %
- nyckeltalet anger hur stor del av den egna anskaffningsutgiften för investeringar som har finansierats med internt tillförda medel.			
Intern finansiering av kapitalutgifter i procent:	61,2 %	96,2 %	-36,4 %
- detta nyckeltal utvisar årsbidragets procentuella andel av det totala beloppet av egna anskaffningsutgifter för investeringar, nettoökningen av utgivna lån och amorteringar på lån.			
<u>Likviditet</u>			
Kassamedel 31 december i miljoner euro:	5,3	6,8	-22,6 %
- till kassamedel räknas finansiella värdepapper samt kassa och banktillgodohavanden.			
Kassautbetalningar i miljoner euro:	80,1	84,8	-5,5 %
- beloppet visar de sammanlagda utbetalningarna som skett under året.			
Likviditet (kassadagar):	24	29	-18,1 %
- nyckeltalet anger hur många dagars kassautbetalningar som kan täckas med kommunens kassamedel.			
<u>Soliditet</u>			
Soliditetsgrad i procent:	75,4 %	71,0 %	6,2 %
- soliditeten beskriver kommunens förmåga att bära underskott och kapacitet att klara av sina åtaganden på lång sikt.			
Finansieringsförmögenhet euro/invånare:	-640	-919	-30,4 %
- nyckeltalet utvisar om de likvida tillgångarna räcker till för återbetalning av det främmande kapitalet.			
<u>Lån</u>			
Låneskötselbidrag:	1,1	5,7	-80,4 %
- låneskötselbidraget visar om kommunens interna finansiering täcker räntor och amorteringar på främmande kapital. Finansieringen täcks vid värde 1 eller större.			
Relativ skuldsättningsgrad i procent:	53,3 %	56,8 %	-6,2 %
- här anges hur stor del av kommunens verksamhetsintäkter som skulle behövas för återbetalning av det främmande kapitalet.			
Nettolån 31 december i miljoner euro:	7,2	10,4	-30,5 %
- till nettolån räknas det främmande kapitalet minus det rörliga aktiva.			
Lånestock 31 december i miljoner euro:	30,9	38,2	-19,2 %
- till lånestocken räknas hela det främmande kapitalet minus erhållna förskott, skulder till leverantörer, resultatregleringar och övriga skulder.			
Lån euro/invånare:	2 696	3 331	-19,0 %
- lånebeloppet per invånare får man genom att dividera lånestocken med kommunens invånarantal vid utgången av bokslutsåret.			

Driftnetto (årets överskott)

Driftnetto

Belopp i euro inkl interna transaktioner	Budget år 2015 ¹	Bokslut 2015	Bokslut 2014
S:a driftsnetto totalt	-1 012 817,49	3 591 781,09	19 088 133,38
Stadsledning	-5 789 916,80	-5 020 581,97	3 666 345,92
Finansiering (stadsledning)	55 306 096,96	57 963 034,26	63 064 286,46
4 mbk Pommern (stadsledning)	-187 000,00	-236 830,03	-156 431,75
Stadsutvecklingsnämnden	-357 062,79	-346 638,41	-332 531,40
Byggnadsnämnden	-150 431,93	-145 487,31	-144 189,53
Bildningsnämnden	-15 677 951,21	-15 309 520,22	-14 925 195,74
Kultur- och fritidsnämnden	-242 000,00	-231 448,17	-228 619,38
Socialnämnden	-29 377 600,13	-28 906 808,98	-28 354 058,26
Infrastrukturnämnden	-4 536 951,59	-4 173 938,08	-3 501 472,94

¹ Inkl. budgetändringar under året som presenteras under respektive anslag.

Investering

Belopp i euro	Budget 2015 ¹	Bokslut 2015	Bokslut 2014
S:a nettoinvestering totalt	-7 696 035,00	-5 275 890,19	-14 518 889,97
Stadsledning	-2 730 684,00	-2 911 126,36	-10 835 245,21
4mbk Pommern	-347 101,00	-46 816,61	-25 292,00
Finansiering (finansiering)	0,00	765 907,57	57 710,47
Bildningsnämnden	-70 000,00	-68 122,50	0,00
Kultur- och fritidsnämnden	0,00	0,00	-7 880,98
Socialnämnden	0,00	0,00	-3 457,55
Infrastrukturnämnden	-4 548 250,00	-3 015 732,29	-3 704 724,70
Inkomster och utgifter totalt			
(+) Inkomster	650 000,00	1 509 506,70	477 556,58
(-) Utgifter	-8 346 035,00	-6 785 396,89	-14 996 446,55
(=) Summa investering	-7 696 035,00	-5 275 890,19	-14 518 889,97

¹ Inkl. budgetändringar under året som presenteras under respektive anslag.

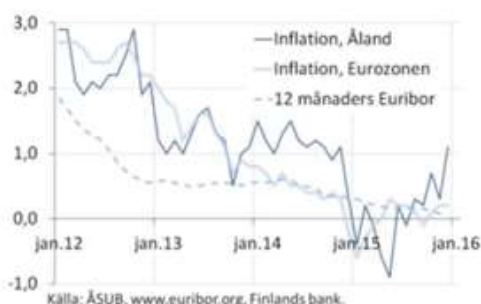
I investeringarnas utfall ingår inte följande förändringar:

Återbetalning av fritt eget kapital från FAB Marstad	300 000,00
Förändringar i elanslutningar	4 362,43
Nedskrivning av konstverk	4 000,00
Totalt	308 362,43

Den allmänna ekonomiska utvecklingen och utvecklingen inom kommunens område

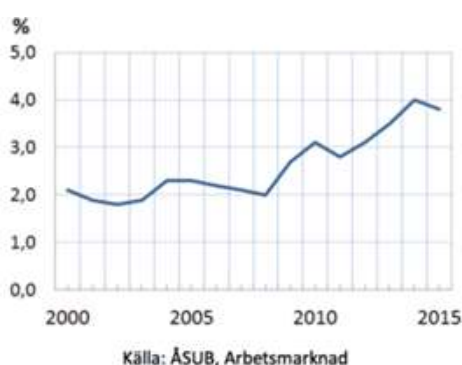
I konjunkturindikatorer 2015 (ÅSUB 2016:2) framgår det att den åländska ekonomin är direkt och indirekt beroende av förändringar i den internationella omgivningen, i synnerhet av förändringar i oljepriset. ÅSUB räknar med att det låga oljepriset fortsätter att ha en positiv inverkan på den åländska ekonomin. Färjetrafiken, men också den övriga handelssjöfarten gynnas av låga bunkerpriser. Lättnaden i bränslekostnaderna innebär att effekten av svaveldirektivet som implementerades i början av fjolåret fortsättningsvis mildras.

Inflation och räntor. Åland och Euroområdet, 2012-2015:

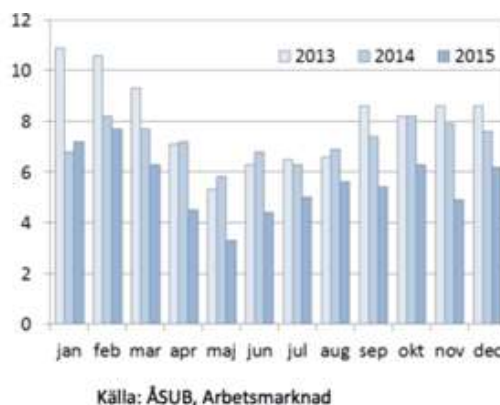
Inflationen i eurozonen har legat strax över 0,0 procent 2015 och förväntas stiga något under det närmaste året. Prisutvecklingen På Åland följer nära den i Finland. Den årliga prisstegringen (inflationen) var 0,1 procent På Åland år 2015 (strax över eurozonens medeltal) och -0,2 i Finland. Trenden i ECB:s långa referensränta (12 månader) har fortsatt neråt under 2015 för fjärde året i följd. Det avspeglar de kontinuerligt sjunkande interbankräntorna i Europa.

Öppen arbetslöshet 2000-2015 (procent):

En viktig konjunkturindikator är andelen arbetslösa i förhållande till arbetskraften. Den årsvisa arbetslöshetstrenden på Åland har varit uppåtgående sedan 2002. Den högsta nivån på 17 år nåddes 2014 (4,0 procent). Därefter fick vi ett litet hack neråt i kurvan 2015 då årsgenomsnittet för den öppna arbetslösheten sjönk till 3,8 procent.

Ungdomsarbetslöshet 2013-2015 (procent):

Ungdomsarbetslösheten låg genomsnittligt på en lägre nivå under 2015 än året innan.

De åländska kommunernas skattesatser

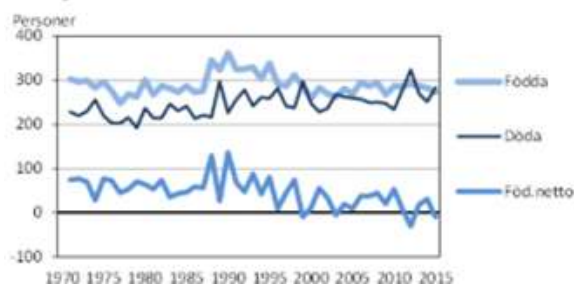
Mariehamns stads inkomstskattesats på 17,75% var på samma nivå 2015. För hela Åland ligger inkomstskattesatsen 2016 i genomsnitt på 17,74 procent jämfört med 17,73 procent för 2015. Kumlinge och Vårdö höjer sina inkomstskattesatser inför 2016 med 0,50 procentenheter till 19,00 procent. Den lägsta skattesatsen har Brändö, Lemland och Saltvik med 16,75 procent medan Kökar har högsta inkomstskattesatsen med 19,75 procent tätt följt av Finström, Lumparland och Sund med 19,50 procent.

Mariehamn och Sottunga tar ut fastighetsskatt på stadigvarande bostad, 0,30 respektive 0,50 procent. Alla kommuner behåller sin allmänna skattesats på samma nivå som 2015. Brändö är den enda kommunen som inte tar ut någon allmän skatteprocent. Alla kommuner har 0,90 procent i fastighetsskatt för annan bostad.

Invånarantalet

Den slutliga siffran för antalet invånare på Åland den 31 december 2015 är 28 983. Folkmängden steg med 67 personer under 2015, vilket är en mycket mindre ökning än 2014 då den var 250 personer. Mariehamns stad invånarantal för 2015 är 11 461 (11 480 år 2014).

Födda, döda och födelsenetto 1971-2015:

Det föddes 273 barn under året, ett tiotal färre än 2014. De avlidna var 283, vilket är en ökning med drygt 30 och den näst högsta siffran under 2000-talet. Detta gjorde att födelsenettet, d.v.s. skillnaden mellan antal födda och döda, blev minus tio personer. Det är fjärde gången under de senaste sjutton åren som födelsenettet är negativt. Före det hade Åland årliga födelseöverskott i nästan 70 år.

Huvudorsaken till den uppbromsade befolkningstillväxten är att flyttningsrörelsens överskott minskade med 150 och blev 86 personer, den minsta siffran sedan år 2000. Flyttningen gentemot Sverige och övriga Norden, som under 2000-talet vanligen har gett ett överskott, visade nu ett minus på över 40 personer. Det beror på att inflyttningen minskade med 80 personer till drygt 330. Utflyttningen sjönk också något, med ett tiotal, och var 375 personer. Flyttningsöverskottet i förhållande till Finland minskade med 60 och blev knappt 20 personer, vilket är långt under 2000-talets medelnivå.

Mariehamns folk mängd minskade med 14 personer enligt de preliminära siffrorna och skärgårdens med 31. I båda regioner beror minskningen på att det avled flera än det föddes. Födelseunderskottet kunde inte kompenseras av flyttningen. I skärgården blev flyttningsöverskottet bara en person och i Mariehamn två personer. Av de enskilda skärgårdskommunerna hade dock Brändö, Kökar

och Vårdö flyttningsöverskott, men bara i Vårdös fall räckte det till en befolkningstillväxt.

De åländska kommunernas budgetar 2016

I ÅSUBs sammanställning (Offentlig ekonomi 2016:1) framgår det att kommunerna förväntar sig en sänkning av verksamhetsintäkterna och en höjning av verksamhetskostnaderna jämfört med 2014 års bokslut. Verksamhetsintäkterna budgeteras till 33 miljoner euro, en sänkning med fem miljoner. Verksamhetskostnaderna väntas bli 166 miljoner euro, vilket innebär en höjning med elva miljoner jämfört med bokslutet 2014. Av verksamhetskostnaderna utgör personalutgifterna den största andelen. För 2016 förväntas personalutgifterna bli nästan två miljoner högre än i 2014 års bokslut. Andelen av verksamhetskostnaderna är 52 procent.

De sammanlagda skatteintäkterna beräknas uppgå till 105 miljoner, vilket är en minskning med närmare fem miljoner jämfört med bokslutet 2014. Av landsbygdskommunerna budgeterar fyra kommuner för högre skatteintäkter, medan fem kommuner budgeterar för lägre jämfört med 2014 års siffror. Av skärgårdskommunerna är fördelningen jämnare, tre kommuner för högre skatteintäkter och tre för lägre. Mariehamn tror på lägre skatteintäkter jämfört med 2014 års bokslut.

För landskapsandelarna budgeterar elva kommuner en ökning jämfört med bokslutet 2014. Mariehamn och nästan alla landsbygdskommunerna tror på högre landskapsandelar medan fyra av skärgårdskommunerna förväntar sig lägre andelar. Sammantaget budgeteras 37 milj. euro i landskapsandelar, en ökning med drygt en miljon euro.

Kommunernas sammanlagda årsbidrag beräknas till drygt nio miljoner, en minskning jämfört med bokslutet 2014 med närmare 18 milj. euro. Alla kommuner förutom Sottunga förväntar sig ett positivt årsbidrag. Totalt beräknas årsbidraget utgöra 88 procent av avskrivningarna. Det sammanlagda resultatet för räkenskapsperioden 2016 budgeteras till -1,1 miljoner. I 2014 års bokslut var resultatet 24,6 milj. euro. Finström, Lemland och Saltvik budgeterar ett positivt resultat, medan tolv kommuner förväntar sig ett minusresultat (Mariehamns stad, -6' euro). Kökar budgeterar ett nollresultat.

Uppskattning av den sannolika kommande utvecklingen

Stadens sannolika utveckling av ekonomin under perioden 2016-19 ser relativt god ut. Det förutsätter dock bl.a. fortsatta samfundsskatteintäkter i storleksordningen 3,5 milj. euro samt landskapsandelar och kompensationer på 6,8 milj. euro per år. Under nämnda period räknar staden med planerliga

avskrivningar på -5,3 milj. euro och ett årsresultat på +0,4 milj. euro i medeltal. För att undvika nyupplåning, så är det årliga investeringsutrymmet satt till den genomsnittliga nivån -4,9 milj. euro. Med nuvarande ekonomiska planering ska lånestocken kunna minska med 21,5% till totalt 22,9 milj. euro vid utgången av år 2019, där den årliga nettoupplåningen då kommer att kunna minska med 2 milj. euro i genomsnitt.

Koncernen

Kommunkoncernen utgör en ekonomisk helhet med Mariehamns stad som modersamfund. Syftet med att presentera en balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys, finansiella nyckeltal och bokslutsnoter för koncernen är i första hand att ge en rättvisande bild av koncernens ekonomiska ställning som om koncernsamfundet utgjorde en enda bokföringsskyldig.

Koncernens balansomslutning år 2015 slutade på 226 371 836,79 euro och räkenskapsperiodens resultat blev 7 142 373,45 euro.

I enlighet med anvisningar från kommunsektionens bokföringsnämnd, ingår, förutom Mariehamns stad, följande dottersamfund och kommunalförbund i koncernens resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys år 2015: Fastighets Ab Marstad, Mariehamns Centralantenn Ab, Stiftelsen Sjökvarteret i Mariehamn r.f., Mariehamns Elnät Ab, Mariehamns Energi Ab, Mariehamns Hamn Ab, Ålands Omsorgsförbund kf, Södra Ålands Högstadiedistrikt kf (52,0 % av träningsundervisningen), Ålands Miljöservice kf.

Dottersamfund Modersamfundets ägarandel, 100 % |
(Vinst/förlust 2015 före bokslutsdispositioner och skatter)

Fastighets Ab Marstad
(692 866 euro)

Mariehamns Energi Ab
(549 449 euro)

Mariehamns Centralantenn Ab
(-5 853 euro)

Mariehamns Hamn Ab
(2 022 772 euro)

Mariehamns Elnät Ab
(1 050 363 euro)

Stiftelsen Sjökvarteret
(-3 106 euro)

Modersamfund MARIEHAMNS STAD

Kommunalförbund

Ålands Omsorgsförbund, 40,99 %

Södra Ålands Högstadiedistrikt
Träningsundervisningen, 52,0 %

Ålands Miljöservice, 58,97%

Ålands Producentansvar, 100,00 %
(Ålands Miljöservice andel 100,00 %)

Intressesamfund

FAB Nyfahlers, 45,80 %

Ålands Vatten Ab, 37,5 %

Svinryggens Deponi Ab, 50,00 %

ÅDA Ab 25,00 %

Mariehamns Bio Energi Ab (Mariehamns
Energis andel, 49,60 %, modersamf. andel,
43,20 %)

Ålands Problemvfall (Svinryggens deponis
andel, 91,25 %, modersamf. andel 46,00 %)

Koncernens resultaträkning	BOKSLUT	BOKSLUT
Belopp i euro	2015	2014
Verksamhetens intäkter	50 743 934,89	51 044 697,68
Verksamhetens kostnader	-87 118 254,31	-87 874 146,55
Andel av intressebolagens vinst	60 135,47	62 245,98
Verksamhetsbidrag	-36 314 183,95	-36 767 202,89
Skatteinkomster	48 019 956,41	52 557 549,69
Landskapsandelar	6 622 071,61	6 378 856,59
Finansiella intäkter och kostnader	-1 015 385,93	-1 373 963,35
Ränteintäkter	32 285,74	35 879,72
Övriga finansieringsinkomster	52 318,29	63 099,31
Räntekostnader	-994 906,10	-1 379 509,22
Övriga finansieringskostnader	-105 083,86	-93 433,16
Årsbidrag	17 312 458,14	20 795 240,04
Avskrivningar och nedskrivningar		
Avskrivningar enligt plan	-9 338 900,14	-9 249 797,95
Extraordinära poster	0,00	53 630,28
Räkenskapsperiodens resultat	7 973 558,00	11 599 072,37
Bokslutsdispositioner	-552,12	0,00
Räkenskapsperiodens skatter	-97 021,48	0,00
Latenta skatter	-646 344,77	-113 740,16
Minoritetsandelar	-87 266,18	0,00
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	7 142 373,45	11 485 332,21

Koncernens finansieringsanalys

Belopp i euro

	BOKSLUT 2015	BOKSLUT 2014
Verksamhetens kassaflöde	16 481 137,25	19 980 275,37
Årsbidrag	17 312 458,14	20 632 048,58
Extraordinära poster	0,00	53 630,28
Räkenskapsperiodens skatter	-97 021,48	0,00
Korrigeringsposter	-734 299,41	-705 403,49
Investeringskassaflöde	-10 504 159,35	-15 402 226,96
Investeringsutgifter	-12 681 187,83	-16 696 335,54
Finansieringsandelar för investeringsutgifter	733 319,90	417 152,55
Försäljningsink. av tillg. bland bestående aktiva	1 443 708,58	876 956,03
Verksamhetens och investeringskassaflöde	5 976 977,90	4 578 048,41
Finansieringskassaflöde		
Förändringar av utlåning	17 254,37	30 803,74
Ökning av utlåningen	17 254,37	24 175,33
Minskning av utlåningen	0,00	6 628,41
Förändringar i lånebeståndet	-6 051 035,42	487 713,52
Ökning av långfristiga lån	4 058 380,87	4 342 386,34
Minskning av långfristiga lån	-10 484 709,97	-4 957 685,16
Förändring av kortfristiga lån	375 293,68	1 103 012,34
Förändringar i eget kapital	-37 238,05	9 850 209,90
Övriga förändringar i likviditeten	-404 413,20	-7 798 447,30
Förändring av förvaltade medel och förvaltad kapital	206 323,75	251 520,54
Förändring av omsättningstillgångar	455 326,38	62 927,46
Förändring av fordringar	817 057,55	-1 599 154,47
Förändring av räntefria skulder	-1 883 120,88	-6 513 740,83
Kassaflödet för finansieringsdel	-6 475 432,30	2 570 279,86
Förändring av likvida medel	-498 454,40	7 148 328,27
Förändring av likvida medel	-498 454,40	7 148 328,27
Likvida medel 31.12.	12 030 639,68	12 529 094,08
Likvida medel 1.1.	12 529 094,08	5 380 765,81

Koncernens balansräkning

Belopp i euro per 31.12

	BOKSLUT	BOKSLUT
	2015	2014
A k t i v a		
A BESTÅENDE AKTIVA	205 172 121,68	202 215 882,95
I Imateriella tillgångar	487 002,99	532 921,53
Immateriella rättigheter	133 714,22	133 328,04
Övriga utgifter med lång verkningstid	353 288,77	399 593,49
II Materiella tillgångar	197 865 893,93	195 368 794,22
Mark- och vattenområden	11 605 763,12	11 626 056,15
Byggnader	161 218 626,29	159 067 466,39
Fasta konstruktioner o. anordningar	16 064 243,42	18 917 026,92
Maskiner och inventarier	3 683 893,16	2 504 961,27
Övriga materiella tillgångar	220 640,57	871 135,66
Förskottsbet. o. nyanläggningar	5 072 727,37	2 382 147,83
III Placeringar	6 819 224,76	6 314 167,20
Aktier och andelar	6 716 920,20	6 205 698,22
Lånefordringar	102 304,56	108 468,98
B FÖRVALTADE MEDEL	452 787,34	494 679,80
Landskapsuppdrag	187 800,86	212 525,60
Donationsfondernas särsk. täckning	264 986,48	282 154,20
C RÖRLIGA AKTIVA	20 746 927,77	23 343 780,60
I Omsättningstillgångar	1 224 753,81	1 680 080,19
Material och varor	1 224 753,81	1 680 080,19
II Fordringar	7 491 534,28	9 134 606,33
Långfristiga fordringar	0,00	0,00
Lånefordringar hos dottersamfund	0,00	0,00
Kortfristiga fordringar	7 491 534,28	9 134 606,33
Försäljningsfordringar	5 746 350,11	6 233 804,42
Lånefordringar	6 869,20	938 813,19
Övriga fordringar	1 450 890,31	1 693 185,83
Resultatregleringar	287 424,66	268 802,89
IV Kassa och bank	12 030 639,68	12 529 094,08
Kassamedel	12 030 639,68	12 529 094,08
S : a A k t i v a	226 371 836,79	226 054 343,35

Koncernens balansräkning

Belopp i euro per 31.12

	BOKSLUT 2015	BOKSLUT 2014
P a s s i v a		
A EGET KAPITAL	117 338 784,73	110 282 677,88
Grundkapital	78 167 195,67	78 167 195,67
Tidigare års/vinst och förlust	32 029 215,61	20 630 150,00
Räkenskapsperiodens resultat	7 142 373,45	11 485 332,21
MINORITETSANDELAR	1 262 901,28	1 079 637,95
D FÖRVALTAT KAPITAL	766 999,73	826 812,62
Lanslags och statliga uppdrag	183 681,46	199 289,60
Donationsfondernas särskilda täckning	583 318,27	627 523,02
E FRÄMMANDE KAPITAL	107 003 151,05	113 865 214,90
I Långfristigt	89 063 321,52	94 701 239,15
Lån från finansiella institut och försäkringsanstalter	43 488 668,24	42 598 414,75
Lån från offentliga samfund	36 895 622,07	44 250 086,64
Långfristigt räntebärande kapital	80 384 290,31	86 848 501,39
Övriga långfristiga skulder	7 836 313,48	7 656 356,80
Latent skatteskuld	842 717,73	196 380,96
Långfristigt räntefritt främmande kapital	8 679 031,21	7 852 737,76
II Kortfristigt	17 939 829,53	19 163 975,75
Lån från finansiella institut och försäkringsanstalter	3 129 152,50	3 880 292,70
Lån från offentliga samfund	3 116 501,43	1 809 548,42
Kortfristigt räntebärande kapital	6 245 653,93	5 689 841,12
Erhållna förskott	480 928,69	408 008,42
Leverantörsskulder	3 254 317,55	4 112 110,69
Övriga kortfristiga skulder	1 690 749,79	1 695 747,83
Resultatregleringar	6 268 179,57	7 258 267,69
Kortfristigt räntefritt främmande kapital	11 694 175,60	13 474 134,63
S : a P a s s i v a	226 371 836,79	226 054 343,35

Koncernfinansiella nyckeltal

	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Koncernens årsresultat, milj.euro:	7,1	11,5
Räkenskapsperiodens resultat (ingår i det egna kapitalet)		
Kassamedel 31.12, milj.euro:	12,0	12,5
Kassa, bank och finansiella värdepapper		
Kassalikviditet i procent:	67,1%	65,4%
Kassa, bank och finansiella värdepapper/kortfristiga skulder		
Soliditetsgrad i procent:	51,8%	48,8%
Eget kapital/balansomslutningen		
Nettolån 31 december i miljoner euro:	86,3	90,5
- till nettolån räknas det främmande kapitalet minus det rörliga aktiva.		
Lånestock 31.12, milj.euro:	87,5	92,7
Främmande kapitalet minus erhållna förskott, skulder till leverantörer, resultatregleringar och övriga skulder		
Lån euro/invånare:	7 632	8 072
Lånestock 31.12 per invånare i euro		
Verksamhetsintäkter/verksamhetskostnader i procent:	58,25 %	58,09 %
Årsbidrag/avskrivningar i procent:	-185,38 %	-224,82 %
Årsbidrag euro/invånare:	1 510,55	1 811,43

Personalbokslut

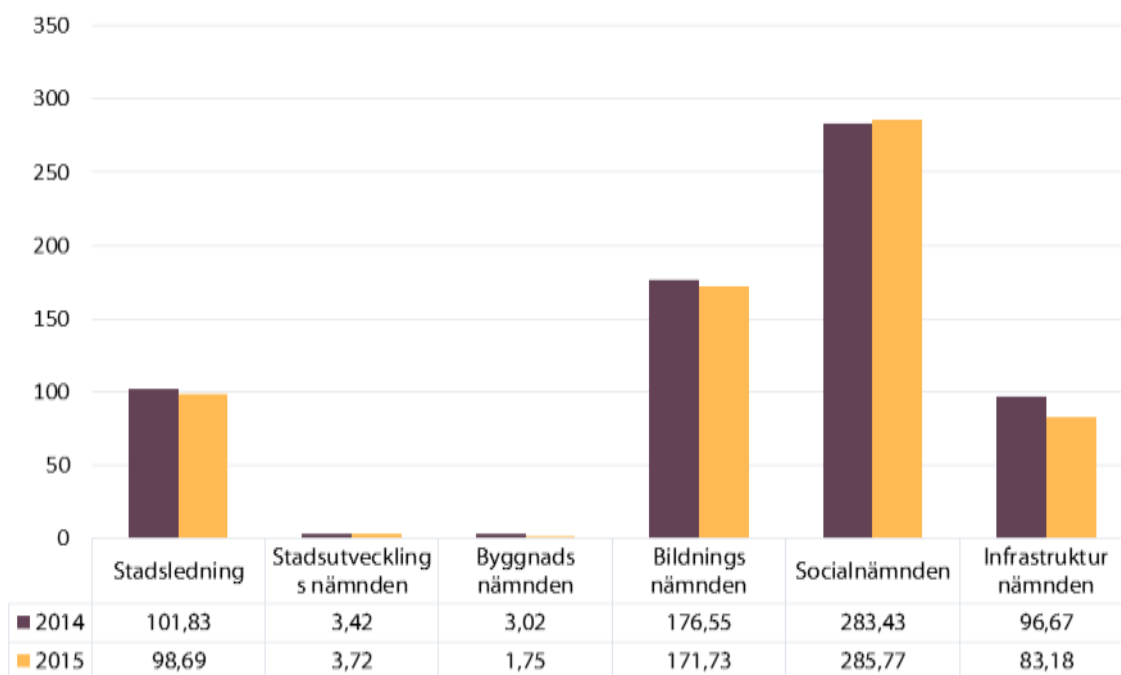
Personalstyrka och -struktur

Den totala förverkligade årsarbetstiden¹ inom Mariehamns stad under 2015 uppgick till 644,84 årsarbetare, varav 75 % kvinnor och 25 % män.

Totalt årsarbete	2012	2013	2014	2015
Årsarbete totalt (ordinarie och tillfälliga)	902,11	889,88	852,54	820,19
Frånvaro (inkl. Semester) i årsarbete	231,79	204,49	187,62	175,35
Förverkligat årsarbete ¹	670,32	685,39	664,92	644,84

Det förverkligade årsarbetet fördelar sig över de olika anslagen enligt nedanstående tabell som även visar en jämförelse med föregående år.

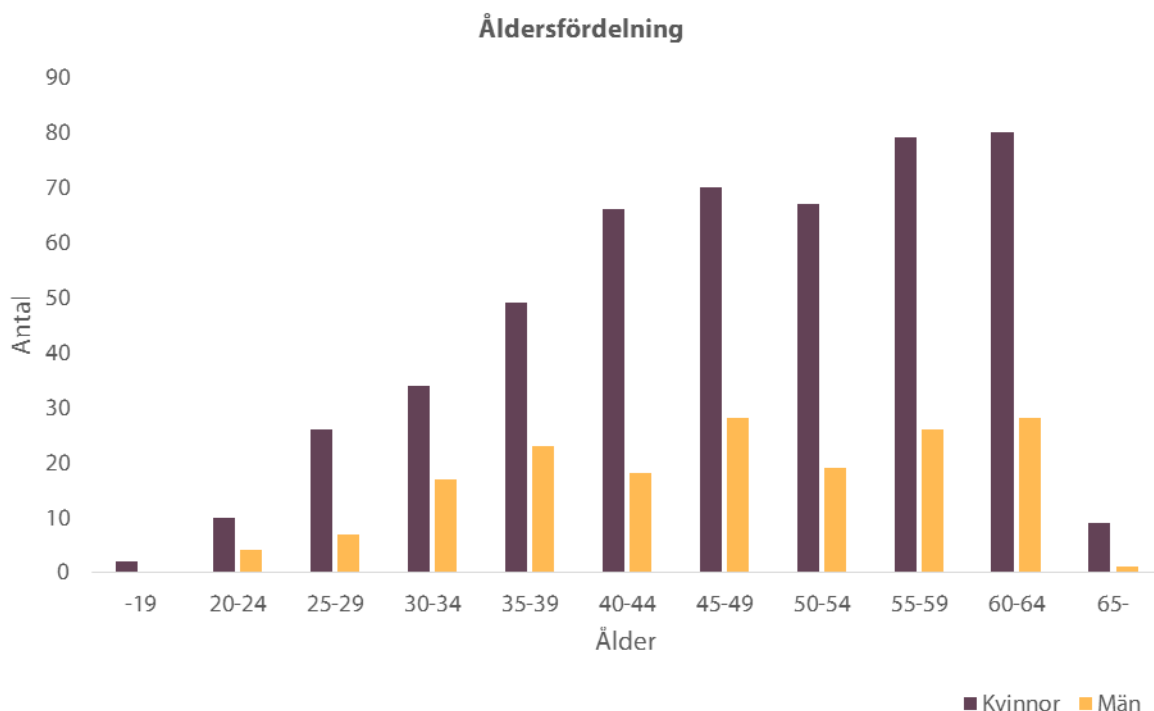
Årsarbete per anslag

¹ Årsarbete = + ordinarie och tillfälligt anställda totalt – frånvaro. För deltidsanställda uträknas årsarbete enligt $\text{sysselsättnings\%/100} \times \text{anställningstid i månader}/12$.

Medelåldern 31.12.2015 för personal med ordinarie anställning var 47,3 år (2014: 47,2 år).

Kvinnornas medelålder var 47,7 år och männens 47 år.

Under 2015 beviljades totalt 23 personer, varav 18 kvinnor och 5 män, någon form av pension. Se tabell nedan.

	Totalt 2012	Totalt 2013	Totalt 2014	Kvinnor 2015	Män 2015	Totalt 2015
Ålderspension	17	33	23	13	3	16
Deltidspension	2	5	3	2	2	4
Invalidpension	-	7	-	2	-	2
Delinvalidpension	1	1	1	1	-	1
Rehabiliteringsstöd	2	3	-	-	-	-
Totalt	22	49	27	18	5	23

Personal

Kommunala sektorn fick nya kollektivavtal år 2014. Avtalen är i kraft 1.5.2014–28.2.2017. Under år 2015 höjdes lönerna från 1.7.2015 med en allmän förhöjning på 0,30 %. Den totala lönesumman uppgick till 32,3 milj. euro (2014: 33,4 milj. euro).

För personalutbildning användes 191 215 euro, vilket är 0,6 % av lönesumman (2014: 0,6 %).

I början av året gjordes en medarbetarenkät. Ca 80 % av samtliga medarbetare besvarade

enkäten. Resultatet var gott även om utvecklingsområden fortsättningsvis finns.

I januari deltog Mariehamns stad för andra året i rad i mässan Jobbchansen, som arrangeras av Ålands näringsliv. Jobbchansens målgrupp är studerande och ger möjlighet för arbetsgivare och studenter att knyta kontakter. Mässan lockade många besökare och representanter från stadens olika sektorer fanns på plats under dagen.

Alkohol- och drogpolicyn för Mariehamns stad reviderades och den uppdaterade policyn togs i bruk från årets början. Syftet med policyn är att staden som arbetsgivare skall erbjuda sina

medarbetare ett arbetsliv fritt från alkohol och droger.

Från och med januari infördes rökfri arbetstid under en övergångsperiod fram till den internationella rökfria dagen som infaller den sista maj. Övergångsperioden syftade till att ge möjlighet för arbetsplatserna att se över praktiska rutiner för att få detta att fungera.

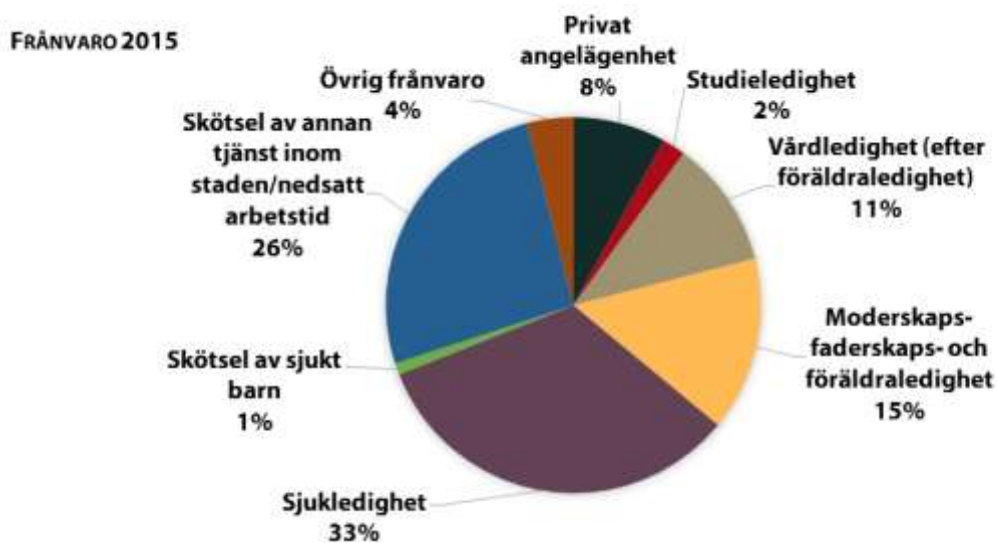
Mariehamns stad erbjuder sina medarbetare olika personalförmåner gällande friskvård och för 2015 reviderades dessa personalförmåner. Revideringen resulterade i ett breddat utbud och

mer flexibilitet med förhoppningen att nå en ännu större målgrupp.

Coachningstjänster har upphandlats vilket gjort det möjligt att erbjuda medarbetare även professionell coachning i yrkesrelaterade frågor.

Frånvaro

Frånvaron från arbetet, exklusive semester, motsvarade 120,6 årsarbetare varav 85 % kvinnor och 15 % män. Nedanstående diagram visar vilken typ av frånvaro det gällt.

Sjukfrånvaron under 2015 motsvarade 39,83 årsarbetare vilket är en ökning jämfört med

föregående år. Även antalet sjukfrånvarotillfällen ökade under 2015. Se tabell nedan.

	2012	2013	2014	2015	Procent
Sjukfrånvaro i årsarbetare	36,37	32,53	36,68	39,83	100
- Sjukfrånvaro i årsarbetare, kvinnor	27,59	25,17	29,56	33,15	83
- Sjukfrånvaro i årsarbetare, män	8,78	7,36	7,12	6,68	17
Sjukfrånvarotillfällen	2 073	1 587	2142	2216	100
- Sjukfrånvarotillfällen, kvinnor	1601	1167	1620	1781	80
- Sjukfrånvarotillfällen, män	472	420	522	435	20

Då sjukfrånvaron ökat samtidigt som antalet årsarbetare minskat totalt inom staden medför detta att även sjukfrånvaroprocenten har ökat. År 2015 var sjukfrånvaron 5,02 % av vanligen arbetad tid. Vidare har både frånvaro med

rehabiliteringsstöd på grund av sjukdom och frånvaro på grund av arbetsolycksfall ökat jämfört med föregående år.

	2012	2013	2014	2015
Sjukfrånvaroprocent	4,58	3,95	4,51	5,02
Frånvaro med rehabiliteringsstöd pga. sjukdom, i årsarbetare	2,5	1,9	2,77	2,86
Sjukfrånvaro pga. arbetsolycksfall, i årsarbetare	3,5	1,2	1,21	1,61

Ledarskap

Under året hölls två ledarskapsseminarier för stadens samtliga ledare, det ena på våren och det andra på hösten. Vårens tema var "målstyrning" medan höstens tema var "konstruktiv återkoppling".

Fokus har legat på att ledarskapet skall kännetecknas av tydlighet, coaching, dialog samt samarbete och respekt.

Coachingtjänster har upphandlats vilket gjort det möjligt att erbjuda chefer även professionell coaching i yrkesrelaterade frågor.

Jämställdhet

I början av 2015 sattes två frågor gällande jämställdhet ut på Ankaret, tillgänglig för hela personalen. På frågan *Tycker du att stadens arbetsplatser är jämställda?* svarade 58 personer, där svarsfördelningen såg ut som följande: Ja 31 %, Nej 60 % samt Vet ej 9 %. Följdfrågan blev då *Arbetar ni med jämställdhetsfrågor på din arbetsplats?* De 71 svaren fördelades enligt 32 % Ja, 46 % Nej och 22 % Vet ej.

Stadens ordinarie personal bestod 31.12.2015 av 74 % kvinnor och 26 % män. Bland ledningen, förvaltningscheferna, är 50 % kvinnor och 50 % män. Av de ordinarie anställda arbetar 71 % av kvinnorna heltid, motsvarande siffra hos männen är 90 %. Av de som arbetar deltid är 89 % kvinnor och 11 % män. Under 2015 togs föräldraledighet ut av 47 personer (2014: 39), 57 % kvinnor och 43 % män. Kvinnorna tog i medeltal ut 131 kalenderdagar per person (2014:125) vilket motsvaras av 28 kalenderdagar hos männen (2014: 25).

Nyckeltal

	2012	2013	2014	2015
Sjukfrånvaroprocent	4,58	3,95	4,51	5,02
Sjukfrånvaro i årsarbete	36,37	32,53	36,68	39,83
Kostnader för förebyggande hälsovård per årsarbete	30,07	31,92	37,05	34,42
Kostnader för frivillig sjukvård per årsarbete	76,95	69,06	69,46	64,53
Kostnader för personalförmåner per årsarbetare	56,24	49,22	55,27	66,47
Antal arbetsolycksfall	31	43	46	28

Arbetarskydd

Under året 2015 har 28 arbetsplatsolyckor inrapporterats, en minskning med 18 fall jämfört med föregående år. Olyckorna skedde mest i arbete 23 stycken och 5 stycken i färd från eller till arbetet. Totalt rapporterades det 589 sjukskrivningsdagar. Största delen av olyckorna var halkningsolyckor av något slag. Inom vården rapporterades det endast två stycken stick med använd nål och det är en positiv trend från föregående år som det rapporterades 9 stycken likadana olyckor.

Arbetarskyddskommissionen har på sina möten behandlat förutom lagstadgade ärenden "mänskliga misstag i arbete" och åtgärder som gör att misstagen minskar.

En större renovering i stadshuset påbörjades under året som en åtgärd att förbättra inomhusluften för de anställda. Renoveringen är klar inom ett par år.

Ett annat fokus har varit säkerheten på arbetsplatsen. Hur minskar man det externa hotet av olika slag på arbetsplatsen, ett jobb som kommer att fortsätta under år 2016. Två arbetsplatsbesök gjordes under hösten 2015 tillsammans med företagshälsovården, daghemmen Neptunus och Väktars besöktes.

Hållbarhetsbokslut

Stadens miljö- och hållbarhetsarbete

I huvuddrag är arbetet upplagt så att staden har en centralt antagen miljöpolicy som bryts ner i fleråriga miljömål vilka i sin tur konkretiseras i en årlig miljöhandlingsplan. Målen ska vara konkreta, mätbara och tidsbestämda och ska hjälpa oss att skapa en god livsmiljö och en hållbar utveckling för Mariehamn. Ansvaret för att planera, finansiera och genomföra konkreta åtgärder ligger på de respektive verksamheterna. I

miljöhandlingsplanen sammanställs de planerade överenskomna åtgärderna i syfte att skapa en helhetsbild av stadens totala insatser för att kunna avgöra om dessa är tillräckliga för att nå de uppställda målen. Miljöpolicy och miljömål fastställs av stadsfullmäktige.

Miljöhandlingsplanen sammanställs av stadens miljösamordnare i samråd med berörda enhetscheferna.

Till vår hjälp för att Mariehamn stads miljöarbete skall bli verkningsfull har vi valt miljöledningssystem enligt den internationella standarden ISO 14001. Miljöledningssystemet utgör stadens interna verktyg för att minska miljöpåverkan från stadens verksamheter. Ledningssystem utgör dessutom en garanti för kontinuitet i miljöarbetet. Ständig förbättring är ett nyckelbegrepp inom miljöledningsarbetet som innebär att myndigheten ska kunna visa att miljöförbättringar faktiskt uppnås genom det miljöarbete som bedrivs. Detta kontrolleras årligen av revisorer från ett certifieringsorgan. Den 14-16 januari 2015 gjorde revisorer från certifieringsorganet A3CERT besök vid stadens förvaltningsenheter. A3CERT konstaterade efter genomförd revision att Mariehamns stad har kunnat påvisa en effektiv implementering, underhåll och förbättring av sitt ledningssystem samt förbättring utifrån fastställda mål.

För att veta om vi når våra miljömål så gör vi en årlig uppföljning genom hållbarhetsbokslutet. Stadskansliet ansvarar för denna uppföljning och resultatet publiceras i förvaltningens årliga bokslut och på stadens hemsida. I den årliga uppföljningen beskriver vi kortfattat vad målen innebär, om vi når dem och de indikatorer vi använder för att följa utvecklingen.

Stadsfullmäktige har den 28.01.2014 beslutat att följande fem miljömål ska gälla för förvaltningen av stadens verksamheter:

Miljömål 1 - Minska koldioxidutsläppen

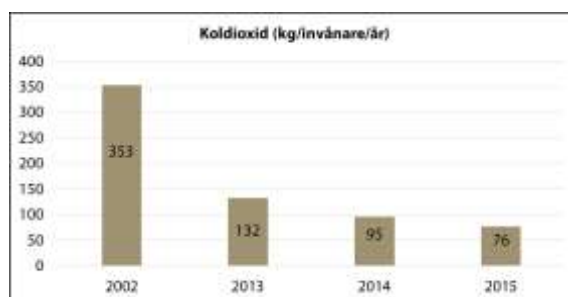
Stadens övergripande klimatmål är att utsläppen av växthusgaser per invånare från verksamheter som staden kan kontrollera efter den 31 december 2017 är 75 % lägre än de uppskattade utsläppen 2002 (Utsläppen räknas som koldioxidekvivalenter och omfattar de sex växthusgaserna enligt Kyotoprotokollet och IPCC:s definitioner).

Varför detta inriktningsmål?

De mest allvarliga följderna av människans miljöpåverkan är på lång sikt förändringar i jordens klimatförhållanden. Höjda halter av växthusgaser i atmosfären orsakas till stor del av kol- och oljeeldning vid uppvärmning av fastigheter men även av transporter med fossila bränslen som drivmedel. En stor del av utsläppen av fossil koldioxid kommer också från hushållen. Klimatpåverkan är ett av de tydligaste exemplen på global miljöpåverkan, som kännetecknas av att problemen ofta uppstår långt ifrån utsläppskällan. Åtgärder som syftar till att minska bidragen till klimatförändringar måste därför prioriteras. Det handlar om att fortsätta och intensifiera den energiomställning av samhället som Mariehamns stad redan inlett. Denna omställning kommer också att ge staden en ökad chans att motstå verkningarna av de globala miljö- och resursutmaningar som kan förväntas visa sig på allvar under de närmast kommande decennierna.

Stadens utveckling av koldioxidutsläppen

Miljömålet har uppfyllts, mellan åren 2002 och 2015 har koldioxidutsläppen minskat med ca 80 procent. Redovisningen nedan inkluderar även Fastighets Ab Marstads koldioxidbelastning.

Den kraftiga koldioxidreduktionen är tack vare den positiva utvecklingen av andelen biobränsle i fjärrvärmeproduktionen samt att staden beslutade 2011 att enbart använda grön el (vattenbaserad el).

Nytt rekord för bibränslebaserad värme!

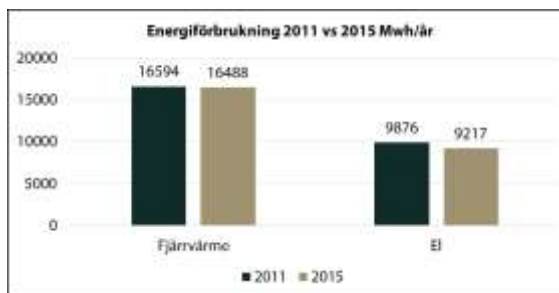
Andelen bibränslebaserad värmeanskaffning ökade från 88,2 % år 2014 till hela 93,0 % år 2015. Av detta utgjorde brännflis 90,2 % och träpellets 2,8 %. Biobrånslät som används kommer givetvis från åländska skogar, vilket minimerar behovet av transporter. Resten av värmeanskaffningen var oljebaserad. Rekordet påverkas starkt av att medeltemperaturen för tredje året i följd var över det normala.

Tack vare den positiva utvecklingen av andelen bibränsle i fjärrvärmeproduktionen inom Mariehamns stad placerar sig Ålands som region i toppen av de finländska regionerna som har klart mest andel förnybar energi i värmeproduktionen. Årligen används ca 140 000 m³ åländskt biobränsle. Det minskar importen av brännolja med ca 8 500 ton årligen och det fossila koldioxidutsläppet med 27 000 ton (källa Mariehamns Energi Ab).

Ser man till fördelningen av koldioxidbelastningen är fastighetsenergin fortfarande den största posten därefter kommer stadens egna transporter. Stadens transporter ger upphov till ca 210 ton koldioxid, denna post krymper årligen tack vare lagkrav om allt mer ökad inblandning av förnybart bränsle. Från dagens 10 % till år 2020 då inblandningen ska vara 20 %.

Med beaktande av att ny fastighetsyta har tillkommit sedan 2011 är energiförbrukningen är stort sett oförändrad. För att kunna en rättvis jämförelse mellan 2011 och 2015 energiförbrukning har fjärrvärmeförbrukningen normalårskorrigerats.

Ett av de bästa exemplen på energiförbättringar mellan åren 2011-2015 har åstadkommit i Islandia. Personalen har med stor skicklighet åstadkommit lösningar som har reducerat energiförbrukningen med ca 560 000 kWh på årsbasis, vilken motsvarar ca 30 % reduktion. Den minskade energimängden kan jämföras med vad 30 normalvillor förbrukar på ett år. Den senaste förbättringen gjordes under sommaren 2015 då den gamla belysningen ersattes med LED vilket bidrog starkt till minskad elförbrukning under augusti till december med nästan 110 000 kWh.

Fortsatt arbete

Uppvärmningsenergi

En utbyggnad av en kompletterande biopanna i fjärrvärmeproduktionen som skulle innebära att andelen bibränsle i fjärrvärmeproduktionen kan vara ca 100 % under större delen av året skulle innebära en koldioxidreduktion med 300-550 ton för stadens nuvarande fjärrvärmekonsumtion.

Genom att utfasning av oljeanvändningen vid de fastigheter med direkt användning olja för uppvärmning inom förvaltningen, Idrottsparken och Lotsbroverket som tillsammans använder ca 50 m³, vilket skulle reducera koldioxidutsläpp med ca 120 ton.

Transporter

Stadens transporter ger upphov till ca 210 ton koldioxid. Enligt lagkrav ska inblandning av förnybart bränsle öka från dagens 10 % till 20 % år 2020, vilket innebär en årlig reduktion med 2,5 ton utifrån dagens fordonspark. Samtidigt är det viktigt att anpassa den befintliga fordonsparken till den ökade inblandningen av förnybart bränsle (etanol och biodiesel).

Ytterligare möjligheter till minska koldioxidbelastning är att minska körsträckorna och välja bränslesnåla fordon när fordonsparken ska förnyas. Inom vissa förvaltningsenheter finns möjlighet till att eldrivna fordon skulle kunna vara lämpliga.

Eldrivna transportfordon

De två elcyklar som köptes in av stadskansliet och byggnadsinspektionen i början på juni har trampats ca 70 mil under 2015. Inköp av elcykeln är en förhållandevis billig investering som kan innebära minskad bilanvändning och även kan ge positiva hälsoeffekter för medarbetarna. Bl.a. fältarna och hemtjänsten har provat elcyklar med gott resultat. Under 2015 har vissa sektorer även haft möjligheten att prova elbil, bl.a. stadshusets vaktmästeri som gav den mycket bra betyg. Planen är att inom kort upphandla leasingavtal för enheter som har behov att ersätta äldre fordon.

Miljömål 2 - Öka inköpen av miljöanpassade varor och tjänster

Av inköpta varor och tjänster skall efter den 31 december 2017 ifråga om dess ekonomiska värde minst 50 % vara miljöanpassade. (Med miljöanpassade tjänster avses tjänster utförda av företag, som kan redovisa att de i sin verksamhet tillämpar trovärdiga rutiner för miljöstyrning t.ex. ISO 14001, EMAS eller motsvarande. Med miljöanpassade varor avses varor som uppfyller kriterier föreskrivna för miljömärkning för varans

användningsområde, t.ex. Svanen, Bra Miljöval, Energiklass A, KRAV och LUOMU.)

Varför detta inriktningsmål?

Staden tar ansvar för vår indirekta miljöpåverkan genom att välja miljömärkta eller på annat sätt miljöanpassade varor och tjänster samt att påverka våra leverantörer i positiv riktning. Vår huvudprincip är att alla varor och tjänster som köps in till stadens verksamhet ska vara miljömärkta där så är möjligt. Vi ser det som ett enkelt men effektivt sätt att bidra till en hållbar samhällsutveckling.

Nuläge

Målet uppfylls inte. För vissa enskilda upphandlade produktgrupper där staden har gällande ramavtal syns dock en mycket bra utveckling, t.ex. kontorstryck där andelen miljömärkta varor är drygt 65 %.

Taktik för att nå målet

Krav om miljöanpassade varor och tjänster ska ställas i samband med upphandling och inköp. Under 2015 utarbetades styrdokument till stöd för upphandlingsansvariga inom förvaltningen, inköpspolicy, uppförandekod för leverantörer och riktlinjer för hållbar upphandling. Dessa styrdokument ska implementeras i verksamheten under 2016. Dessutom planeras att skapa en inköphandledning till kommunens daghem, vilken har fokus på att minska kemikalieexponeringen för barnen.

Miljömål 3 - Öka andelen ekologiska livsmedel

Andelen livsmedel, som produceras enligt ekologiskt hållbara metoder och som staden tillhandahåller skola, dagis och äldreomsorg m.m. skall efter den 31 december 2017 ifråga om livsmedlens ekonomiska värde uppgå till minst 30 % för att sedan den 31 december 2020 uppgå till minst 50 %.

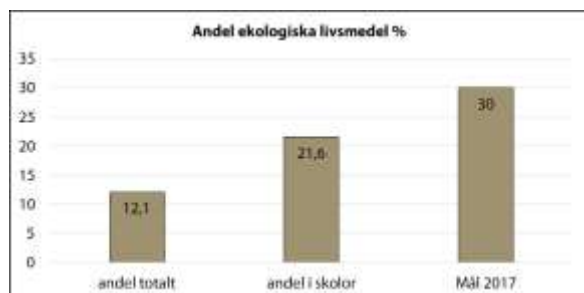
Varför detta inriktningsmål?

För att skona vattenmiljön, öka den biologiska mångfalden och axla socialt ansvar vill staden

prioritera ett mål om ökad andel inköp av ekologiska livsmedel. Matens transport till butikerna är inte det som påverkar miljön mest. Kemiska bekämpningsmedel, konstgödsel och enorma odlingar där bara en enda gröda frodas belastar miljön mycket mer. Ekologiska lantbrukare använder inte syntetiska kemiska bekämpningsmedel. Om sådana preparat kommer ut i naturen kan de ge växter och djur nedsatt fruktsamhet, rubbad ämnesomsättning med mera. Bekämpningsmedlen kan orsaka läckage från åkrarna till våra vattendrag. Den som odlar ekologiskt behöver inte skydda sig mot farliga kemiska bekämpningsmedel. Det är viktigt, inte minst för odlare i tredje världen som inte har råd med dyr skyddsutrustning och därför löper stor risk att skada sig.

Nuläge

Målet uppfylls inte, andelen ekologiska livsmedel under 2015 var 12,1 % sett till hela stadens inköp. Högsta andelen redovisas inom skolverksamheten där var andelen 21,6. Under delar av året var utbudet av vissa närproducerade ekologiska livsmedel svagt vilket har påverkat ekoandelen negativt.

Taktik för att nå målet

Genom att ställa krav om andelen ekologiska livsmedel i samband med framtida upphandlingar och inköp.

Minskat matsvinn och klimatsmart mat

Den mat vi äter och den vi slänger, står för omkring 25 % av vår klimatpåverkan. Variationer i klimatavtrycken från olika livsmedelsgrupper är stor. Till de som ger allra minst klimatbelastning hör potatis och frukt producerad i norden ca 0,1-0,2 kg koldioxid/kg produkt som allra störst belastning ger nötkött ca 26kg koldioxid/kg.

Årligen genomförs strukturerade matsvinnmätningar i stadens grundskolor och daghem. Tallrikssvinnet är den del av svinnet vi bäst kan påverka på genom upplysning och information till barn och elever. Under 2015 gjordes vägning av mat som har blivit över på tallriken inom daghem och grundskolor. Detta gjordes en vecka i

månaden i fem månaders tid från januari till maj. Det genomsnittliga tallrikssvinnet inom skolorna var 12,6 gram per elev och dag, inom daghemmen 10,7 gram per barn och dag. På årsbasis ger det totalt 3 451 kg för 1 024 st. elever och personal samt 450 daghemsbarn. Resultatet är mycket bra i jämförelse med liknade mätningar inom både Finland och Sverige.

Det finns många väl förankrade argument för att minska konsumtionen av kött. Ett av argumenten är den stora klimatbelastningen från köttproduktionen. Klimatbelastning för en färdig vegetarisk rätt är ca 0,5 kg koldioxid jämfört med en kötträtt ca 2 kg koldioxid.

Köttfri lunch har varit funnits i Mariehamns skolor och daghem en längre tid, vilket serveras en gång i veckan. Det innebär att varje vecka minskar klimatbelastningen med ca 1,8 ton koldioxid, vilket motsvarar samma klimatbelastning som att köra en personbil ca 8 000 km.

Miljömål 4 – Optimera avloppsreningen

Andelen köpt el i Lotsbroverket under 2014-2017, ska i genomsnitt minska med minst 5 % årligen räknat som elförbrukning per behandlad mängd BOD₇.

Varför detta inriktningsmål?

Avloppsreningverket är en av våra viktigaste infrastrukturer, som samtliga medborgare och verksamhetsutövare är beroende av. Vi har konstaterat genom nyss avslutad utredning att vi börjar närma oss verkets maxkapacitet, vilket kommer att kräva åtgärder för att möta behovet för anslutning av ny bebyggelse. Extrema regnhändelser sker redan idag och om klimatforskarna får rätt så kommer antalet händelser att öka i framtiden vilket har en direkt påverkan på avloppssystemen. Med ökad belastning har kostnaden för energi stigit för avloppsreningen, vilket innebär att drivkrafterna att energieffektivisera driften och utöka den interna energiproduktionen blivit allt större.

Nuläge energi

Målet uppfylldes. Andelen köpt energi som användes minskade med 15 %, från 2,7 till 2,3 kWh per kilogram BOD₇ jämfört med 2014 (BOD₇ är ett mått på hur mycket biologiskt nedbrytbar substans det finns i vatten).

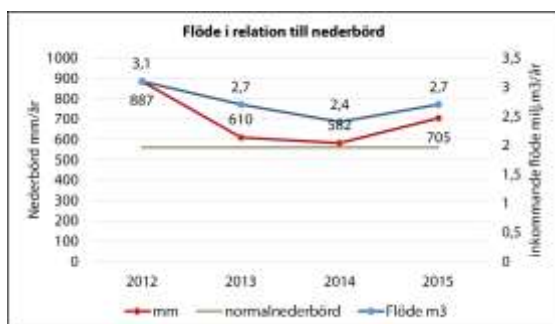
Verkets interna delprocesser som möjliggör att ta tillvara den stora metangasproduktionen handlar om gaspannan (värmeproduktion) och gasgeneratoren (elproduktion). Under våren påbörjades arbetet att byta ut de två ålderstigna

gasgeneratorerna. Efter montering och driftjusteringen av den nya gasgeneratoren kunde driften optimeras i september. Installationen av gasgeneratoren har starkt påverkat till att förbrukningen av inköpt el minskade med 144 487 kWh samt oljeanvändningen sjönk med 8474 liter trots att inkommande flöde ökade nästan 15 % jämför med 2014. Den totala BOD-mängden till verket under 2015 var 671 731 kg. För att åstadkomma en 99 % reduktion åtgick 1 563 790 kWh köpt energi, vilket innebär 2,3 kWh per kilogram BOD.

Nuläge belastning och rening

Återigen var nederbördsmängden mer än normalt, 2015 var nederbördsmängderna ca 705 mm, ca 25 procent mer än normalt. Den normala nederbörden beräknas vara ca 562 mm per år (genomsnitt 1961–2015). Den månad som registrerade högst nederbördsmängd vid verket var under september då det föll ca 165 mm, vilket är 2,5 gånger mer än normalt för månaden. Inflödet till Lotsbroverket var som mest 2 330 m³/h, vilket kan jämföras med normalflödet 308 m³/h. Den höga nederbördsmängden orsakade givetvis driftstörningar och bräddningar vid pumpstationer och i verket.

Trots tidvis mkt hög inkommande flödesbelastning och oplanerade driftstörningar (haveri föravvattnare och metanolpumpar) hamnade slutresultatet på en bra reduktion av fosfor -97 % (krav 95) och BOD -99 % (krav 95) dock hamnade kvävereduktionen något under kravet på 70 % nämligen 68,4. Fortsatt arbete

Fortsatt arbete med att klimatanpassa avlopps nätet. De förväntade klimatförändringarna kommer att innebära avloppssystemen kommer att utsättas för ännu mer påfrestningar i framtiden. Ytterligare en utmaning är att nederbörden sannolikt får annorlunda mönster i framtiden, med mer regn under vinterhalvåret men mindre på somrarna. De ökade flödena under vintertid påverkar bland annat reningsprocesserna till stor del, eftersom kallt vatten är mer komplicerat att rena än varmt. Högre vattennivåer Östersjön, samt fler och kraftigare skyfall, ökar också risken för olika typer av översvämningsproblem för vår nedgrävda infrastruktur.

Redan i dag arbetar staden med att försöka komma tillrätta med dessa problem men det är ett arbete som måste bedrivas över kommungränserna eftersom Lotsbroverket är mottagare till stora delar av fasta Ålands avloppsvatten.

Recipientprovtagning och status på vattnet

Tillståndet för vattenkvaliteten inom Västra hamnen-området, som är Lotsbroverkets recipient, följs upp enligt ett recipientkontrollprogram som är fastställt inom miljötillståndet för verket. För närvarande pågår en revidering av miljötillståndet, inför denna gjordes en sammanställning av recipientprovtagningen 2005-2015, hela sammanställningen finns att hämta på stadens hemsida.

Sammanfattningsvis kan konstateras att recipientens näringsstatus för den redovisade 10-årsperioden inte har förändras i någon större utsträckning. Däremot finns en svag trend mot ökade klorofyll-halter. Tänkbar förklaring till trenden kan finnas i de ekologiska samband och mekanismer som styr algbloomingarna. Bloomingarna av cyanobakterier gynnas av god tillgång på biotillgänglig fosfor, låg halt oorganiskt kväve och varmt vatten. De senaste fem åren har medeltemperaturen varit över den normala, med en topp för 2014 med +1,6 grader. Det svaga trenden vi nu ser med ökade algbloomingar är en indikation på den förväntade klimatförändringen. Med förändrat klimat med stigande temperaturer kommer antalet dagar som är gynnsamma för cyanobakterierna att öka.

Analys av tungmetaller i avloppsslammet

Förutom recipientprovtagning i vattenområden har slammet som uppstår som en restprodukt vid verket provtagits sedan 2002. Årligen producerar

verket ca 3 000 kubikmeter slam. Kvaliteten på avloppsslam från reningsverk är en spegelbild av vilka miljögifter som omsätts i samhället.

Som jämförelsetal har vi valt att jämföra uppmätta halter (medelvärde av 4 provtagningar/år) med redovisade medelvärde av föreningen Sveriges

Miljömål 5 – God inomhusmiljö

Stadens samtliga byggnader som omfattas av kraven på återkommande ventilationskontroll skall senast den 31 december 2017 ha en dokumenterat fungerande ventilation. Av stadens fastigheter skall efter den 31 december 2017 i fråga om radon 100 % av fastigheterna ha ett gränsvärde på maximalt 200 Bq/m³ för radon i bostäder och nya byggnader samt daghem, skolor och inom äldreomsorgen samt maximalt 400Bq/m³ på arbetsplatser.

Varför detta inriktningsmål?

Det går att spara energi samtidigt som man får ett bättre inomhusklimat. Bästa sättet att spara energi är att se över styrningen av ventilationen och att återanvända inomhusluftens värme. Ett energieffektivt ventilationssystem styrs av behovet, det vill säga att den bara går när det behövs. Äldre ventilationssystem saknar ofta sådan behovsstyrning. Genom behovsstyrd ventilation blir slutresultatet ofta ett bättre inomhusklimat till lägre totalkostnad. Det innebär besparingar i både energi och koldioxidutsläpp. Storleken på besparingen beror på byggnad, kvadratmeteryta och verksamhet. Arbetsgivaren är skyldig att utreda radonhalten i arbetslokalerna om det med fog kan antas att åtgärdsgränsen överskrids.

Mätmetod och mätintervall, radon

Radonhalten skall mätas med en mät dosa under eldningssäsongen, dvs. mellan november och april under en mätperiod på minst 2 månader.

Nuläge

Miljömålet uppfylls gällande Marstads fastigheter. Första radonmätningrundan 2013 inkluderade alla fastigheter. Vid fyra fastigheter som hade något förhöjda värden vid första rundan gjordes åtgärder samt därefter uppföljningsmätningar under 2014, vilka gav godkända värden. Fortlöpande utförs inspektion och rengöring av ventilationskanaler enligt riktlinjer och filterbyte görs två gånger per år. Underhållsplaner revideras årligen, långsiktig plan är under upparbetning. Vid stadens fastigheter gjordes första radonmätningrundan 2012 vilket innebar att 98 mätningar gjordes. Vid fyra fastigheter noterades

ekokommuner (SEKOM) totalt 97 st kommuner och landsting samt i Sverige fastställda gränsvärde gällande rötslam. Resultaten från provtagningarna visar mycket låga halter av tungmetallerna bly, kadmium och kvicksilver, rapporten kan hämtas i sin helhet på stadens hemsida.

något förhöjda värden. Efter vidtagna åtgärder gjordes uppföljningsmätningar vilka gav godkända värden. Under 2016 kommer mätningar göras vid ytterligare fastigheter, bl.a. idrottsanläggningar samt byggnader i hamnen. Under året har arbetet fortsatt med integrera drift- och underhållsplaner för stadens fastigheter in i datahanteringsprogrammet Pondus.

Projekt för god inomhusmiljö i daghemmen

Barn äter och andas mer än en vuxen i förhållande till sin kroppsvikt. Barn utsätts därför för skadliga ämnen i högre koncentrationer än vuxna och är mer känsliga eftersom de inte är färdigutvecklade. De upptäcker dessutom världen genom att smaka på saker vilket gör att de lättare får i sig kemikalier från leksaker och damm när de biter, suger eller slickar på dem och sina händer. Miljögifter kan spridas från vardagsprodukter som finns i vår omgivning, som till exempel vissa leksaker, möbler och elektronik, till luften och fastna i damm som vi sedan andas in. På basen av nämnda argument valde vi starta projekt giffria daghem.

Arbetet med att göra stadens daghem så giffria som möjlig är uppdelat i tre steg, och påbörjades i mars 2015, då stadens daghemsföreståndare genomgick en förberedande utbildning gällande giffria daghem. Nästa steg som inleddes i oktober var en inventering av alla stadens daghem. Inventeringen gäller bland annat leksaker, pysselmateriell, inredning, städning och mathantering. Sammanställning av resultatet av inventeringen ska vara klar i mars 2016.

Planen är att inom projektet utarbeta styrdokument som underlättar för de ansvariga att ställa krav för minskad förekomst av miljö- och hälsofarliga kemikalier när de gör upphandlingar till daghemmen.

Demokratibokslut

Demokratibokslutets syfte och bakgrund

Att Mariehamns stad ska upprätta ett demokratibokslut framgår av de mål som fullmäktige fastställde för mandatperioden 2012-2015 och det görs nu för fjärde året i rad. I demokratibokslutet redovisas i korthet hur demokratin utvecklats i Mariehamns stad. Demokratibokslutet gör det lättare att bilda sig en uppfattning om ifall staden är på väg i rätt riktning.

Demokrati- och inflytande är en av underrubrikerna till de mål som stadsfullmäktige fastställt för mandatperioden. Under rubriken anges följande punkter:

- Medborgarna ges möjligheter till deltagande och inflytande i närsamhället. Arbetssätt för att uppnå flera kontaktytor mellan stad och medborgare samt ökad medborgardialog utarbetas och följs upp.
- I syfte att främja en hållbar samhällsutveckling och integration upprättar staden hållbarhets- och demokratibokslut som en integrerad del av stadens ordinarie bokslut.
- En medborgarundersökning där stadens invånare får betygsätta staden som en plats att bo i och stadens verksamheter ska genomföras 2012 och 2015. Resultatet 2015 ska visa på ett statistiskt säkerställt bättre omdöme i förhållande till 2012.

Den representativa demokratin

Stadsfullmäktige

Stadsfullmäktige väljs vid allmänna val vart fjärde år och 2015 var sista året av den här mandatperioden. Vissa ändringar i sammansättningen kan ske under åren. Fullmäktige har 2015 bestått av 27 ledamöter varav 5 dvs. 19 procent kvinnor. Fullmäktigeledamöternas medelålder var 54 medan medianåldern var 57. Motsvarande siffror för en genomsnittlig Mariehamnare var 42,6 respektive 43år. En genomsnittlig fullmäktigeledamot är således äldre än en genomsnittlig Mariehamnare.

Fullmäktigeledamöterna per ålder och kön

Ålderskategori	Kvinnor	Män
70-	1	2
60-69	1	8
50-59	1	5
40-49	2	4
30-39	0	1
20-29	0	2
	5	22

Under året har fullmäktige sammanträtt vid 11 tillfällen. Sammanträdena är öppna för allmänheten och kungörs i båda lokaltidningarna samt på stadens hemsida ca en vecka innan mötet.

Under 2015 filmades och direktsändes fullmäktiges sammanträden både som webbsändningar och i det vanliga TV-nätet. Det är även möjligt att se sammanträdena i efterhand via stadens hemsida. För direktsändningarna via webben finns tittarsiffror motsvarande i genomsnitt 62 tittare per sändning. För sändningarna i det vanliga TV-nätet saknas tittarsiffror. Antalet tittare som går in och ser sändningarna i efterhand har under årets ökat med 1,5 procent, till 339 visningar.

Övriga kollegiala organ

Övriga kollegiala organ omfattas av den jämställdhetslagstiftning som innebär att andelen kvinnor respektive män i ett organ måste vara minst 40 %. Representationen med avseende på kön är således totalt sett jämn i dessa organ. Två av sex nämndordföranden är kvinnor. I en av de sex nämnderna är viceordförande en kvinna.

Medelåldern i stadsstyrelsen samt stadens nämnder är 58 år.

Antalet förtroendevalda i stadens egna, ordinarie inrättade, kollegiala organ uppgår till 85.

Demokratiåtgärder som gjorts under året

Staden arbetar i enlighet med fastställda målsättningar aktivt för att öka medborgarnas möjlighet till delaktighet och inflytande. Under 2015 har det varit prioriterat att skapa flera kontaktytor och att utöka dialogen mellan stad och medborgare.

Under hösten genomfördes en medborgarundersökning med syfte att dels få medborgarnas bedömningar av Mariehamn som en stad att leva i, dels deras bedömning av verksamheterna som faller under staden samt deras syn på möjligheterna till medborgerligt inflytande.

Målsättningen var att resultatet 2015 skulle visa på ett statistiskt säkerställt bättre omdöme i förhållande till 2012, då motsvarande undersökning gjordes. Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB), som utfört båda undersökningarna, konstaterar att de övergripande betygen blev något lägre den här gången, men att försämringarna ligger inom den statistiska felmarginalen. Vidare konstateras att betygen fortfarande ligger så högt att det blir en utmaning att åstadkomma höjningar.

Allmänhetens användande av olika sociala medier fortsätter att öka. För många är sociala medier ett självklart sätt att både ta del av information och att kommunicera. Sociala medier erbjuder så gott som alltid möjlighet till tvåvägskommunikation och därmed har arbetet med att stärka stadens närvaro på sociala media fortsatt.

På stadens officiella Facebook-sida finns information om lediga tjänster inom staden, lediga tomter samt annat allmännyttigt för stadens invånare. Sidan är också en bra kanal för att nå ut med brådskande information. Staden har nischade Facebook-sidor för stadsbiblioteket, kultur, idrott, Mariebad, ungdomsgårdarna och Medis. Fältarna, ungdoms- och fritidsledarna har egna profiler.

Den officiella Facebooksidan hade 1 592 följare vid utgången av 2015 (2014: 1 494). Det mest spridda inlägget under 2015 var nyheten som gratulerade IFK Mariehamn till cup-guldet, som resulterade i 11 366 dynamiska visningar. Inlägget om lediga sommarjobb inom staden hade näst bäst spridning.

Under året har Mariehamns stad lagt upp flera filmer på sin officiella YouTube-kanal och såväl Ytternäs skolbibliotek som Fältarna har startat upp Instagramkonton. LinkedIn används inte aktivt, men Mariehamns stad har en basbeskrivning av sin verksamhet där.

Innehållet på stadens hemsida uppdateras kontinuerligt och utgör stommen i den digitala kommunikationen. I januari 2015 uppgraderades hemsidan till responsiv vilket innebär att sidan anpassar sig till den skärmstorlek man använder oavsett om man använder mobil, surfplatta eller dator. Samtidigt förbättrades läsbarheten i och med en luftigare och ljusare design. Uppgraderingen gjordes med anledning av att allt fler använder mobilen för sina internetbehov. Möjligheten att lämna synpunkter, förbättringsförslag och felanmälningar via e-formulär har samlats på en plats på hemsidan. Platsen lyfts fram med en egen ikon på startsidan med texten Ta kontakt. Under 2015 var antalet

unika sidvisningar på www.mariehamn.ax 510 672st (2014: 530 116 st.). Även om antalet besök minskade har andelen besökare ökat med 3,02 procent.

Insatser för särskilda grupper som annars har begränsade möjligheter att delta utgör en viktig del av demokratiarbetet. Både mariehamn.ax och bibliotek.ax är anpassade så att besökare med nedsatt syn kan ta del av innehållet genom att lyssna.

Ett samarbete mellan Rädda barnen på Åland, stadsledningen och stadens grundskolor gjorde att 35 barn i åldern 9 – 15år hördes redan i det förberedande arbetet med centrumets delgeneralplan. Arbetsmetoden var effektiv och eleverna uppskattade att involveras.

Under hösten genomfördes en kampanj för att öka valdeltagandet i staden. Valdeltagandet i Mariehamn blev 64,43 procent, vilket är en ökning från 2011 då valdeltagandet var 61 procent. Flera informationstillfällen arrangerades i samarbete med landskapets valadministratör, främst för att nå nya väljare. På biblioteket arrangerades en mini-utställning med valbås och -urna samt informationsaffischer. På stadens hemsida och Facebook sida lyftes olika teman fram regelbundet under kampanjtiden. Mariehamns stad utvecklade dessutom en egen webbaserad valtjänst där väljarna kunde matcha sina synpunkter med kandidaternas. I samarbete med landskapsregeringen nylanserades en responsiv layout för www.val.ax som samlade all information om valen. Där publicerades även en lättläst folder med överskådlig information på engelska, rumänska, thai, estniska, lettiska och ryska.

Vad gäller den fysiska miljön har staden årligen följt upp vilka åtgärder som vidtagits för förbättrad tillgänglighet. Från och med 2013 sker den uppföljningen som en integrerad del av infrastrukturnämndens bokslut.

Handläggningstid för behandling av inlämnade medborgarinitiativ och motioner

Tiden för att handlägga motioner och medborgarinitiativ är varierande och beror på motionens eller initiativets komplexitet. Om handläggningen kräver utlåtanden av andra myndigheter eller organisationer kan staden inte ensamt påverka tiden utan är beroende av externa parter arbete och prioriteringar.

Under året slutbehandlades 30 motioner av stadsfullmäktige. Den genomsnittliga handläggningstiden för de slutbehandlade motionerna uppgick till 516 dagar. Handläggningstiden spänner över ett brett intervall där den längsta handläggningstiden uppgår till 2 050 dagar (5 år 7 månader och 15 dagar) och den kortaste uppgår till 27 dagar. För att ge en mer rättvisande bild av ett snitt för handläggningstider i fall som detta, där de enskilda motionernas handläggningstid spänner över ett mycket brett spektrum, ger medianvärdet en mer rättvisande bild. Medianvärdet för handläggningstiden för de slutbehandlade motionerna under året var 223 dagar.

Antalet slutbehandlade medborgarinitiativ uppgick till 5 stycken. Handläggningstiden var i medeltal 162 dagar och medianvärdet uppgick till 86 dagar. Den längsta handläggningstiden uppgick till 369 dagar och den kortaste till 5 dagar.

Demokratiåtgärder sektorsvis

Stadsledningen

Samrådsmöten med allmänheten i samband med stadsplaneringar.

Strukturerad närvaro på sociala media.

TV- och webbsändningar från fullmäktiges möten.

Interna inspirationstillfällen på temat medborgardialog och information om medborgardialog på stadens intranät.

Utökad medborgardialog i samband med Svinö holme. All information fanns tillgänglig på hemsidan och på en utställning på stadsbiblioteket, en informationsfilm var tillgänglig via YouTube, Facebook och hemsidan. Det var möjligt att ge synpunkter till stadsarkitektkansliet och på hemsidan.

Ett fastighetsägar- och intressentmöte samt ett allmänt diskussionsmöte arrangerades för att samla synpunkter inför målsättningarna för centrum delgeneralplan. Stadens elevråd hördes

i samma skede. Delgeneralplanen ska tas fram med barnkonsekvensanalys som en aspekt.

”Träffa stadsdirektören” arrangerades sammanlagt 6 gånger, tre i april och tre i november. Alla medborgare bjöds in till pratstund med stadsdirektör Barbara Heinonen.

I september bjöd stadsstyrelsen in stadens näringsidkare till diskussion i stadshuset.

Kampanj för ökat valdeltagande.

Medborgarundersökning (ÅSUB, rapport 2015:6)

Bildningssektorn

Medborgardialog om Framtidens bibliotek

Brukarundersökningar om Mariebad, idrottsanläggningarna och biblioteket Under året har nytt liv blåsts i ungdomsrådets verksamhet. Rådets fokusområde är den egna verksamheten inom ungdomsenheten.

Diskussion med resebranschen om marknadsföringen av stadens idrottsanläggningar/ staden som destination för idrottsresor, dialog för att få bättre kunskap om branschens önskemål och krav. Elevrådsmöten i stadens grundskolor.

Infrastruktursektorn

Tillgänglighetsåtgärder redovisas fr.o.m. 2013 i infrastruktursektorns bokslut.

Medborgare som själva vill bidra till skötseln av närområden har fortsättningsvis möjlighet att ingå skötselavtal med staden. Tillsammans kommer parterna överens om vilka åtgärder som får göras.

Sociala sektorn

Brukarundersökningar inom såväl barnomsorg som äldreomsorg.

Vårstädning på daghemsgårdar i samarbete med vårdnadshavare och personal från barnomsorgen och fastighetsavdelningen.

Anhörigträffar på Trobergshemmet och Odalgården.

Äldreomsorgen ordnar fester, basarer mm där anhöriga har möjlighet att delta.

Deltagande i Äldre mässan på Röda Kors-gården.

Personal från socialkansliet har under året deltagit i informations- och diskussionsmöten för allmänheten gällande flyktingfrågor.

Hur nöjda är invånarna med sitt inflytande i Mariehamns stad?

För att få en helhetsbild av medborgarnas syn på inflytande i Mariehamns stad ställdes tre frågor i den medborgarundersökning som ÅSUB utförde under hösten.

– Hur nöjd är du med den insyn och det inflytande invånarna har över stadens beslut och verksamheter?

– Hur väl uppfyller din stad dina förväntningar på invånarnas möjligheter till insyn och inflytande?

– Försök föreställa dig en ideal situation för invånarnas insyn och inflytande över stadens/kommunens verksamheter och beslut. Hur nära ett sådant ideal tycker du att invånarnas faktiska insyn och inflytande kommer i Mariehamn?

Det sammanfattande betyget för Nöjd-Inflytande-Index (NII), som anger hur medborgarna bedömer möjligheterna till inflytande i Mariehamns stad, blev 54. Betyget når inte upp till "nöjda", utan endast "godkänd". Betyget är ändå jämförelsevis gott med tanke på att medelbetyget var 41 för alla de svenska kommuner som deltog i SCB:s medborgarundersökningar våren 2014 och hösten 2015.

Skillnaden mellan hur kvinnor och män upplever möjligheterna till inflytande är mycket liten. Däremot skiljer sig synen på inflytande (NII) mellan åldersgrupperna. Ålderskategorierna 18-44år och 65-84 år är "nöjda" medan 45-64 åringar endast ger "godkänd" som betyg.

När det gäller hur man bedömer möjligheterna att komma i *kontakt* med stadens politiker är invånarna "nöjda" (64,6 i betyg). Man är också överlag "nöjd" med den *information* man får från staden (64,4).

Påverkan och *förtroende* är de områden ges sämst betyg i hela utredningen. Det svagaste betyget får faktorn *påverkan* (52,4) vilket klassificeras som "godkänt". Ser man på de enskilda åldersgruppernas betyg har det ändå skett en klar förbättring. Förra gången blev undersökningens svagaste betyg 65-84-åringarnas omdöme angående möjligheterna att påverka, med betygsindex 45. Den här gången hade åldersgruppen ändrat sitt omdöme med hela 10 indexpunkter till 55,0, vilket precis är gränsen för "nöjd". Faktorn *förtroende* fick ett något bättre resultat den här gången, med det samlade betyget 55,2, att jämföra med betyget 53,6 från 2012.

Undersökningen visar att områdena *förtroende* och *påverkan* bör prioriteras om syftet är att stärka helhetsbetyget för inflytande.

Stadsledningen

Kanslichef: Emma Dahlén

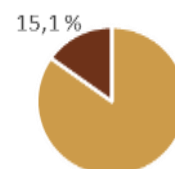
Finanschef: Peter Carlsson

Personalchef: Ritva Bergholm

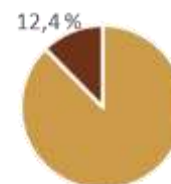
Stadsledningen, (exkl. Finansiering o. 4 mbk Pommern)

Resultaträkning och investering	Budget	Bokslut	Bokslut
Belopp i euro	2015	2015	2014
RESULTAT			
Verksamhetsintäkter	5 338 252	5 397 559	5 571 066
Försäljningsintäkter	210 191	167 349	147 329
Avgiftsintäkter	0	2 587	1 736
Understöd och bidrag	173 082	251 563	275 726
Tillverkning för eget bruk	0	355	0
Övriga intäkter	184 859	227 069	135 423
Interna verksamhetsintäkter	4 770 121	4 748 636	5 010 852
Verksamhetskostnader	-10 910 626	-10 242 046	-10 460 700
Personalkostnader	-6 601 663	-5 997 336	-6 647 278
Löner och arvoden	-5 230 210	-4 812 661	-5 279 176
Lönebikostnader	-1 371 453	-1 184 675	-1 368 102
Pensionskostnader	-1 042 845	-1 018 632	-1 086 449
Övriga lönebikostnader	-328 608	-166 044	-281 654
Köp av tjänster	-1 866 911	-2 105 572	-1 692 669
Material, förnödenheter och varor	-1 523 346	-1 429 262	-1 539 207
Understöd	-30 000	-30 000	-30 200
Övriga verksamhetskostnader	-259 575	-62 193	-42 153
Interna verksamhetskostnader	-629 130	-617 682	-509 193
Verksamhetsbidrag	-5 572 374	-4 844 487	-4 889 635
Driftsbidrag	-5 572 374	-4 844 487	-4 889 635
Årsbidrag	-5 572 374	-4 844 487	-4 889 635
Planenliga avskrivningar	-217 543	-176 095	-170 444
Extraordinära intäkter			8 726 424
Årets resultat	-5 789 917	-5 020 582	3 666 346
Årets överskott (underskott)	-5 789 917	-5 020 582	3 666 346
INVESTERING			
Inkomster	0	0	0
Utgifter	-2 730 684	-2 911 126	-10 835 245
S:a investering	-2 730 684	-2 911 126	-10 835 245

Del av verksamhetsintäkter

Del av verksamhetskostnader

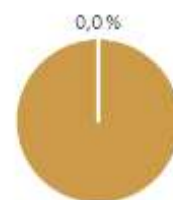
4 mbk Pommern

Resultaträkning och investering

Belopp i euro

	Budget 2015	Bokslut 2015	Bokslut 2014
RESULTAT			
Verksamhetsintäkter	0	197	12 948
Försäljningsintäkter	0	0	0
Avgiftsintäkter	0	0	0
Understöd och bidrag	0	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Övriga intäkter	0	197	2 948
Interna verksamhetsintäkter	0	0	10 000
Verksamhetskostnader	-187 000	-200 697	-133 728
Personalkostnader	0	-23 733	-88 575
Löner och arvoden	0	-18 626	-75 199
Lönebikostnader	0	-5 107	-13 376
Pensionskostnader	0	-4 060	-15 645
Övriga lönebikostnader	0	-1 048	2 269
Köp av tjänster	0	-2 643	-13 460
Material, förnödenheter och varor	0	-2 020	-8 984
Understöd	0	-167 643	0
Övriga verksamhetskostnader	-187 000	-400	-2 253
Interna verksamhetskostnader	0	-4 258	-20 457
Verksamhetsbidrag	-187 000	-200 500	-120 781
Driftsbidrag	-187 000	-200 500	-120 781
Årsbidrag	-187 000	-200 500	-120 781
Planenliga avskrivningar	0	-36 330	-35 651
Årets resultat	-187 000	-236 830	-156 432
Årets överskott (underskott)	-187 000	-236 830	-156 432
INVESTERING			
Inkomster	530 000	141 028	0
Utgifter	-877 101	-187 844	-25 292
S:a investering	-347 101	-46 817	-25 292

Del av verksamhetsintäkter

Del av verksamhetskostnader

Ökad budget på investeringar: inkomster 245 000,00, utgifter 537 101,00.

Finansiering (stadsledning)

Resultaträkning och investering	Budget	Bokslut	Bokslut
Belopp i euro	2015	15	2014
RESULTAT			
Verksamhetsintäkter	2 663 628	2 557 377	4 494 244
Understöd och bidrag	300 000	0	0
Övriga intäkter	400 000	668 160	796 318
Interna verksamhetsintäkter	1 963 628	1 889 217	3 697 926
Verksamhetskostnader	0	-6 632	-109 469
Köp av tjänster	0	-6 632	-102
Övriga verksamhetskostnader	0	0	-863
Interna verksamhetskostnader	0	0	-108 504
Verksamhetsbidrag	2 663 628	2 550 745	4 384 775
Skatteintäkter	45 616 000	48 020 295	52 558 104
Kommunalskatt	41 524 000	41 159 279	39 962 043
Fastighetsskatt	1 291 000	1 241 689	1 221 527
Samfundsskatt	2 569 000	5 305 970	11 116 046
Övriga skatteintäkter	232 000	313 357	258 488
Landskapsandelar och kompensationer	6 225 000	6 622 072	6 378 857
Driftsbidrag	54 504 628	57 193 111	63 321 736
Finansiella intäkter o kostnader	801 469	770 700	-311 080
Ränteintäkter	1 054 809	1 025 553	187 836
Övriga finansiella intäkter	602 460	184 388	59 037
Räntekostnader	-784 000	-388 350	-519 676
Övriga finansiella kostnader	-71 800	-50 891	-38 276
Årsbidrag	55 306 097	57 963 812	63 010 656
Nedskrivningar	0	0	0
Extraordinära intäkter	0	0	53 630
Årets resultat	55 306 097	57 963 812	63 064 286
Ökning (-) el minskn (+) av fonder	0	-777	0
Årets överskott (underskott)	55 306 097	57 963 034	63 064 286
INVESTERING			
Inkomster	0	765 908	99 148
Utgifter	0	0	-41 438
S:a investering	0	765 908	57 710

Del av verksamhetsintäkter

Del av verksamhetskostnader

Minskad budget på driften: övriga intäkter 550 000,00, övriga finansiella intäkter 550 000,00.

Verksamhetsområde och verksamhetsidé

I stadsledningens budget ingår centralvalnämnden, stadsfullmäktige, revision, stadsstyrelse och äldreråd samt med dessa sammanhängande förvaltningsenheter.

Stadsdirektörens samt stadsledningens stads-, finans- och personalkansliers uppgift är att inom sina respektive områden bereda och verkställa beslut samt svara för utveckling, styrning och kontroll i fråga om allmän förvaltning, ekonomi

och personal samt handha annan centraliserad service som specificeras av beslutande organ.

Verksamhetsidén är att på ett effektivt, kunnigt och inspirerande sätt administrera, utveckla och leda stadens förvaltning.

Inom personalkansliet verkar en kost och lokalserviceavdelning samt en vaktmästerienhet.

Måluppfyllelse drift

Stadsfullmäktige har under 2015 haft 11 protokollförda sammanträden medan stadsstyrelsen har sammanträtt vid 30 tillfällen.

Bland de mest betydelsefulla politiska besluten under året var stadsfullmäktiges principbeslut om att Mariehamns stad skall gå in för att upprätta och under inkommande mandatperiod anta en delgeneralplan för stadens centrum. Efter beslutet tillsatte stadsstyrelsen en kommitté med uppdrag att ta fram ett förslag till generella målsättningar för samt översiktligt innehåll och detaljeringsgrad i en delgeneralplan för centrum. Vidare har staden under året arbetat med att ta fram förslag till huvudalternativ för framtida planering av Svinö holme. Även stadens program för främjande av integration samt stadens flyktingmottagande har varit frågor som ägt hög politisk prioritet.

På basen av en extern utvärdering av den förvaltningsreform som gjordes 2012 genomfördes en revidering av stadens förvaltningsstadga med ändring av sektorindelning för de verksamheter som leds av bildningsnämnden samt kultur- och fritidsnämnden. Den sjöfartspolitiska kommitté som under flera år verkat i staden har lämnat en slutrapport samt befriats från sitt uppdrag. Vad gäller stadens koncernstyrning så har staden under året antagit nya koncerndirektiv samt ägardirektiv till Mariehamns hamn Ab.

Staden har under året avyttrat fastigheterna Edlagården samt Parkgatan 24. Försäljningarna ledde till en sammanlagd obudgeterad försäljningsvinst om 461 907 euro. Intäkterna från tomtförsäljning i övrigt uppgår till budgeterade nivå.

Stadskansliets arbete under 2015 har i övrigt präglats av att det varit valår. Riksdagsval samt lagtings- och kommunalval har arrangerats.

För uppgifter om stadskansliets arbete för hållbar utveckling och demokratiutveckling hänvisas till de särskilda avsnitten hållbarhets- respektive demokratibokslut.

Stadsledningens förvaltningservice har utvärderats genom en enkät.

Från årets början anställdes tidigare egen IT-personal av ÅDA ab vars nya arbetsplats blev

förlagd till iTiden på Elverksgatan. Finansieringen av stadens andel i ÅDA hanteras via stadsledningens finanskansli. Avtal om skötsel av stadens fiberförvaltningsnät tecknades med dotterbolaget MCA. I ÅDA-projekt såsom Budgetprocesslösning och Upphandlingssystem förbereds förfrågningsunderlag för gemensam upphandling. Arbetet med uppgraderingen av stadens ekonomisystem fortsatte under året.

Under året behandlades en budget- och ekonomiplan, verksamhetsplan, två tertialuppföljningar och bokslut utifrån uppgjord tidsplan med checklista.

En serie ledarskapsutbildningar har ordnats för alla stadens ledare. I syfte att kvalitetssäkra stadens upphandlingsprocess, har en av utbildningarna gällt praktisk upphandling.

Personalkansliet har inlett genomgången av sina processer för att säkra kvalitet, planering och uppföljning där utbildningen för stadsledningens medarbetare genomförs under våren 2016.

Personalkansliets arbete gällande övergripande personal- ledarskaps- och jämställdhetsfrågor redovisas i det särskilda avsnittet Personalbokslut.

Staden deponerade under årets början fyrmastbarken Pommern hos stiftelsen Ålands sjöfartsmuseum. Stiftelsen Ålands sjöfartsmuseum har genom avtal med staden åtagit sig helhetsansvaret för fartygets publika och museala förvaltning samt löpande underhåll, för detta utbetalar staden ett årligt driftsbidrag. Senare under året tillsattes en kommitté med uppdrag att projektera en torrdocka för fartyget.

Måluppfyllelse Investering

Projekt om- och tillbyggnad av Övernäs skola har övergått i byggnationsfas.

Gällande Pommerns investeringsprojekt aktiverades under året byte av huvuddäck samt byggandet av en torrdocka. De bägge investeringsprojekten fortsätter under 2016.

Uppgradering av telefonväxel slutfördes under året och uppgradering av ekonomisystem slutfördes i början av 2016 med årets kvarvarande budgetmedel.

Projekt nummer	Investering	Grundbudget 2015	Ändr. i budget 2015	Budget eft. ändr. 2015	Bokslut 2015	Avvik. Bud/bok 2015
Totalt		-2 360 000	-717 785	-3 077 785	-2 192 035	885 750
Stadsledning exkl. Pommern o finansiering						
23033	Uppgradering av telefonväxel	0	-90 000	-90 000	-68 301	21 699
23034	Uppgradering ekonomisystem	0	-135 000	-135 000	-108 434	26 567
60037	Övernäs skola om- och tillbyggnad	-2 305 000	-200 684	-2 505 684	-2 723 934	-218 250
50184	Flygfoto	0	0	0	-10 458	-10 458
Summa		-2 305 000	-425 684	-2 730 684	-2 911 126	-180 442
4 mbk Pommern						
46001	Pommern landskapsbidrag	285 000	245 000	530 000	0	-530 000
46113	Skansarna	0	-60 000	-60 000	0	60 000
46130	Förmäst	0	-40 000	-40 000	0	40 000
46210	Huvuddäck	-340 000	-192 283	-532 283	-35 257	497 026
46250	Backen	0	-26 326	-26 326	0	26 326
46404	Mellandäck	0	-8 492	-8 492	0	8 492
46504	Projektering av torrdocka	0	-100 000	-100 000	-11 560	88 440
46505	Lastluckorna	0	-40 000	-40 000	0	40 000
46506	Skrov och konstruktioner	0	-70 000	-70 000	0	70 000
Summa		-55 000	-292 101	-347 101	-46 817	300 284
Stadsledning (finansiering)						
20030	Försäljning av fast egendom	0	0	0	765 908	765 908
Summa		0	0	0	765 908	765 908

Stadsutvecklingsnämnden

Nämndordförande: Donny Isaksson

Stadsarkitekt: Sirkka Wegelius

Resultaträkning och investering	Budget	Bokslut	Bokslut
Belopp i euro	2015	2015	2014
RESULTAT			
Verksamhetsintäkter	29 000	30 000	52 027
Försäljningsintäkter	0	0	0
Avgiftsintäkter	29 000	29 825	44 450
Understöd och bidrag	0	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Övriga intäkter	0	175	0
Interna verksamhetsintäkter	0	0	7 577
Verksamhetskostnader	-376 608	-367 184	-375 104
Personalkostnader	-276 608	-268 698	-257 094
Löner och arvoden	-216 917	-211 663	-203 959
Lönebikostnader	-59 691	-57 035	-53 136
Pensionskostnader	-44 942	-45 428	-42 494
Övriga lönebikostnader	-14 749	-11 607	-10 641
Köp av tjänster	-27 147	-24 172	-35 248
Material, förnödenheter och varor	-8 600	-10 926	-24 471
Understöd	-4 000	-3 990	-4 000
Övriga verksamhetskostnader	-1 500	-295	-379
Interna verksamhetskostnader	-58 753	-59 102	-53 912
Verksamhetsbidrag	-347 608	-337 184	-323 077
Driftsbidrag	-347 608	-337 184	-323 077
Årsbidrag	-347 608	-337 184	-323 077
Planenliga avskrivningar	-9 455	-9 455	-9 455
Årets resultat	-357 063	-346 638	-332 531
Årets överskott (underskott)	-357 063	-346 638	-332 531
INVESTERING			
Inkomster	0	0	0
Utgifter	0	0	0
S:a investering	0	0	0

Del av verksamhetsintäkter

0,1%

Del av verksamhetskostnader

0,4%

Verksamhetsområde och verksamhetsidé

Stadsutvecklingsnämnden handhar de uppgifter som utgör förutsättningarna för planeringen och byggandet i staden.

Nämnden/stadsarkitektkansliet avger utlåtanden och stadsarkitektkansliet tar fram nödvändiga

utredningar och informerar allmänheten om aktuella stadsplanefrågor.

Stadsutvecklingsnämndens verksamhet handhas av stadsarkitektkansliet.

Nämndens verksamhetsidé är att med utgångspunkt i den befintliga stadens gestalt och förstärkt identitet förtäta bebyggelsen på ett attraktivt och stadsmässigt sätt.

Detaljplaneringen utgör verksamhetens tyngdpunkt samtidigt som arbetet fortgår med översiktliga planer.

Nämnden strävar till social, ekonomisk, miljömässig och kulturell hållbarhet.

Måluppfyllelse drift

En tillbakablick på verksamheten visar att nämndens verksamhetsår omfattat större översiktliga frågor som utvecklingsstudier av Svinö holme, stadsbildsmässig studie av Strandgatan - Servicegatan och upphävning av byggnadsskyddet på tomten vid Södragatan 17. Därtill har framtagning av underlagsmaterial till kommittén för utarbetande av riktlinjer för en delgeneralplan för Mariehamns centrum inneburit en större arbetsinsats för stadsarkitektkansliet.

Stadens mål är genom stadsplanering skapa en långsiktigt god samhällsekonomi med lång livslängd, god kvalitet i bebyggda miljöer och väl utnyttjade resurser. I planeringen av Svinö holme har hållbarhetsprincipen varit vägledande. I ett tidigt skede av planeringen har natur- och kulturmiljöinventeringar genomförts som legat som grund för framtagning av de tre olika markanvändningsalternativen. De alternativa studierna innehöll en konsekvensbeskrivning om deras påverkan på natur, energihushållning och trafik.

Stadsutvecklingsnämnden strävar till att skapa bästa förutsättningar för ökad inflyttning och företagsetableringar i staden som lägger grunden för en breddad skattebas och därmed i förlängningen ökade skatteinkomster. Målet är att skapa attraktiva bostadsområden som motsvarar olika befolkningsgruppers behov.

Under året har tre olika markanvändningsalternativ tagits fram för Svinö holme. Alternativet med småhusbebyggelse möjliggör 1 800 invånare och alternativet med småhus och höghus 4 300 invånare, vilket motsvarar stadens förväntade befolkningstillväxt på 20 respektive 40 år.

Under året har en plan för förtätning av en bostadsvåningshustomt i Västernäs gett möjlighet till fler bostäder och ökad tillgänglighet. Planändringen av tomterna för polisen och Ålands

Ömsesidiga Försäkringsbolag skapar både utökade verksamhetsutrymmen och fler bostäder. Den översiktliga utredningen med den stadsbildsmässiga studien av området mellan Strandgatan - Servicegatan utgör en grund för framtida detaljplaneändringar och förtätning av området.

Stadens mål att skapa förutsättningar för ett livligt och mångsidigt centrum ska följas i arbetet med en ny delgeneralplan för centrum som inletts med uppdrag att ta fram riktlinjerna.

Staden strävar till att värna om de kulturhistoriska miljöerna och byggnaderna.

Stadsplaneändringen för Parkgatan 24 förbättrar bevarandet av byggnadens kulturhistoriska värde. Under året har bidrag ur Mariehamns stads stadsbildsbidrag beviljats tre enskilda K-husägare.

Planeringsprocesserna utvecklas kontinuerligt för att främja växelverkan mellan planerare, invånare och beslutsfattare genom informationen på stadens hemsida, samråds- och informationsmöten. Planförslag finns under utställningstiden tillgängliga på stadsarkitektkansliet, stadsbiblioteket och på stadens hemsida. Under året har ett samrådsmöte hållits gällande planändringen av tomterna för polishuset och Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag.

För att utveckla medborgarväxelverkan tog stadsarkitektkansliet i samarbete med stadskansliet fram en medborgarinformation om utvecklingsstudier för Svinö holme omfattande en informationsfilm, en enkät och en planschutställning på stadsbiblioteket. Materialet visades under två sommarmånader förutom på stadsbiblioteket, på stadens hemsida, på Facebook och på YouTube. Besöken på de sociala medierna var många (236 personer såg filmen på YouTube under utställningstiden och 1 358 unika sidvisningar under året) och utställningen var välbesökt. 644 personer svarade på enkäten och fem skrivelser inlämnades.

Antalet sidvisningar på hemsidan, sidan

pågående stadsplanering, var 1 044 st. under året. Stadsarkitektens presentation av de aktuella stadsplaneärendena inför fullmäktige har sänts på lokal TV och ökat medborgarnas möjligheter att följa med stadsutvecklingen.

Stadsstyrelsens målsättning om befolkningsökningen på 160 invånare per år stöds av att fastställda stadsplaner år 2015 möjliggör ca 155 nya bostäder. Dock har stadsplaneändringen för Rönnebergs torg varit vilande under året på grund av en omfattande stadsbildsmässig studie av Strandgatan och Servicegatan. Verksamhetens tyngdpunkt har varit översiktlig planering med de större planerings- och utredningsuppdrag för Strandgatan och Servicegatan samt delgeneralplanen för centrum varför moderniseringen av stadsplanerna i stadsdelen Sveden och utvecklingsplanen för Västerhamn inte slutförts under året.

Under året har nämnden färdigbehandlat fyra komplexa stadsplaneärenden och tre komplexa planer är under behandling. Därtill har två motioner behandlats. Efter att nämnden delegerat beslutanderätten för enkla planer till stadsarkitekten har en stadsplan under året behandlats och trätt i kraft. Antalet utgivna utlåtanden från stadsarkitektkansliet var 39 stycken.

Stadsarkitektkansliets personalsammansättning har under året ändrats då en delpensionering ersatts med en heltid med anledning av pensionering. Personalen omfattar vid årets slut tre heltidstjänster och två deltidspensioneringar. Personalen har utvecklat sin kompetens inom sina arbetsuppgifter genom att delta i utbildningar.

Nämndens driftbudget har ett överskott på ca 10 400 euro, ca 3 %. Orsaken till överskottet är att personalkostnaderna och köp av tjänster varit lägre än budgeterat.

Nyckeltal

Avvikande från budgeten har färre stadsplaner slutförts och trätt i kraft. Avvikande antal nya egnahemstomter orsakas av att moderniseringen av stadsplanerna i stadsdelen Sveden inte slutförts och trätt i kraft under året. Avvikande stadsplanerad areal är relaterad till att pågående planprojekt inte slutförts. Under året har planen för studiebofastäder i stadsdelen Apalängen trätt i kraft vilket möjliggör ett tillskott på 130 bostäder. Uppskattningen av antalet nya bostäder utgår ifrån byggnadsrättstillskottet som planändringen (förutsatt att den trätt i kraft) ger eller antalet bostäder som anges i ansökan och motsvarar därför inte det faktiska bostadstillskottet som realiserade byggnadsprojekt innebär.

Nyckeltal	Budget 2015	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Slutförda stadsplaner	10	4	17
Antal fastställda stadsplaner	10	6	21
-komplexa planer	-	5	9
-enkla planer	-	1	12
Nya egnahemstomter	27	0	2
Nya flerbostadstomter	2	1	0
Nya övriga tomter	-	0	1
Stadsplanerad areal (ha)	17	2,9	26,7
Därav tidigare oplinerad (ha)	0	0,2	5,0
Stadsplanerad byggnadsrätt (v.y. m ²)	-	15 550	35 115
Därav ny byggnadsrätt (v.y. m ²)	-	6 448	13 023
Uppskattat antal nya bostäder (1/75 m ² v.y. bostad)	170	154	36
Antal samråd	-	1	1
Antal besök på hemsidan	-	1 044	1 111
Antal utlåtanden	40	39	60
Antal nämndmöten	10	9	9

Byggnadsnämnden

Nämndordförande: Lotta Wickström-Johansson

Byggnadsinspektör: Börje Aspbäck

Resultaträkning och investering	Budget	Bokslut	Bokslut
Belopp i euro	2015	2015	2014
RESULTAT			
Verksamhetsintäkter	115 500	109 768	110 270
Försäljningsintäkter	500	1 512	1 130
Avgiftsintäkter	100 000	77 446	83 834
Understöd och bidrag	0	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	11 341	589
Övriga intäkter	0	0	0
Interna verksamhetsintäkter	15 000	19 469	24 717
Verksamhetskostnader	-265 932	-255 256	-254 460
Personalkostnader	-236 279	-225 987	-223 306
Löner och arvoden	-186 315	-178 261	-176 969
Lönebikostnader	-49 964	-47 725	-46 337
Pensionskostnader	-37 640	-38 002	-36 921
Övriga lönebikostnader	-12 324	-9 723	-9 416
Köp av tjänster	-5 130	-4 539	-9 687
Material, förnödenheter och varor	-4 400	-2 591	-3 616
Understöd	0	0	0
Övriga verksamhetskostnader	-726	-4	-558
Interna verksamhetskostnader	-19 397	-22 135	-17 293
Verksamhetsbidrag	-150 432	-145 487	-144 190
Driftsbidrag	-150 432	-145 487	-144 190
Årsbidrag	-150 432	-145 487	-144 190
Planenliga avskrivningar	0	0	0
Årets resultat	-150 432	-145 487	-144 190
Årets överskott (underskott)	-150 432	-145 487	-144 190
INVESTERING			
Inkomster	0	0	0
Utgifter	0	0	0
S:a investering	0	0	0

Del av verksamhetsintäkter

0,3 %

Del av verksamhetskostnader

0,3 %

Verksamhetsområde och verksamhetsidé

Byggnadsinspektionen är byggnadsnämndens planerings-, berednings- och verkställighetsorgan. Byggnadsinspektionen granskar bygglovshandlingar, övervakar byggandet med hänsyn till det allmänna intresset, gör upp byggnadsstatistik, ger råd i byggnadsärenden och

tillhandahåller uppgifter om fastigheter och bestämmelser som berör dessa.

Verksamheten är lagstadgad och närmare beskriven i plan- och byggförordningen. Byggnadsnämnden ska kontrollera att antagna planer följs, behandla ansökningar om bygglov

och andra tillstånd och anmälningar, övervaka att gällande bestämmelser och givna tillstånd följs och att underhållet av byggnader sköts och ansvara för att rådgivning i byggnadsfrågor ordnas i kommunen. Byggnadsinspektören verkställer de syner som fastställts i byggloven och övriga övervakningsuppgifter som ankommer på byggnadsnämnden enligt lag.

Måluppfyllelse drift

Årsbidraget följer i stort budget, med ett överskott på strax under 5 000 euro. Exklusive interna intäkter och utgifter blir överskottet 2 500 euro.

Enligt budget ska ett bygglov behandlas inom 3 – 10 veckor. Medeltalet för behandlingstiderna för bygglov och anmälningsärenden (134 st.) var 6,0 veckor, varav 59 st. under 3 v och 20 st. över 10 v. Om man räknar bort tiden då ärendena legat och väntat på kompletteringar blir medeltalet 4,4 veckor, varav 67 st. under 3 v och 10 st. över 10 v.

Enligt budget skulle en övergång till elektronisk hantering av bygglov påbörjas under året. Byggnadsinspektionen har mottagit 5 st. bygglovsansökningar elektroniskt från inbjudna sökande under en testperiod. P.g.a. att det inte

gått att få besked från Åda vad den exakta årskostnaden för tjänsten blir (3 007 eller 3 686 €) har testperioden inte avslutats. Vidare tillkommer en oväntad intern årskostnad på drygt 1 000 € för ett tilläggsprogram till bygglovsregisterprogrammet. Ingendera kostnaden finns upptagen i budget.

Nyckeltal

Byggnadsvolymen blev lägre än uppskattat i budgeten, men andelen nya bostäder högre, närmast tack vare ett bostadsvåringshus mer än i prognosen.

Av de 119 st. byggloven var 6 st. tidsbegränsade. Utöver byggloven 1 tillstånd för miljöåtgärd, 1 godkännande av trakteringslokal, 4 st. rivningsanmälningar och 9 st. övriga anmälningsärenden.

Av de 134 st. ansökningarna beslutade byggnadsnämnden om 34 st. medan 100 st. var delegerade tjänstemannabeslut. Totalt tog byggnadsnämnden 85 st. beslut och byggnadsinspektören 189 st.

127 nya bostäder togs i bruk under året.

Nyckeltal	Budget 2015	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Byggn.lov/tillst., totalt	130	119	140
En/tvåfamiljshus	16	22	31
Radhus	0	0	0
Våringshus	4	5	2
Övriga nya byggnader	40	25	48
Övriga till-o. ombyggn.	70	67	59
Byggnadsinspektörstillstånd	100	85	104
Byggnadsvolym	60 000	43 149	57 780
Byggnadsvåringsyta	12 000	10 949	11 622
Lägenhetsyta	5 000	6 500	5 809
Antal lägenheter	50	72	61

Socialnämnden

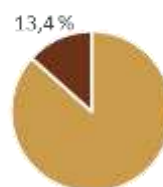

Nämndordförande: Barbro Sundback

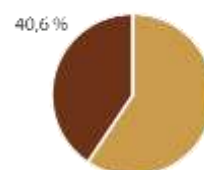
Socialdirektör: Susanne Lehtinen

Resultaträkning och investering	Budget	Bokslut	Bokslut
Belopp i euro	2015	2015	2014
RESULTAT			
Verksamhetsintäkter	4 423 838	4 769 746	4 445 215
Försäljningsintäkter	1 005 800	1 497 343	1 196 099
Avgiftsintäkter	2 934 938	2 682 671	2 659 789
Understöd och bidrag	0	84 227	63 845
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Övriga intäkter	483 100	505 504	525 083
Interna verksamhetsintäkter	0	0	400
Verksamhetskostnader	-33 785 966	-33 660 713	-32 776 857
Personalkostnader	-17 382 061	-17 356 409	-17 124 366
Löner och arvoden	-13 653 511	-13 774 873	-13 597 308
Lönebikostnader	-3 728 550	-3 581 536	-3 527 058
Pensionskostnader	-2 961 608	-3 130 122	-3 024 894
Övriga lönebikostnader	-766 942	-451 414	-502 164
Köp av tjänster	-7 581 244	-7 431 471	-7 206 890
Material, förnödenheter och varor	-428 825	-512 658	-397 597
Understöd	-3 176 700	-3 047 787	-2 980 814
Övriga verksamhetskostnader	-222 468	-304 292	-259 795
Interna verksamhetskostnader	-4 994 668	-5 008 097	-4 807 396
Verksamhetsbidrag	-29 362 128	-28 890 967	-28 331 642
Driftsbidrag	-29 362 128	-28 890 967	-28 331 642
Årsbidrag	-29 362 128	-28 890 967	-28 331 642
Planenliga avskrivningar	-15 472	-15 842	-22 417
Årets resultat	-29 377 600	-28 906 809	-28 354 058
Årets överskott (underskott)	-29 377 600	-28 906 809	-28 354 058
INVESTERING			
Inkomster	0	0	0
Utgifter			-3 457
S:a investering	0	0	-3 457

Del av verksamhetsintäkter

Del av verksamhetskostnader

Verksamhetsområde och verksamhetsidé

Social service

Socialvårdens syfte är att med olika typer av social service och understöd främja och upprätthålla enskild persons och familjs sociala trygghet och förmåga att klara sig på egen hand. Särskild vikt

läggs vid kvaliteten på servicen samt på rättsskyddet.

Utgångspunkten är att staden skall tillhandahålla en god och effektiv socialservice som främjar individens förmåga att klara sig själv.

Barnomsorg

Barnomsorgen bidrar till att barnen får goda uppväxtvillkor i en trygg och stimulerande miljö i sådan form och omfattning som barnfamiljernas situation kräver. I samarbete med vårdnadshavare erbjuder barnomsorgen barnen möjlighet till allsidig utveckling utifrån deras ålder och individuella behov. För barn med särskilda behov ska finnas resurser för extra stöd.

Utgångspunkten är att staden skall tillhandahålla ett tillräckligt antal barnomsorgsplatser av god kvalitet.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen erbjuder service som stöder de äldres självständiga livsföring i eget hem. Utgående från invånarnas behov och gällande lagstiftning erbjuder äldreomsorgen även serviceboende, effektiverat serviceboende och institutionsvård.

Utgångspunkten är att staden skall tillhandahålla en kvalitativt god äldreomsorg på rätt vård- och omsorgsnivå.

Måluppfyllelse drift

Socialnämnden har klarat budgeten för år 2015. Bokslutet visar ett överskott på 471 000 euro beträffande de egna verksamheterna. Återbäringen från Ålands Omsorgsförbund k.f:s var på 194 000 euro.

Kvartalsvisa uppföljningar har gjorts inom utkomststödet. Till största del har de lagstadgade tidsangivelserna kunnat hållas, men periodvis har ärenden tagit för lång tid. Tillfälliga personella resurser tillsattes.

Socialnämnden förordade att stadsstyrelsen skulle betala de öronmärkta medlen för ett planerat härbärge för hemlösa till Mariehamns diakoniförening. På grund av avslag gällande bidrag från Europeiska socialfonden förverkligades dock inte projektet.

Barnskyddet har regelbundet haft både metod- och grupphandledning med utomstående expertis. Fältarna har regelbundet åkt till Sverige på handledning. Personal inom missbrukarvården har gått behövliga certifieringsutbildningar samt genomgått en utbildning inom spelmissbruk som finansierades genom PAF. Samtliga enhetsledare samt socialservicechefen har deltagit i en tvådagars fortbildning i ledarskap. En samarbetsplan tillsammans med AMS togs fram för unga utkomststödstagare under 25 år. Detta för att motverka långvarigt klientskap inom

socialvården och främja förmågan att klara sig själv. Inom barnskyddet har familjearbete kunnat erbjudas som stödåtgärd för att avlasta socialarbetarna.

Staden tog under året emot 20 kvotflyktingar i enlighet med fullmäktiges beslut och det avtal som ingåtts med Närings-, trafik- och miljöcentralen. Kvotflyktingarnas anlande i november och mottagandet sköttes i samarbete med Ålands hälso- och sjukvård samt Röda Korset. Integrationsprocessen har påbörjats i enlighet med planer som uppgjorts.

Översynen av Tallbackens organisation fick delvis en annan vändning då landskapsregeringen under året tog fram ett nytt lagförslag, enligt vilket landskapsregeringen åtar sig ansvaret att sörja för tillgången till skyddshemstjänster och ersättningar för desamma. Den nya lagen förutsätter högre behörighetsgrad för personalen. Tjänsten som föreståndare har varit ledigförklarad.

Inom barnomsorgen öppnades det nya daghemmet Neptunus med 33 platser i Idrottsgården. Planerna för Horelli-daghemmet framskred enligt plan.

En omorganisering bland daghemsföreståndarna gjordes, varvid antalet minskade från 10 till 7. Alla daghemsföreståndare har i dagläget likartade förutsättningar för administrativa uppgifter. Omorganiseringen utvärderas under år 2016.

Antalet lekparker i form av köptjänst från Folkhälsan minskade från två till en.

Andelen tillsvidareanställda assistenter har ökat. I och med daghemmet Neptunus öppning ökade antalet permanenta barnomsorgsplatser i ändamålsenliga lokaler.

Verksamheten på Mästerkatten och Tummelisa har samordnats så att personalen till exempel samarbetar vid enheternas stängnings- och öppningsturer.

En barnomsorgsplats av god kvalitet ska erhållas inom lagstadgade tidsangivelser, två veckor – fyra månader. Tidsangivelserna har hållits och behov av åtgärdsplan har inte uppstått. I kundundersökningen som gjordes 2015 uppgav 94 % av respondenterna att de var nöjda med platsen som deras barn tilldelades vid ansökan om barnomsorg. 97 % svarade att de som helhet var nöjda med sitt barns daghem.

Inom äldreomsorgen har hemtjänsten omorganiserats och den personal som tidigare

jobbade på Miranda-boendet ingår numera i den ena hemtjänstgruppen. Enhetschefernas antal har minskat och koordinators uppgifter är klara. På boendeenheterna har en översyn av personaldimensioneringen gjorts och motsvarande översyn planeras för hemtjänsten. Vårdtyngdsmätningar görs och statistik över dessa lämnas in till Institutet för hälsa och välfärd i april och oktober månader. Skolningar i ämnet har ordnats.

En ändamålsenlig resursallokering uppnås genom att möjligheterna för de äldre att bo hemma så länge som möjligt säkerställs. Rehabteamet utökas därför genom att en plats som närvårdare ändras till en plats som fysioterapeut från och med 1.1.2016

Stadens egna platser ska utnyttjas flexibelt och effektivt och därmed hålla kostnaderna för köpta tjänster på en låg nivå. De återstående köptjänsterna har inte avslutats emedan socialnämnden beslöt att fortsätta med köptjänsterna.

En institutionsavdelning på Trobergshemmet har ändrats till effektiviserat serviceboende i enlighet med nämndens beslut för att bättre motsvara behovet.

Det av socialnämnden initierade ärendet att överföra förvaltningen av Edlagården hyresbostäder till stadens fastighetsbolag Marstad slutade med att fullmäktige bjöd ut fastigheten till försäljning. Köpare blev Marstad som därmed har övertagit samtliga hyresavtal och ansvar för fastigheten.

Gällande nutritionsarbetet gör alla verksamheter i dag MNA-mätningar. En modul för mätresultat har införskaffats till vårdjournalerna för hemtjänsten, vilken beräknas tas i bruk under våren 2016. Dietist anställs på timbasis vid behov.

Grundutbudet av hjälpmedel har setts över och mera rullstolar har skaffats till avdelningarna. Vidare har en så kallad "side-by-side-cykel" och motionscykel införskaffats av fondmedel. Kurs i förflyttningsteknik hålls regelbundet av det egna rehab-teamet.

Kulturaktiviteter har ordnats på alla enheter under året tillsammans med stadens kulturkommunikatör. Därtill har särskilda evenemang ordnats med äldreomsorgens fondmedel.

Socialnämndens miljöhandlingsplan

Barnomsorgen har i samarbete med stadens miljösamordnare genomfört en inventering av stadens daghem i ett projekt gällande giftfria daghemsmiljöer.

Vid upphandling av ny bil till fältarna har miljöaspekten beaktats i samråd med miljösamordnaren.

Nyckeltal

SOCIALSERVICE	Budget	Bokslut	Bokslut
Nyckeltal	2015	2015	2014
Familjerådgivning			
Antal klienter	130	164	203
Besök	667	748	703
Kostnad euro	-80 000	-79 046	-57 780
Utkomststöd			
Antal hushåll	310	272	261
Andel klienter under 30 år %	43	64	44
Andel klienter med barn %	29	24	24
Lyft stöd max 2 månader %	45	41	45
Kostnad euro	-803 000	-839 059	-754 960
Euro/hushåll	-2 590	-3 085	-2 893
Barnskydd			
Barnskyddsanmälningar (inklusive Jomala)	-	264	216
varav Mariehamn	130	213	174
Bräddskande placeringar (inklusive Jomala)	-	5	12
varav Mariehamn	4	5	7
Nya omhändertaganden (inkl. Jomala)	-	0	6
varav Mariehamn	2	0	3
Barnskydd euro	-177 780	-166 203	-219 284
Familjevård	-162 500	-172 596	-133 850
Stödfamiljer	-134 672	-106 540	-106 373
Institutionsvård euro	-412 000	-575 439	-412 550
Arbetspl för ungdomar euro	-2 570	0	-1 106
Totalt barnskydd euro	-889 522	-1 127 432	-873 160
0 - 17 år	1 977	1 988	1 972
Euro/0 - 17 år	-450	-567	-443
Fältarbete			
Fältarbete euro	-97 548	-85 018	-96 530
0 - 17 år	1 977	1 988	1 972
Euro/0 - 17 år	-50	-43	-49
Tallbacken			
Antal vårdbehövande	45	45	42
Antal vårddygn	1 400	2 448	2 269
Kostnad euro	-486 927	-482 813	-511 094
Euro/vård dygn	-283	-197	-225
Specialomsorger			
Klienter daglig verksamhet	58	56	56
Klienter fritidsverksamhet	60	56	46
Klienter boendeservice	44	42	41
Klienter lägenhetsboende	17	20	19
Klienter specialfritidshem	4	5	6
Ålands omsorgsförbund euro	-4 449 986	-4 363 852	-4 289 689
Totalt specialomsorger euro	-4 449 986	-4 363 852	-4 289 689
Euro/invånare	-391	-381	-374
Handikappservice			
Klienter serviceboende	20	25	18
Klienter färdtjänst	230	228	203
Klienter personlig assistans	40	36	36
Klienter redskap	10	7	9
Klienter bostadsändringar	19	14	16
Avlastningsläger euro	-35 000	-32 690	-35 557
Handikappunderstöd euro	-258 900	-169 963	-109 526
Färdtjänst euro	-275 000	-334 953	-286 771
Personlig assistans euro	-1 000 000	-940 773	-1 026 579
Arbetsverksamhet och flitpeng	-120 000	-108 682	-106 571
Totalt handikappservice euro	-1 688 900	-1 587 061	-1 565 004
Euro/invånare	-148	-138	-137
Alkohol och drogmottagning			
Klienter sammanlagt	300	233	270
Mariehamns andel	170	141	159
Besök sammanlagt	2 600	2 185	2 239
Mariehamns andel	1 560	1 381	1 394
Alkohol o drogmottagning euro	-110 320	-119 971	-128 471
Institutionsvård euro	-136 900	-105 970	-33 772
Totalt missbrukarvård euro	-247 220	-225 941	-162 241
Euro/invånare	-22	-20	-14

BARNOMSORG	Budget	Bokslut	Bokslut
Nyckeltal	2015	2015	2014
Hemvårdsstöd			
Antal familjer	228	235	221
Kostnad	-580 000	-564 200	-586 272
Kostnad/familj	-2 544	-2 401	-2 653
Stadens daghem			
Platser	491	479	460
Kostnad daghem	-5 280 020	-5 246 432	-4 888 423
Kostnad extra personal	-52 920	-47 347	-45 668
Totalt egna daghem	-5 332 940	-5 293 779	-4 934 091
Euro/plats	-10 861	-11 052	-10 627
Privata daghem			
Platser	28	12	16
Kostnad	-280 000	-103 769	-156 688
Euro/plats	-10 000	-8 647	-9 793
Familjedagvård			
Familjedaghem	-270 148	-147 844	-240 036
Gruppfamiljedaghem	-183 132	-196 855	-172 791
Skiftesbarnomsorg	-26 740	-26 301	-15 559
Totalt familjedaghem	-453 280	-371 000	-428 386
Platser	36	26	36
Euro/plats	-12 591	-14 269	-11 900
Kostnad dagvård sammanlagt	-6 092 960	-5 664 779	-5 362 477
0 - 6 år	706	700	709
Euro/0 - 6 år	0	-8 093	-7 563
Platser dagvård sammanlagt	0	505	512
Euro/plats	-10 978	-11 217	-10 474
Dagvård 31.12 2015			
Barn heltid på daghem	-	367	365
Barn deltid på daghem	-	99	104
Barn heltid på familjedaghem	-	14	21
Barn deltid på familjedaghem	-	9	7
Totalt	-	489	497
0 - 6 år	-	700	709
Andel barn i dagvård %	-	70	70
Dagvård, antal dagar			
Barn heltid på daghem	-	62 503	65 691
Barn deltid på daghem	-	15 713	14 555
Barn heltid på familjedaghem	-	3 711	2 942
Barn deltid på familjedaghem	-	1 149	1 382
Totalt	-	83 076	84 570
Specialbarnomsorg			
Specialbarnomsorg	-645 620	-502 224	-552 379
0 - 6 år	706	700	709
Euro/0 - 6 år	-912	-717	-779
Lekparker			
Kostnad	-24 333	-13 066	-48 982
Platser	15	15	15
Euro/plats	-1 622	-871	-3 265

ÄLDREOMSORG	Budget	Bokslut	Bokslut
Nyckeltal	2015	2015	2014
Hemtjänst			
Antal besök	45 000	36 730	36 373
Kostnad	-1 672 219	-1 711 156	-1 611 006
Invånare 75 +	1 058	1 029	1 041
Euro/invånare + 75	-1 503	-1 663	-1 587
Hushåll 75 + med hemtjänst	0	150	188
Hushåll 75+, % med hemtjänst	0	15	19
Trygghetstelefoner			
Antal klienter	120	157	147
Dagverksamhet			
Antal klienter per 31.12	35	41	33
Antal besök	2 700	2 217	2 345
Kostnad	-251 335	-228 882	-113 511
Euro/besök	-45	-103	-57
Färdtjänst enligt socialvårdslagen			
Antal klienter	110	40	146
Kostnad	-40 000	-22 684	-42 236
Närståendestöd			
Antal klienter	45	54	92
Kostnad	-303 004	-256 592	-482 048
Euro/klient	-6 733	-4 752	-5 239
Institutionsvård			
Trobergshemmet institution			
Antal platser	66	66	66
Antal vård dygn	22 800	22 058	22 503
Kostnad	-3 338 887	-3 849 832	-3 801 959
Euro/vård dygn	-	-175	-169
Antal platser sammanlagt	66	66	66
Invånare 75 +	1 058	1 029	1 041
Invånare 75 +, % med inst vård	6	6	7
Stadens egna platser	66	66	66
Invånare 75 + %, egna platser	6	6	7
Effektiverat serviceboende			
Trobergshemmet effektiverat			
Antal platser korttidsvård	10	10	10
Antal vård dygn	3 200	2 899	2 923
Antal platser effektiverat serv	40	40	40
Antal vård dygn	13 800	14 064	14 090
Kostnad	2 802 944	-2 755 656	-2 950 908
Euro/vård dygn	-	-196	-173
Odalgården			
Antal platser	34	34	34
Antal vård dygn, effektiverat	10 750	11 136	10 601
Antal vård dygn lägenheter	1 095	1 425	1 640
Vård dygn sammanlagt	11 845	12 561	12 241
Kostnad	-1 728 293	-1 842 986	-1 816 087
Euro/vård dygn	-146	-147	-148
Linden folkhälsan			
Antal platser	3	3	3
Antal vård dygn	540	1 027	1 464
Kostnad	-116 800	-161 585	-213 518
Euro/vård dygn	-216	-157	-146
Antal platser sammanlagt	87	87	87
Invånare 75 +	1 058	1 029	1 041
Invånare 75 +, % effekt serviceb	8	8	9

Bildningsnämnden

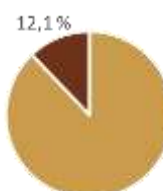

Nämndordförande: Christian Nordas

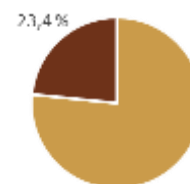
Bildningsdirektör: Kjell Nilsson

Resultaträkning och investering	Budget	Bokslut	Bokslut
Belopp i euro	2015	2015	2014
RESULTAT			
Verksamhetsintäkter	3 445 919	4 324 118	4 076 300
Försäljningsintäkter	1 508 067	1 992 797	1 734 957
Avgiftsintäkter	807 679	907 196	875 430
Understöd och bidrag	125 160	152 509	195 741
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Övriga intäkter	854 983	958 854	1 020 326
Interna verksamhetsintäkter	150 031	312 761	249 847
Verksamhetskostnader	-18 898 196	-19 411 487	-18 343 156
Personalkostnader	-10 406 720	-10 560 838	-10 325 077
Löner och arvoden	-8 358 393	-8 509 558	-8 322 176
Lönebikostnader	-2 048 327	-2 051 280	-2 002 901
Pensionskostnader	-1 569 524	-1 714 996	-1 617 744
Övriga lönebikostnader	-478 803	-336 284	-385 157
Köp av tjänster	-1 027 028	-1 085 880	-1 241 834
Material, förnödenheter och varor	-1 066 352	-1 191 700	-1 518 586
Understöd	-181 546	-197 016	-189 241
Övriga verksamhetskostnader	-365 779	-386 137	-418 402
Interna verksamhetskostnader	-5 850 770	-5 989 916	-4 650 016
Verksamhetsbidrag	-15 452 276	-15 087 370	-14 266 856
Driftsbidrag	-15 452 276	-15 087 370	-14 266 856
Årsbidrag	-15 452 276	-15 087 370	-14 266 856
Planenliga avskrivningar	-225 675	-218 134	-658 340
Nedskrivningar	0	-4 000	0
Årets resultat	-15 677 951	-15 309 504	-14 925 196
Ökning (-) eller minskning av fonder	0	-16	0
Årets överskott (underskott)	-15 677 951	-15 309 520	-14 925 196
INVESTERING			
Inkomster	0	17 500	0
Utgifter	-70 000	-85 623	0
S:a investering	-70 000	-68 123	0

Del av verksamhetsintäkter

Del av verksamhetskostnader

Verksamhetsområde och verksamhetsidé

Till verksamhetsområdet hör stadens grundskolor, fritidshem och Medborgarinstitutet som bedriver

allmänbildande utbildning, yrkesinriktad fortbildning och uppdragsutbildning.

Grundskolan ska ge en god allmänbildande grund för fortsatt utbildning och beredskap att möta ett föränderligt samhälle och arbetsliv.

Fritidshemmen bidrar till att barn får goda uppväxtvillkor i en stimulerande miljö.

Medborgarinstitutet erbjuder mångsidiga utbildningstjänster i samarbete med sina samarbetskommuner och landskapsregeringen, samt fungerar som innovativ kursarrangör och traditionsbärare. Utbildningstjänster säljs till organisationer och företag.

Inom verksamhetsområdet ansvarar avdelningen för kultur och fritid för, bibliotek och kulturverksamhet, fritidsverksamhet, ungdomsverksamhet och drift av motions- och idrottsanläggningar. Beviljandet av penningbidrag hör inte till bildningsnämnden utan till kultur och fritidsnämndens uppgifter.

Genom verksamheten på kulturområdet ska Mariehamns invånare ha jämlika möjligheter att delta i arrangemang och aktiviteter, som gör det intressant att vara invånare och gör Mariehamn till en evenemangstad. Biblioteket ska ge möjlighet till att skaffa information, kunskap och berika invånarnas fritid genom sitt utbud av media och aktiviteter. Främjande av det levande kulturarvet ingår i verksamheten. Biblioteket är centralbibliotek och ansvarar bland annat för bibliotekssystemet Katrina genom samarbete med landskapsregeringen.

I fritidsanläggningarna ska finnas förutsättningar för idrottande på både elit- och amatörnivå, anläggningarna ska ha god standard och flexibel service erbjudas. Medborgarna ska kunna utöva en aktiv fritid, där verksamhet riktad till barn och ungdomar prioriteras. Mariehamn ska vara en idrottsdestination. En ungdomsverksamhet av hög kvalitet i drogfri miljö erbjuds.

Måluppfyllelse drift

Avdelning för utbildning

Avdelningens kostnader för verksamheten ligger under den budgeterade nivån.

En viktig målsättning i stadens skolor är att behålla undervisningskvaliteten. Ett mått på detta är PISA mätningarna. En mätning har gjorts under året men resultaten är inte tillgängliga ännu. Både Strömsnäs och Övernäs önskade att få delta i PISA undersökningen men forskargruppen valde att endast göra undersökningen vid Övernäs skola och inte som tidigare vid båda skolorna.

De läsfrämjande åtgärderna har fortsatt i stadens skolor, ett systematiskt test och uppföljningsarbete, tillsammans med ett tydligt

fokus på läsfrämjande aktiviteter är en bra grund för goda resultat även i framtiden.

Satsningen på att utveckla IKT i skolan har fortsatt och ny utrustning har anskaffats. Varje lärare har en pekplatta som pedagogiskt verktyg och fortbildningsinsatser har genomförts.

För att bättre kunna hjälpa de elever med särskilda behov har kuratorresursen utökats under året till två heltidsanställda kuratorer. En ny läroplan för att bättre kunna stödja eleverna på rätt nivå har börjat tillämpas under året.

Fortbildningsinsatser har under året genomförts, främst för speciallärarna. Allt fler elever behöver speciallärarhjälp och behovet av insatser ökar. Ett värdegrundsarbete har pågått under året där eleverna tagit fram sin skolas värdegrundsord, som sedan ska finnas på framträdande plats i skolan under de närmaste tre åren. Arbetet med att ta fram orden har resulterat i många diskussioner kring hur man ska vara gentemot varandra i skolan. Fortbildningsinsatser i värdegrundsfrågor har genomförts i samtliga skolor under året.

Stadens målsättning att mobbing inte ska förekomma i har inte kunnat nås. Senaste mätning visar att 6,6 % av stadens elever uppgav att de upplevt mobbing och när skolorna vidtagit åtgärder återstod 2,6 % som fortfarande upplevde mobbing i skolan. Arbetet mot mobbing är prioriterat. Undersökningen Hälsa i skolan som planerades att genomföras våren 2015 kunde tyvärr inte fullföljas någonstans i landet, på grund av tekniska orsaker.

Ombyggnationen av Övernäs skola har framskridit enligt plan och den nya skolan beräknas tas i bruk vid höstterminsstarten 2016.

Medborgarinstitutet

Inom den ordinarie kursverksamheten förverkligades i Mariehamn över 6 800 lektioner vilket är mycket mera än vad som var budgeterat. Svenska som främmande språk och kurser i IT var fortsättningsvis prioriterade områden. Ett långsiktigt utvecklingsarbete av undervisningsmetoderna i språk har lett till att Medborgarinstitutet (Medis) kan diversifiera undervisningen i språk genom att komplettera klassrumsundervisning med uttals- och språkstrukturövningar i språkklubben. Både navigations- och datakörkortstentamina ordnades under kalenderåret. Den totala nettokostnaden höll sig inom budgetramen.

Uppdragsutbildningen

Undervisningsvolymen ökade både jämfört med budgeten och med antalet förverkligade lektioner

under 2014. Utökningen skedde speciellt inom undervisning i svenska. Medis har ett nytt treårigt avtal med Landskapsregeringen beträffande Svenska för inflyttade läsåret 2015-2018. Även intresset för undervisningen enligt modellen "Svenska i arbete" ökade. Under kalenderåret förverkligades 10 kurser enligt detta uppdrag. Undervisningsvolymen i svenska som främmande språk har vuxit så mycket att det har varit svårt att hitta lärarkrafter för alla kurser. För att tillgodose kursbehovet bör en ny språklärartjänst inrättas. Medis har köpt läsplatlor för undervisningen i Svenska för inflyttade under året. Alla kurser inom uppdragsutbildningen bekostades av beställarna. Medis är den enda tentamensarrangören på Åland för s.k. Allmänna språkexamina. Tentamina ordnades två gånger under kalenderåret.

Ungdomsorkestern

Orkestern fick fortsättningsvis ett antal lektioner finansierade genom inom ramen för Medis budget.

EU-projekt

Under kalenderåret färdigställdes två olika förprojekteringar med EU- och landskapsmedel. Båda var knutna till undervisningen i svenska för inflyttade.

På hösten beviljades institutet EU- och landskapsmedel på 634 000 euro för ett fyraårigt projekt 'Flex-in – en flexibel väg till inklusion'. Medis skall inom projektet producera nätbaserat kursmaterial i svenska för inflyttade, nätbaserat studiematerial om Åland och det åländska samhället samt övningsmaterial för uttal och språkstrukturer som kan användas i språklabbsituationer och i läsplatlor. Målgruppen är i första hand personer för vilka de redan existerande kurserna inte lämpar sig eller till vilka inflyttade inte har möjlighet att delta. Projektet skall dessutom ordna utbildningstillfällen i främmande kulturer, religioner och sedvänjor för personer som i sin tjänst kommer i kontakt med inflyttade.

Informationskontoret "Kompassen" Landskapsregeringen förlängde avtalet beträffande Kompassens verksamhet till och med 31.01.2016. Kompassen arbetade enligt samma koncept som förut, nämligen att lotsa inflyttade i kontakter med olika myndigheter och stöda deras inklusion i det åländska samhället. Dessutom beviljade Landskapsregeringen medel för anställning av en projektledare och för förverkligande av olika aktiviteter och kurser för inflyttade.

Fastigheten Böndernas hus

Under kalenderåret överfördes vissa utrymmen till extern aktör då Ålands Landskapsregering från och med maj 2015 hyr utrymmen i Böndernas hus för Ålandstrafikens behov. Förutom de renoveringar som bekostades av fastighetsägaren gjordes även vissa reparationsarbeten i fastigheten via Medis budget. Hela verksamheten höll sig inom given budgetram.

Avdelning för kultur och fritid

Samtliga enheter inom avdelningen har haft högre intäkter än budgeterat vilket är den främsta orsaken till den positiva driftsavvikelsen.

Under året har nytt liv blåsts i ungdomsrådets verksamhet. Rådets fokusområde är den egna verksamheten inom ungdomsenheten.

Kultursidan har i huvudsak koordinerat program och aktiviteter i samarbete med tredje sektorn. I biblioteket har många föreningar och enskilda kulturarbetare ordnat utställningar och föreläsningar. Barnens söndag, kultur i vården, kultur i skolan, kulturarvsprogram är några av de aktiviteter som därutöver genomförts. Bland de nya aktiviteterna kan nämnas fågelskådning i biblioteket och historiedag.

Stadsbiblioteket har minskat i lån och besökare men verkar fortsättningsvis ha medborgarnas förtroende. Detta framkommer dels i stadens medborgarundersökning, dels i bibliotekets egna årliga brukarundersökning. Biblioteksväsendet befinner sig i en brytningstid där användarnas krav och behov har förändrats. Under året har en ny vision för biblioteket tagits fram. Visionsarbetet fortsätter under år 2016. Medieanslaget höjdes från att år 2014 ha varit 74 000 euro till att år 2015 vara 82 000 euro. Nya publika datorer köptes in i slutet av året.

Under året har förstudien med att identifiera energieffektiveringsmöjligheter i Islandia avslutats. Brukarundersökningar har genomförts vilka i stort visar på nöjda kunder. Möjligheter att ytterligare förbättra verksamheten finns dock exempelvis vad gäller internetbokningen av idrottsanläggningarna. Fastighetsansvaret för Mariebad har överförts till stadens fastighetsavdelning.

Måluppfyllelse investering

LED-belysning har installerats i Islandia. Nettoinvesteringen blev något mindre kostsam än budgeterat i och med att ett bidrag från Ålands Penningautomatförening beviljades för projektet.

Projekt nummer	Investering	Grundbudget 2015	Ändr. i budget 2015	Budget eft. ändr. 2015	Bokslut 2015	Avvik. Bud/bok 2015
Totalt		-70 000	0	-70 000	-68 123	1 878
47279	Belysning islandia	-70 000	0	-70 000	-68 123	1 878

Nyckeltal

Elevantalet i stadens skolor ökade marginellt under 2015, medan elever som fullgör läroplikten hemma blev fler. Elever från andra kommuner har fortsatt att öka främst beroende på det avtal som finns med Jomala kommun om att barnen från Solberget och Kalmarnäs kan gå i Strandnäs skola.

Fler ungdomar besökte ungdomsverksamheten. Idrottsanläggningarna har haft ca 4 700 färre besökare än under fjolåret.

Kultursidan har varit engagerad i 129 arrangemang. Årets stora händelse var festivalen Archipelarcon, en fantasy och science fictionfestival, som lockade många besökare till Åland. Festivalen besöktes av Game of Thrones författaren George R.R. Martin. En ny aktivitet som introducerades var ett seminarium om "Det åländska historiska tomrummets vara eller inte vara".

Nyförvärven i biblioteket uppgår till 3 611, vilket är nästan 500 fler än 2014.

Nyckeltal	Budget 2015	Bokslut 2015	Bokslut 2014
GRUNDSKOLA			
Ytternäs skola, antal elever	248,5	247,0	243,5
Strandnäs skola, antal elever	403,0	403,5	403,5
Övernäs skola, antal elever	382,0	388,5	389,0
Kostnad/elev brutto	10 736	10 386	10 034
Kostnad/elev netto exkl ls-andelar	9 874	9 492	9 259
Elever utanför stadens skolor			
Elever i specialskolor	6,5	7,5	8,5
Kostnad/elev brutto	53 474	52 951	53 474
Elever i annan kommun	2,5	3,0	4,5
Elever i ersättande skolor	5,0	5,5	4,5
Elever som fullgör läroplikten hemma	1,0	3,5	0,5
Elever totalt			
I stadens skolor	1 033,5	1 039,0	1 036,0
varav från annan kommun	74,0	76,5	67,0
Utanför stadens skolor	15,0	19,5	18,0
Läropliktiga mariehamnare	974,5	982,0	987,0
Grundskolorna totalt			
Kostnad/elev brutto	10 595	10 631	10 387
Kostnad/elev netto	9 751	9 729	9 576
Kostn/elev netto inkl. La	7 520	7 558	7 377
Nettointäkt/-kostnad per invånare	-884		-879
Fritidshem			
Antal barn i stadens fritidshem	161,0	155,5	158,0
varav från annan kommun	12,5	13,0	10,5

Nyckeltal	Budget 2015	Bokslut 2015	Bokslut 2014
MEDBORGARINSTITUTET			
Antalet underv.timmar			
Ordinarie kursutbud	7 000	9 065	9 439
Mariehamn	4 800	6 817	7 129
Samarbetskommunerna	2 200	2 248	2 310
Ungdomsorkestern	-	184	-
Uppdragsutbildningen	1 310	5 849	5 054
EU-projekt	0	0	299
Antalet bruttokursdelt. tot			
Ordinarie kursutbud	4 940	5 647	5 716
Mariehamn	2 640	2 816	2 877
Samarbetskommunerna	2 300	2 831	2 839
Antalet kvinnliga bruttokursdeltagare	3 853	4 713	4 677
Antalet manliga bruttokursdeltagare	1 087	934	1 039
Uppdragsutbildningen	137	440	406
EU-projekt	0	0	12
Antalet bruttokursdeltagare i svenska	0	450	381
Nettokostnad per undervisningstimme	0	73	71
KULTUR OCH FRITID			
UTLÅN: totalt	244 900	211 739	218 091
Lån/invånare	21,0	18,5	19,0
Nyförvärv	3 900	3 611	3 107
Besök/huvudbiblioteket	228 300	208 082	212 012
Samarrangemang	110	129	90
Besök			
Idrottsgården	52 500	59 108	52 552
Islandia	40 200	42 137	45 648
Baltichallen	35 900	34 086	38 229
Bollhalla	28 100	32 273	32 825
Ridanläggningen	11 200	10 035	11 045
Fritidsverks. i skolorna	9 000	8 542	9 860
Ungdomsverksamhet	19 000	19 868	16 273
Utomhusanläggningar	76 700	79 800	82 670
Wiklöf Holding Arena	22 200	22 939	22 293
Besökare sammanlagt	294 800	308 788	311 395
Mariebad			
Besökare	126 600	116 578	115 034

Kultur- och fritidsnämnden

Nämndordförande: Mogens Lindén

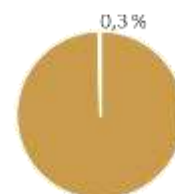
Föredragande: Maria Hägerstrand-Mattsson

Resultaträkning och investering	Budget	Bokslut	Bokslut
Belopp i euro	2015	2015	2014
RESULTAT			
Verksamhetsintäkter	0	0	0
Försäljningsintäkter	0	0	0
Avgiftsintäkter	0	0	0
Understöd och bidrag	0	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Övriga intäkter	0	0	0
Interna verksamhetsintäkter	0	0	0
Verksamhetskostnader	-242 000	-219 168	-228 619
Personalkostnader	-8 052	-5 289	-6 342
Löner och arvoden	-7 368	-4 722	-5 696
Lönebikostnader	-684	-567	-646
Pensionskostnader	-192	-522	-592
Övriga lönebikostnader	-492	-46	-54
Köp av tjänster	-7 739	-6 293	-6 674
Material, förnödenheter och varor	-5 570	-5 950	-21 642
Understöd	-218 730	-200 530	-193 821
Övriga verksamhetskostnader	-1 909	0	-140
Interna verksamhetskostnader	0	-1 105	0
Verksamhetsbidrag	-242 000	-219 168	-228 619
Driftsbidrag	-242 000	-219 168	-228 619
Årsbidrag	-242 000	-219 168	-228 619
Planenliga avskrivningar	0	-12 280	0
Årets resultat	-242 000	-231 448	-228 619
Årets överskott (underskott)	-242 000	-231 448	-228 619
INVESTERING			
Inkomster	0	0	0
Utgifter		0	-7 881
S:a investering	0	0	-7 881

Del av verksamhetsintäkter

Del av verksamhetskostnader

Verksamhetsområde och verksamhetsidé

Till kultur- och fritidsnämndens ansvarsområde hör att genom samarbete med föreningar i staden skapa förutsättningar för ett mångsidigt och rikt kulturliv, varierad idrottsverksamhet och hälsofrämjande motion samt för ett annars aktivt

föreningsliv. Nämnden hanterar även ärenden som rör konstinköp samt stadsbildsfonden.

Verksamheten ska bidra till att Mariefhamns stad upplevs som en plats där kultur- och fritidsaktiviteter finns i en omfattning som gör staden intressant och attraktiv.

Medborgarnas fritid ska berikas.

Måluppfyllelse drift

Under året gjordes en omändring i hanteringen av stadens konstinvesteringar bland annat så att dessa om det gäller utekonstverk skall ha en avskrivningstid på 10 år. Detta innebar att kultur- och fritidsnämndens budget belastades med en avskrivnings- och intern räntekostnad för Öspelsfontänen om ca 13 400 euro. Eftersom det handlade om ett nytt sätt att hantera konstinvesteringarna fanns medel för detta inte upptaget i nämndens budget. Driftsresultatet visar ändå på en positiv avvikelse om ca 10 500 euro. Detta beror främst på att en del evenemang och projekt inte nått upp i de nivåer för vilka de

beviljats medel samt att kostnaderna för nämndens arvoden inte nått budgeterad nivå.

Måluppfyllelse investering

Kultur- och fritidsnämnden har inte haft någon ny konstinvestering budgeterad under år 2015.

Nyckeltal

58 föreningar har beviljats grundbidrag vilket är en ökning i jämförelse med året innan. I detta antal finns medräknat de tre organisationer som fått bidrag enligt särskilda bestämmelser vilket budgeterats som grundbidrag. 36 evenemangs- och projektbidrag har beviljats vilket är på samma nivå som år 2014.

Infrastrukturnämnden

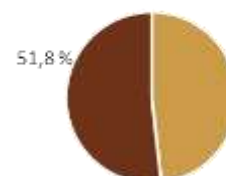

Nämndordförande: Roger Jansson

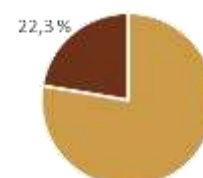
Infrastrukturdirektör: Kai Söderlund

Resultaträkning och investering	Budget	Bokslut	Bokslut
Belopp i euro	2015	2015	2014
RESULTAT			
Verksamhetsintäkter	18 324 963	18 465 042	23 598 825
Försäljningsintäkter	5 584 615	5 709 618	12 937 057
Avgiftsintäkter	53 675	82 545	88 653
Understöd och bidrag	0	0	0
Tillverkning för eget bruk	278 012	290 809	323 330
Övriga intäkter	2 028 906	2 012 303	1 443 645
Interna verksamhetsintäkter	10 379 755	10 369 765	8 806 140
Verksamhetskostnader	-18 653 391	-18 514 702	-21 857 656
Personalkostnader	-6 000 631	-6 020 739	-7 182 542
Löner och arvoden	-4 661 590	-4 765 479	-5 714 426
Lönebikostnader	-1 339 041	-1 255 260	-1 468 116
Pensionskostnader	-1 025 281	-1 051 192	-1 230 353
Övriga lönebikostnader	-313 760	-204 068	-237 763
Köp av tjänster	-2 353 534	-2 305 669	-2 653 249
Material, förnödenheter och varor	-3 866 671	-4 041 575	-3 944 584
Understöd	-15 575	-18 042	-19 245
Övriga verksamhetskostnader	-691 164	-491 123	-417 348
Interna verksamhetskostnader	-5 725 817	-5 637 554	-7 640 689
Verksamhetsbidrag	-328 428	-49 660	1 741 168
Driftsbidrag	-328 428	-49 660	1 741 168
Årsbidrag	-328 428	-49 660	1 741 168
Planenliga avskrivningar	-4 208 524	-4 124 278	-5 242 641
Årets resultat	-4 536 952	-4 173 938	-3 501 473
Årets överskott (underskott)	-4 536 952	-4 173 938	-3 501 473
INVESTERING			
Inkomster	120 000	585 071	378 409
Utgifter	-4 668 250	-3 600 804	-4 083 133
Så investering	-4 548 250	-3 015 732	-3 704 725

Del av verksamhetsintäkter

Del av verksamhetskostnader

Minskad budget på driften: försäljningsintäkter 375 080,59, köp av tjänster 177 482,24.

Ökad budget på driften: Övriga intäkter 423 060,04, interna verksamhetsintäkter 100.890,00, material, förnödenheter o varor 53 001,51, övr. verksamhetskostnader 172 460,18, interna verksamhetsintäkter 100 890,00.

Verksamhetsområde och verksamhetsidé

Infrastruktursektorn är indelad i tre avdelningar: räddningsverket, fastighetsavdelningen och samhällstekniska avdelningen. Som stöd för verksamheten finns ett kansli innefattande administration, ekonomistöd och kundservice.

Sektorns verksamhetsområde inkluderar:

- räddningsverksamhet innefattande operativ räddningstjänst, ambulanssjukvård, förebyggande arbete mot bränder och olyckor, brandskyddsutbildning, befolkningskyddsplanering, Strandnäs FBK samt räddningsmyndighetsfunktionen i sex samarbetskommuner
- planering, byggande samt drift och underhåll av stadens fastigheter
- allmänna områden, parker och grönområden och specialobjekt
- gator, gc-vägar och trottoarer och andra trafikleder samt parkeringsövervakning och kollektivtrafik
- VA-ledningsnät och reningsverk för staden och sex samarbetskommuner
- utförande av mättingsförrättningar och förande av fastighetsregister, karthantering samt beredning av ärenden gällande markinköp, försäljning och arrende.

Infrastruktursektorn erbjuder alla mariehamnare och besökare en trygg och välskött stad med en väl fungerande infrastruktur dygnet runt. Sektorn tillhandahåller ändamålsenliga, väl underhållna och energieffektiva lokaler. Verksamheten bedrivs med hjälp av en samarbetsvillig och kunnig personal i samråd med entreprenörer eller andra aktörer.

Måluppfyllelse drift

Verksamheten inom sektorn bedrevs utgående från av nämnden godkända verksamhetsmål med en relativt god servicenivå.

Medborgarundersökningen 2015 gav ett högt betyg för stadens service. För skötsel av gator och vägar samt kollektivtrafik var resultatet dock märkbart sämre än tidigare. Inom samhällstekniska avdelningen har under de senaste åren gjorts betydande nedskärningar i driftanslagen för just skötsel av gator, parker och allmänna områden, vilket kan ha bidragit till det försämrade resultatet. För kollektivtrafikens del har konceptet ändrats helt med färre bussar, kortare ruttor och nya passageraravgifter, men samtidigt också betydligt lägre kostnader för staden.

Under året genomfördes en medarbetarenkät där sektorns resultat var aningen lägre än för staden

som helhet. Resultatet analyserades och diskuterades på personalmöten på respektive avdelning eller enhet. Beroende på resultatet vidtogs och vidtas förbättringsåtgärder lokalt med målsättning att få ett bättre resultat framöver. Utvecklingssamtal fördes med så gott som alla anställda.

Arbetsgruppen för en gemensam räddningsmyndighet avslutade sitt arbete i början av året utan att uppnå enighet om ett gemensamt förslag och landskapsregeringen antecknade detta för kännedom. Nya samarbetsavtal gällande alarmcentralen och oljeskyddet tecknades. Räddningsverkets utbildningsverksamhet för barn och ungdomar genomfördes planenligt. Under året genomfördes åtgärder för att minska risken för att personalen utsätts för cancerogena partiklar, bland annat genom stuvfack för kontaminerad utrustning i nya släckningsbilen, nya rutiner för klädhantering samt en uppgradering av avgasutsug.

De fastigheter sektorn förvaltar var ändamålsenliga, driften sköttes rationellt och arbetet med fortsatta energibesparingsåtgärder och förbättrad tillgänglighet till fastigheterna prioriterades. Städtalka ordnades på daghem. Driften av Mariebad överfördes till sektorn. Erfarenheterna av det nya systemet med internhyror var goda.

Projektet där boende får delta i skötseln av sin närmiljö fortsatte, men intresset var begränsat trots marknadsföring och presentation på hemsidan och i media. Efter samråd med infrastruktursektorn genomförde landskapsregeringen en om- och utbyggnad av säkrare övergångsställen vid Österleden samtidigt som andra tillgänglighets- och trafiksäkerhetsåtgärder gjordes på stadens gator. Personalen på samhällstekniska avdelningen deltog i Lions' städdag och bidrog med utrustning för den allmänna uppsamlingen. För att förbättra säkerheten i trafikmiljöer deltog personalen i kursen "Arbete på väg" och andra aktiviteter för en säkrare arbetsmiljö fortgick. Den nya kollektivtrafiken med färre turer och med passageraravgifter fungerade enligt förväntningarna. Staden har för närvarande ett varierat utbud av lediga tomter i form av 37 egnahemstomter, 10 flerbostadstomter och 6 övriga tomter. Utöver dessa är sammanlagt 14 egnahemstomter och 2 flerbostadstomter reserverade. Tomter annonserades ut i tidningar och på nätet och egnahemstomter såldes och arrenderades i jämn takt under året. Kartor och registeruppgifter fanns tillgängliga via webbläsare på stadens interna nät och en

uppdaterad karta med olika lager var tillgänglig på stadens hemsida. Information om sektorns aktiviteter uppdaterades på hemsidan.

Det ekonomiska resultatet för sektorn är 363 014 euro bättre än budgeterat. Det totala driftsresultatet för de skattefinansierade verksamheterna visar ett överskott om 113 637 euro i förhållande till budgeten. Av balansräkningsenheterna visar fastighetsavdelningen ett överskott om 350 993 euro och VA-verket ett positivt resultat om 279 484 euro, vilket dock är 101 617 euro sämre än budgeterat.

Kansliets resultat var bättre än budgeterat främst beroende på lägre personalkostnader samtidigt som obudgeterade juridiska kostnader för hamnen belastade resultatet.

Räddningsverkets resultat följde budgeten främst tack vare en ökning av den externa utbildningsverksamheten. Personalkostnaderna totalt överskred budgeten, dels beroende på den ökade utbildningsverksamheten och dels på grund av högre kostnader än budgeterat för den ordinarie verksamheten. Intäkterna från hamnen minskade i och med bolagiseringen, men en motsvarande kompensation gjordes i det budgeterade driftsnettot. I samarbete med ÅHS inleddes en akutbilsverksamhet med fältchefsfunktion och verksamheten löpte enligt plan både verksamhetsmässigt och ekonomiskt.

Fastighetsavdelningens resultat var bättre än budgeterat främst beroende på lägre värme- och elkostnader samt på grund av att avdelningen hade så gott som alla lokaler uthyrda. Anslaget för driftprojekt överskreds en aning. Av totalt ett sjuttiofem driftprojekt var det största projektet upphyrning och etablering av skolmoduler under Övernäs högstadieskolas ombyggnad.

Samhällstekniska avdelningens resultat (exklusive VA-verket) var aningen bättre än budgeterat. Arrendeintäkterna ökade betydligt i och med att hamnbolaget numera betalar ett arrende för sina mark- och vattenområden. Samtidigt minskade andra intäktsposter från hamnen. Kostnaderna för vinterunderhållet var betydligt lägre än

budgeterat medan intäkterna från parkeringsövervakningen minskade. Avdelningen lyckades relativt bra med att anpassa verksamheten till den minskade driftsbudgeten, vilket dock kan ha påverkat resultatet i medborgarundersökningen negativt.

VA-verket visade ett betydande överskott, som dock var lägre än budgeterat. Lägre intäkter för vattentjänster inom det egna verksamhetsområdet komprimerades delvis av ökade avloppsvattenmängder och därmed även intäkter från samarbetskommunerna. Tillståndsvillkoren för rening av fosfor och biologiskt syreförbrukande ämnen (BOD) uppfylldes med god marginal medan kvävereningen inte uppfylldes helt. Läckvattenprocenten blev 18 %.

Infrastrukturnämndens miljöhandlingsplan

Ingen av sektorns fastigheter har uppvärmning med olja, de flesta har fjärrvärme och några har värmepump. Projekteringen av Övernäs högstadieskola byggde på särskild hänsyn till minskad energianvändning. Målsättningen med en årlig minskning av energianvändningen beaktades. Vid utbyte och nyinstallation användes LED-armaturer. På Mariebad installerades behovsstyrda pumpar och på daghemmet Flaggskippet ny ventilation med värmeåtervinning.

Koldioxidutsläppen från stadens fordonspark minskar i takt med att fordonsparken förnyas och vid upphandling av transporttjänster beaktades maskinens ålder och miljöklass vid utvärderingen. Elförbrukningen i stadens gatubelysning sjönk som resultat av utbyte av gamla kvicksilverarmaturer till mera energieffektiva metallhalogen- och LED-armaturer. Som resultat av att en ny gasmotor på Lotsbroverket togs i bruk minskade andelen köpt el mer än målsättningen för åren 2014-17. Tillståndsvillkoren för rening av fosfor och BOD uppfylldes med god marginal, men på grund av en ökad kvävebelastning understeg kvävereningen tillståndsvillkorets 70 %-iga reduktion med 1,6 procentenheter.

Fastighetsavdelningen

RESULTATRÄKNING

Belopp i euro	Budget 2015	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Omsättning	260 187,79	285 134,32	309 597,01
Tillverkning för eget bruk	25 980,76	2 587,78	15 620,22
Övriga rörelseintäkter	7 740 271,20	7 738 487,94	5 616 486,19
Material och tjänster			
Material, förnödenheter och varor	-1 384 586,27	-1 460 484,12	-958 166,13
Köp av tjänster	-1 697 848,71	-1 724 585,49	-1 230 641,63
Material och tjänster totalt	-3 082 434,98	-3 185 069,61	-2 188 807,76
Personalkostnader			
Löner och arvoden	-385 750,00	-386 803,10	-353 572,13
Lönebikostnader			
Pensionskostnader	-83 950,00	-85 176,95	-76 897,45
Övriga lönebikostnader	-26 300,00	-21 924,82	-19 618,01
Personalkostnader totalt	-496 000,00	-493 904,87	-450 087,59
Avskrivningar enligt plan	-2 473 199,64	-2 364 951,51	-2 036 630,45
Övriga rörelsekostnader	-750 305,33	-486 512,76	-225 172,74
Rörelseöverskott (-underskott)	1 224 499,80	1 495 771,29	1 041 004,88
Finansiella intäkter och kostnader			
Till kommunen betalda räntekostnader	-1 143 425,04	-1 063 703,16	-951 306,85
Övriga finansiella kostnader	-92 733,00	-92 733,00	-92 733,00
Finansiella intäkter och kostnader totalt	-1 236 158,04	-1 156 436,16	-1 044 039,85
Överskott (underskott) före extraordinära poster	-11 658,24	339 335,13	-3 034,97
Extraordinära intäkter och kostnader	0,00	0,00	0,00
Överskott (underskott) före reserver	-11 658,24	339 335,13	-3 034,97
Förändring av reserver	0,00	0,00	0,00
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-11 658,24	339 335,13	-3 034,97
Investering			
Investeringsinkomster	0,00	0,00	-11 045,62
Investeringsutgifter	-2 092 000,00	-1 089 367,76	-700 018,22
Investeringsnetto	-2 092 000,00	-1 089 367,76	-711 063,84

Fastighetsavdelningen**BALANSRÄKNING**

Belopp i euro per 31.12

	Bokslut 2015	Bokslut 2014
AKTIVA		
BESTÅENDE AKTIVA		
Immateriella tillgångar		
Övriga utgifter med lång verkningstid	11 996,63	19 556,94
Materiella tillgångar		
Byggnader	51 657 858,29	46 744 898,55
Fasta konstruktioner och anläggningar	229 150,97	205 766,38
Övriga materiella tillgångar	547 262,72	595 111,62
Pågående nyanläggningar	3 929 871,61	303 735,16
Placeringar		
Övriga fordringar	463 261,46	360 258,98
S:A BESTÅENDE AKTIVA	56 839 401,68	48 229 327,63
RÖRLIGA AKTIVA		
Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	52 147,14	52 609,16
Övriga fordringar	124 137,38	85 969,86
S:A RÖRLIGA AKTIVA	176 284,52	138 579,02
AKTIVA TOTALT	57 015 686,20	48 367 906,65
PASSIVA		
EGET KAPITAL		
Grundkapital	-37 093 099,58	-37 093 099,58
Tidigare års över/underskott	1 017 000,64	998 654,67
Årets resultat	-339 335,13	3 034,97
S:A EGET KAPITAL	-36 415 434,07	-36 091 409,94
FRÄMMANDE KAPITAL		
Kortfristigt		
Lån från kommunen	-20 187 404,42	-11 819 538,43
Leverantörsskulder	-316 704,68	-357 882,58
Övriga skulder	-10 778,34	-15 646,44
Resultatregleringar	-85 364,69	-83 429,26
S:A FRÄMMANDE KAPITAL	-20 600 252,13	-12 276 496,71
PASSIVA TOTALT	-57 015 686,20	-48 367 906,65

VA-verket**RESULTATRÄKNING**

Belopp i euro

	Budget 2015	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Omsättning	4 353 529,48	4 236 707,02	4 194 236,36
Tillverkning för eget bruk	43 081,24	84 632,75	95 295,25
Övriga rörelseintäkter	55 000,00	86 709,25	77 054,71
Material och tjänster			
Material, förnödenheter och varor	-1 486 932,89	-1 489 299,46	-1 496 133,07
Köp av tjänster	-635 579,95	-623 172,21	-643 071,09
Personalkostnader			
Löner och arvoden	-518 910,00	-525 475,16	-602 437,41
Lönebikostnader			
Pensionskostnader	-109 853,00	-124 237,29	-130 834,26
Övriga lönebikostnader	-34 250,00	-31 317,40	-33 430,08
Avskrivningar enligt plan	-778 164,36	-812 586,51	-764 708,07
Övriga rörelsekostnader	-48 679,30	-64 337,05	-70 151,86
Rörelseöverskott (-underskott)	839 241,22	737 623,94	625 820,48
Finansiella intäkter och kostnader			
Till kommunen betalda räntekostnader	-139 942,00	-139 941,96	-121 184,79
Ersättning för grundkapitalet	-318 198,00	-318 198,00	-320 984,25
Överskott (underskott) före extraordinära poster	381 101,22	279 483,98	183 651,44
Extraordinära intäkter och kostnader	0,00	0,00	0,00
Överskott (underskott) före reserver	381 101,22	279 483,98	183 651,44
Förändring av reserver	0,00	0,00	0,00
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	381 101,22	279 483,98	183 651,44
Investering			
Investeringsinkomster	0,00	89 516,47	39 560,73
Investeringsutgifter	-1 082 000,00	-1 085 170,32	-1 088 520,48
Investeringsnetto	-1 082 000,00	-995 653,85	-1 048 959,75

FINANSIERINGSANALYS

Belopp i euro

	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Kassaflödet i verksamheten		
Rörelseöverskott	737 623,94	625 820,48
Avskrivningar	812 586,51	764 708,07
Finansiella intäkter och kostnader	-458 139,96	-442 169,04
Rättelseposter till internt tillförda medel		
	1 092 070,49	948 359,51
Investeringskassaflöde		
Investeringsutgifter	-1 085 950,32	-1 088 520,48
Finansieringsandelar för investeringar	89 516,47	39 560,73
	-996 433,85	-1 048 959,75
Finansieringskassaflöde		
Förändringar i lånebeståndet		
Ökning/minskning av kortfristiga lån från kommunen	-141 935,98	35 485,23
Övriga förändringar av likviditeten		
Förändringar av fordringar på övriga	-91 831,08	59 352,65
Förändringar av räntefria skulder till övriga	138 130,42	5 762,36
	-95 636,64	100 600,24
Förändring av likvida medel	0,00	0,00
Likvida medel 31.12	0,00	0,00
Likvida medel 01.01	0,00	0,00
Förändring	0,00	0,00

VA-verket**BALANSRÄKNING**

Belopp i euro per 31.12

	Bokslut 2015	Bokslut 2014
AKTIVA		
BESTÅENDE AKTIVA		
Materiella tillgångar		
Byggnader	2 976 218,26	3 095 343,46
Fasta konstruktioner och anläggningar	11 135 645,10	11 140 103,14
Maskiner och inventarier	687 894,92	468 732,38
Övriga materiella tillgångar	0,00	0,00
Pågående nyanläggningar	152 104,42	64 616,38
Placeringar		
Övriga fordringar	780,00	0,00
S:A BESTÅENDE AKTIVA	14 952 642,70	14 768 795,36
RÖRLIGA AKTIVA		
Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	1 127 962,43	1 069 370,65
Övriga fordringar	-125 849,17	-159 088,47
S:A RÖRLIGA AKTIVA	1 002 113,26	910 282,18
SUMMA AKTIVA	15 954 755,96	15 679 077,54
PASSIVA		
EGET KAPITAL		
Grundkapital	-7 954 938,13	-7 954 938,13
Tidigare års över/underskott	-1 721 463,58	-1 537 812,14
Årets resultat	-279 483,98	-183 651,44
S:A EGET KAPITAL	-9 955 885,69	-9 676 401,71
FRÄMMANDE KAPITAL		
Kortfristigt		
Lån från kommunen	-5 491 237,90	-5 633 173,88
Erhållna förskott	0,00	0,00
Leverantörsskulder	-414 730,52	-254 980,29
Övriga skulder	-9 258,78	-32 839,13
Resultatregleringar	-83 643,07	-81 682,53
S:A FRÄMMANDE KAPITAL	-5 998 870,27	-6 002 675,83
SUMMA PASSIVA	-15 954 755,96	-15 679 077,54

Måluppfyllelse investering

Utöver ordinarie investeringsanslag hade nämnden tillgång till obrukade budgetmedel från föregående år. Nämnden anhöll om att en summa som motsvarar återstående kostnadsandel för daghemmet i Horelli och projektet Blomstervägen (totalt cirka 1 000 000 euro) skulle budgeteras på nytt för år 2016.

Räddningsverket tog i bruk en ny släckningsbil och den gamla fördes över till Strandnäs FBK. På övningsfältet byggdes flytgassystemet om med en ny cistern ovan jord och en ny servicebyggnad. Ombyggnaden av kontorsutrymmen till två daghemsavdelningar på Idrottsgården färdigställdes i januari. Daghemmet i Horelliområdet planerades och upphandlades. Grund- och takkonstruktioner färdigställdes. Volymelementen levereras i början av 2016 och daghemmet kan tas i bruk under sommaren. Projektet Övernäs skola löpte planenligt under ledning av en politiskt tillsatt byggnadskommitté med eget

budgetansvar. Ett landskapsbidrag för den tidigare genomförda nybyggnationen av Trobergshemmet inbetalades.

I parken Tusenskönan sanerades grusgångar, planteringsytor och staketet mot Nygatan. I ett samprojekt med landskapsregeringen byggdes nya övergångsställen vid Österleden och i ett samprojekt med hamnen en bredare och mera trafiksäker nedfart till hamnplan samtidigt som gång- och cykelvägen längs Stora gatan förlängdes. En ny gata byggdes vid Dikesgränd. Utbytet av gamla kvicksilverlampor fortsatte under året och alla gamla lampor beräknas vara utbytta inom två år. Det första projektet med LED-belysning på gata genomfördes på Torggatan i samband med pågående nybyggnation av gång- och cykelväg. I Lotsbroverket byttes två gamla gasmotorer ut till en ny med högre kapacitet för produktion av el och värme ur biogas. Styrsystemet för processautomationen uppgaderades. Under verksamhetsåret sanerades cirka 0,9 km VA-ledningar och cirka 0,5 km nya dagvattenledningar byggdes.

Projekt nummer	Investering	Grundbudget		Budget eft.	Bokslut	Avvik. Bud/bok
		2015	Ändr. i budget 2015	ändr. 2015		
Totalt		-4 155 000	-393 250	-4 548 250	-3 015 732	1 532 518
50015	Centrumplanering	-100 000	0	-100 000	-5 111	94 889
50025	Tusenskönan	0	-40 000	-40 000	-33 440	6 560
50034	Asfalteringar 2015	0	-150 000	-150 000	-143 145	6 855
50035	Österleden, övergångsställ	0	-25 000	-25 000	-52 755	-27 755
50036	Dikesgränd	0	-20 000	-20 000	-37 720	-17 720
50040	Lotsgatan - hamnen	-120 000	75 000	-45 000	-54 663	-9 663
50044	Norrag., Neptunig. Västerut	0	-5 000	-5 000	-430	4 571
50184	Flygfoto	-40 000	0	-40 000	-2 940	37 060
50249	Gc-vägar och gångstigar	-50 000	0	-50 000	-85 594	-35 594
50260	Nedfart hamnen och gc-väg	0	-87 250	-87 250	-126 230	-38 980
50261	Nygatan, tg - strandg.	-150 000	150 000	0	0	0
50717	Byte av kvicksilverlampor	-40 000	-15 000	-55 000	-50 618	4 382
50727	Södra horelli	0	-12 000	-12 000	-13 200	-1 200
52017	Sopmaskin	0	-150 000	-150 000	-95 000	55 000
52021	Skogsvagn	0	-35 000	-35 000	-36 708	-1 708
52033	Skåpbil	0	-30 000	-30 000	-27 800	2 200
59105	Korrvik-horelli pumpstatio	0	0	0	612	612
59999	Ospecificerat	-365 000	365 000	0	0	0
60041	Edlagården 1, hiss	0	0	0	-5 015	-5 015
60048	Ombyggnad daghem	0	-100 000	-100 000	-126 151	-26 151
60052	Strandnäs södra, detektore	0	-32 000	-32 000	-33 411	-1 411
60220	Daghem horelli	-1 900 000	0	-1 900 000	-906 807	993 193
60280	Trobergshemmet, nybyggnad	0	0	0	360 000	360 000
60290	Edlagården 1, ombyggnad	0	0	0	-17 984	-17 984
60331	Sh, förbättring av inomhus	0	-60 000	-60 000	0	60 000
70501	Sanering pumpstat.(strandn	0	-40 000	-40 000	-21 023	18 977
70520	Högbackagatan	-200 000	200 000	0	0	0
70579	Hindersbölevägen/högbg-lju	-150 000	0	-150 000	-149 480	520
70586	Lotsbroverket proj kapacit	-50 000	0	-50 000	-32 328	17 672
70599	Lotsbro, gasmotor	0	-152 000	-152 000	-127 369	24 631
70632	Lotsbroverket styrsystem	-100 000	0	-100 000	-68 905	31 095
70663	Blomstervägen etapp 1 och	-185 000	-140 000	-325 000	-233 512	91 488
70668	Brunnar, ventiler, ledning	-100 000	0	-100 000	-177 249	-77 249
70669	Systemutrustning läcksökni	0	-20 000	-20 000	-58 279	-38 279
70706	Granvägen, askv - alv	-80 000	-60 000	-140 000	-132 355	7 645
70707	Lotsbroverket ny gasmotor	-40 000	40 000	0	0	0
70708	Mästargränd - ekogränd	0	-80 000	-80 000	-60 263	19 737
75500	Vattenmätare	-100 000	30 000	-70 000	-67 662	2 338
83106	Transportbil	-50 000	50 000	0	0	0
83114	Släckningsbil	-200 000	-70 000	-270 000	-273 853	-3 853
83117	Reinv station	-40 000	0	-40 000	-30 823	9 177
83121	Ledningsbil	-35 000	7 600	-27 400	-17 733	9 667
83130	Reinv övningsfält	-20 000	-27 600	-47 600	-70 790	-23 190
83134	Slangtvätt	-40 000	40 000	0	0	0

Nyckeltal

Utrycknings- och tillsynsverksamheten vid räddningsverket följde i stort samma siffror som tidigare år. Den nya akutbilen alarmerades på 676 uppdrag. Den externa utbildningsverksamheten ökade efter att regelverken inom sjöfarten skärptes till under vårvintern. Antalet kurser ökade från 36 till 66 och antalet kursdeltagare från 1 834 till 2 488.

På grund av den milda vintern minskade energiförbrukningen i sektorns fastigheter även

om den totala volymen ökade på grund av att Mariebad överfördes till sektorn.

Elförbrukningen i stadens gatubelysning sjönk med 6 % med anledning av gjorda sparåtgärder och byte av gamla kvicksilverarmaturer till mera energieffektiva metallhalogen- och LED-armaturer. Antalet passagerare i kollektivtrafiken ökade med 4 % till 66 765. Volymen fakturerat vatten var 791 000 m³, vilket är 50 000 m³ lägre än för tre år sedan.

Nyckeltal	Budget 2015	Bokslut 2015	Bokslut 2014
FASTIGHETSFÖRVALTNINGEN			
Våningsyta / invånare	6,46	6,46	5,20
Investeringar / invånare	180,94	94,17	31,65
Driftkostnader / invånare	562	546	442
Våningsyta / elev i skolorna	20	20	20
Lokalkostnad / elev	866	864	866
Lokalkostnad / m ²	43,39	42,26	28,29
Värmekostnad / m ²	9,09	8,21	6,65
Elkostnad / m ²	8,34	7,69	6,08
SAMHÄLLSTEKNISK SERVICE			
Markavdelningen			
Gator m ²	640 000	641 598	641 127
Vinterunderhåll €	202 000	120 499	86 199
driftkostnad / invånare	18	11	8
Gatuunderhåll €	860 132	834 412	849 057
driftkostnad / invånare	75	73	74
Gång/cykel/trottoar €	137 772	122 504	107 626
driftkostnad / invånare	12	11	9
Parker €	617 203	426 158	498 716
driftkostnad / invånare	54	37	44
Övriga grönområden €	152 604	222 145	236 105
driftkostnad / invånare	13	19	21
Badplatser €	91 452	84 501	80 028
driftkostnad / invånare	8	7	7
Gatubelysning €	305 000	327 908	334 770
Energiförbrukning kWh	1 700 000	1 889 494	2 011 828
Energikostnad €	190 000	207 106	220 224
Antal belysningspunkter	4 476	4 516	4 511
Kostnad / invånare	27	29	29
Stadsbussen €	330 000	337 273	327 221
Kostnad / invånare	29	30	29
Antal passagerare	60 000	66 765	64 189
Antal parkeringsbot	4 500	3 363	3 460

Nyckeltal	Budget 2015	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Vattenverket			
Antal abonnenter	2 600	2 550	2 600
därav storförbrukare	90	163	90
Inköpt vattenmängd m ³	1 040 000	1 016 794	1 063 051
Svinn m ³	210 000	225 532	251 667
Inköpskostnad/m ³ , exkl. moms	0,95	0,94	0,92
Intäkt per m ³ , exkl. moms	1,97	1,97	1,88
Såld vattenmängd m ³	830 000	791 262	811 384
Såld vattenmängd totalt per invånare, m ³	73	69	71
Avloppsverket			
Anslutna abonnenter, Lemland	220	361	220
Anslutna abonnenter, Jomala	740	920	740
Antal abonnenter, staden	2 500	2 550	2 500
Avloppsvattenmängd totalt m ³	1 490 000	1 440 646	1 433 509
RÄDDNINGSVERKET			
Antal larm	3 000	2 840	2 856
Räddningstjänstuppdr.	400	387	447
Ambulansutryckningar	2 600	2 453	2 409
Antal dubbla ambulanslarm	400	376	440
Antal trippla ambulanslarm	40	30	33
Antal vårdnivåuppdrag (Sjukskötare)	600	676	Ny
Antal brandsyner	450	565	499
Nettointäkt/-kostnad per invånare	-127	-149	Ej jämförbar
Strandnäs FBK			
Antal larm	80	66	79
Manskap per larm (medeltal)	7	7	9
Antal övningar	25	35	43
Deltagare per övning	12	12	17
Utbildningsverksamheten			
Kursdeltagare (totalt)	1 500	2 488	1 834
Antalet utbildningsdagar (totalt)	150	208	135
Antal sjöfartskurser	35	66	36
Antal övriga brandskyddskurser	50	69	52
Antal kurser i sjukvård	50	24	49

Förtroendevalda i nämnder 2015

Stadsutvecklingsnämnden

Ordförande	Donny Isaksson
Vice ordförande	Peter Enberg
Ledamöter	Yvonne Aspholm Marita Karlsson Pia Karlsson Rauli Lehtinen Tom Forsbom

Byggnadsnämnden

Ordförande	Lotta Wickström-Johansson
Vice ordförande	Viktor Dahlén
Ledamöter	Monica Grunér Clas-Folke Hansen Dan Sagulin

Bildningsnämnden

Ordförande	Christian Nordas
Vice ordförande	Henrik Boström
Ledamöter	Eva Ekström-Andersen Axel Jonsson Anneli Karlberg Mats Boman Viveka Landgårds Siv Forsbom

Kultur- och fritidsnämnden

Ordförande	Mogens Lindén
Vice ordförande	Pia Aarnio
Ledamöter	Bertel Sund Maria Antman Lillan Holmberg Anita Husell-Karlström Robert Liewendahl

Socialnämnden

Ordförande	Barbro Sundback
Vice ordförande	Ulf-Peter Westmark
Ledamöter	Dennis Björk Jessica Eckerman-Hartvik Annika Eriksson Igge Holmberg Inga-Britt Fagerholm Clas Öfverström

Infrastrukturnämnden

Ordförande	Roger Jansson
Vice ordförande	Ulla Andersson
Ledamöter	Ann Gottberg Anders Holmberg Harry Karlsson Tuula Mattsson Jörgen Pettersson Christina von Hertzen

Redogörelse över hur kommunens interna tillsyn har ordnats

lakttagande av bestämmelser, föreskrifter och beslut

Kommunens organisation finns fastslagen i förvaltningsstadga, instruktion samt i budget och bokslut.

Anslagsansvarig och godkännare för och inom respektive resultat- och balansräkningsenhet följer förvaltningsstadgan och finns närmare specificerad i godkännanderättslistan.

I förvaltningsstadgan finns även angivet förvaltningschefernas befogenheter och åligganden.

Tjänsteinnehavare med beslutanderätt är skyldig att, i löpande nummerordning, föra förteckning över fattade tjänstemannabeslut. Nämnd, motsvarande organ eller stadsstyrelsen har tagit del av besluten.

Uppnående av mål, tillsyn över användningen av tillgångar, kompetent och tillförlitlig bedömning av lönsamheten

Stadsfullmäktige har godkänt rambudgetering med nettoanslag för driften. Uppföljning av användningen av budgeterade medel, sker kontinuerligt i nämnd eller motsvarande organ. Två tertialuppföljningar behandlas i stadsstyrelsen och delges stadsfullmäktige. För stadsstyrelse/-fullmäktige presenteras hela årets verksamhet i bokslut och verksamhetsberättelse. I verksamhetsberättelsen klargörs även hur verksamhetsidéer och målsättningar uppfyllts.

Finanschefen har fattat beslut om användarrätten till kommunens bankkonton. Vid årsskiftet beställs verifierade saldobesked från respektive bank. Registrering av leverantörsfakturor samt övriga betalningar sker centralt på finanskansliet. Hela betalningsrutinen kan inte genomföras av en och samma person. Ansvarig för en betalningsrutin kan inte registrera leverantörsfakturor.

Ordande av riskhantering

Risker i anslutning till verksamhet, investeringar och finansiering bärs i regel av kommunen. Ekonomiska risker (såsom minskade samfundsskatteintäkter, lånebördan), strategiska risker (såsom finansierings- och borgensåtaganden för bostadsbyggande,

näringslivsfrågor), skaderisker (såsom eldsvåda, vattenläckage, andra olyckor) samt verksamhetsrisker (såsom tillräcklig och behörig personal) har vid behov beaktats av behörig instans.

Finansieringsriskerna har reducerats genom att finanskansliet följer regelbundet kommunens penningströmmar och likviditet.

Kommunens likviditet har varierat. Penningmedel har inte placerats under året. Ingen upplåning har skett under året. Rapport över skatteintäkter, lånesaldon samt kassamedel har under året delgivits stadsstyrelsen och stadsfullmäktige.

Egendomsriskerna och verksamhetsansvaret har minimerats genom försäkringar.

Datariskerna hanterar kommunen genom väl skyddat nätverk och personliga lösenord. Backup görs kontinuerligt med regelbundna kontroller. IT-drift och underhåll sköts fr.o.m. 01.01.2015 av ÅDA Ab.

Tillsyn av anskaffning, överlåtelse och skötsel av tillgångar

Investeringarna samt förvaltningarnas driftsupphandlingar i enlighet med stadens upphandlingsanvisningar faller under nämnd eller motsvarande organs ansvarsområde. I enlighet med förvaltningsstadgan och stadsstyrelsens beslut har förvaltningsgemensam upphandling genomförts av stadens upphandlingsledare och upphandlingsgrupp i samarbete med intern expertis inom respektive produkt- och ämnesområde.

Infrastrukturnämnden och dess fastighetsavdelning ansvarar för skötseln av de kommunala fastigheter som ingår i internhyressystemet.

Avtal

Kommunens avtal finns samlat i mappar och förvaras i brandsäkert arkiv. Det finns en numrerad innehållsförteckning. Uppföljning av avtalsvillkor och -preskribering åligger respektive tjänsteman. Avtal som löper över budgetåret beslutas i enlighet med förvaltningsstadga och instruktion.

Bedömning av hur den interna revisionen är ordnad

Stadsstyrelsen ansvarar för ordnandet av den interna övervakningen och utfärdar vid behov direktiv för denna övervakning. Den interna revisionen sköts i första hand som respektive förvaltningschefs ansvarsområde.

Säkerställande av den interna kontrollen i koncernen

Varje juridiskt enskilt koncernsamfund i Mariehamns stads koncern har egen revision. I enlighet med förvaltningsstadgan är det stadsdirektören som ansvarar för koncernstyrningen om inte stadsstyrelsen i enskilda fall beslutar annat. Stadsfullmäktige utser stämmorepresentanter och stadsstyrelsen styr via sitt direktiv till Mariehamns stads representanter vid bolagsstämmor. Under året och i enlighet med stadens fastställda koncerndirektiv har

stadsstyrelsen gett instruktioner och anvisningar till stadens företrädare i olika samfunds förvaltningsorgan om hur staden skall ställa sig till de aktuella frågor som behandlats.

Stadsstyrelsen fattar med stöd av stadens ägande och bestämmanderätt beslut om vilka upplysningar de olika samfunden skall ge staden om sin verksamhet och sin ekonomiska ställning. Samtliga koncernbolag har redovisat bokslut för år 2015.

Bokslutsnoter

Noter angående tillämpade bokslutsprinciper

Värderingsprinciper och värderingsmetoder samt periodiseringsprinciper och periodiseringsmetoder som har följts vid upprättandet av bokslutet;

Bestående aktiva

Materiella och immateriella tillgångar bland bestående aktiva har upptagits i balansräkningen enligt anskaffningsutgift minskad med avskrivningar enligt plan och med finansieringsandelar för investeringsutgifter. Planavskrivningarna har beräknats utgående från en på förhand upprättad avskrivningsplan.

Placeringar

Placeringar bland bestående aktiva har upptagits i balansräkningen till anskaffningsutgift eller lägre värde. Grunden för värderingen utgörs av de sannolika framtida inkomster som sammanhänger med tillgången eller dess värde för produktionen av tjänster.

Poster av placeringskaraktär bland bestående aktiva har upptagits i balansräkningen enligt anskaffningsutgift eller till sannolikt lägre överlåtelsepris.

Omsättningstillgångar

Omsättningstillgångarna har upptagits i balansräkningen enligt FIFO-princip till beloppet för anskaffningsutgiften eller till beloppet för den sannolika anskaffningsutgiften om den är lägre eller till beloppet för det lägre sannolika överlåtelsepriset om det är lägre.

Finansieringstillgångar

Fordringarna har upptagits i balansräkningen till nominellt värde eller till sannolikt värde om detta är lägre. Finansiella värdepapper har upptagits i balansräkningen till anskaffningsutgift eller till sannolikt överlåtelsepris om detta är lägre.

Hantering av understöd

Finansiella understöd för anskaffning av materiella tillgångar bland bestående aktiva har upptagits som minskningar av anskaffningsutgiften för ifrågavarande tillgång.

Poster i utländsk valuta

Stadens valutakonto och stadens utländska leverantörsskulder har omräknats till euro med följande valutakurser per 31.12.2015:

- SEK = 9,0857

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

VERKSAMHETENS INTÄKTER ENLIGT ANSLAG		
Totalt	År 2015	År 2014
Stadsledning	648 922,65	560 213,45
4mbk Pommern ¹⁾	196,80	2 947,64
Finansiering (stadsledning)	668 160,07	796 317,88
Byggnadsnämnden	90 299,01	85 553,29
Socialnämnden	4 769 745,55	4 444 815,48
Bildningsnämnden	4 011 356,73	3 826 452,88
Stadsutvecklingsnämnden	29 999,80	44 449,84
Infrastrukturnämnden	8 095 276,47	14 792 685,06
Summa intäkter	18 313 957,08	24 553 435,52

¹⁾ Ingick tidigare i infrastrukturnämnden

SKATTEREDOVISNING AV KOMMUNALSKATT, SAMFUNDSSKATT, FASTIGHETSSKATT OCH ÄLÄNSK KÄLLSKATT						
Belopp i euro	Årets försk.	Tidigare års	Fastighets-	Andel i	Äländsk	Skatter
År 2015	uppbörd	kommunalskatt	skatt	samf.skatten	Källskatt	sammanlagt
Januari	9 860,20	3 662 879,13	4 230,59	418 625,24	0,00	4 095 595,16
Februari	3 123 402,75	1 129 057,90	1 523,86	251 885,02	0,00	4 505 869,53
Mars	3 468 292,44	131 471,22	4 047,33	222 951,98	164 071,30	3 990 834,27
April	3 550 418,54	163 507,28	3 414,15	256 790,41	0,00	3 974 130,38
Maj	3 959 850,20	70 301,73	4 021,64	836 156,01	0,00	4 870 329,58
Juni	3 452 027,88	62 366,91	4 305,29	275 275,88	0,00	3 793 975,96
Juli	4 016 627,80	44 822,22	3 965,26	287 007,94	0,00	4 352 423,22
Augusti	3 693 860,89	26 784,66	9 916,17	913 677,42	0,00	4 644 239,14
September	3 321 196,55	42 712,60	594 561,21	378 264,09	149 285,86	4 486 020,31
Oktober	3 317 745,48	50 910,41	50 302,99	327 927,41	0,00	3 746 886,29
November	3 450 440,88	-3 105 363,56	539 554,88	353 154,19	0,00	1 237 786,39
December	2 953 831,85	562 272,65	21 845,88	784 253,98	0,00	4 322 204,36
Summa totalt	38 317 555,46	2 841 723,15	1 241 689,25	5 305 969,57	313 357,16	48 020 294,59

LANDSKAPSANDELAR OCH KOMPENSATIONER		
Belopp i euro	År 2015	År 2014
Landskapsandelar		
Socialvård	4 456 193,60	4 437 280,73
Grundskola	2 297 646,41	2 317 286,77
Medborgarinstitut	281 120,00	275 856,00
Bibliotek	194 751,94	190 317,80
Idrotts-, ungdoms- och kulturverksamhet	237 612,41	232 207,24
Allmänna landskapsandelar	0,00	0,00
Justering av överföringarna	-1 505 584,94	-1 600 580,22
S:a landskapsandelar	5 961 739,42	5 852 368,32
Landskapskompensationer		
Uteblivna intäkter från kapitalinkomstbeskattningen	248 576,07	197 808,27
Kompensation för "äländska avdrag"	411 756,12	328 680,00
Komp. för allmänt avdrag i kommunalbeskattningen	0,00	0,00
S:a landskapskompensationer	660 332,19	526 488,27
S:a landskapsandelar och kompensationer totalt	6 622 071,61	6 378 856,59

EXTRAORDINÄRA INTÄKTER OCH KOSTNADER

Extraordinära intäkter	År 2015	År 2014
Försäljningsvinst vid Hamnverkets bolagisering	0,00	8 726 424,21
Erhållna aktier i FörsäkringsAb Alandia	0,00	53 630,28
Extraordinära intäkter totalt	0,00	8 780 054,49

AVSKRIVNINGSTIDER ENLIGT PLAN

Immateriella tillgångar.....	5 år
Materiella tillgångar, Mark- och vattenområden	ingen
Förvaltnings- och institutionsbyggnader	40 år
Bostadsbyggnader	40 år
Fabriks- och produktionsbyggnader	30 år
Fritidsbyggnader	30 år
Ekonomibyggnader	20 år
Vattendistributionsnät.....	30 år
Avloppsnät.....	30 år
Fjärrvärmenät.....	20 år
Övriga jord- och vattenkonstruktioner	20 år
Broar, kajer och badinrättningar	20 år
Naturgasnät	20 år
Gator, vägar, torg och parker	20 år
Elledningar, transformatorer, utomhusbelysning	20 år
Övriga rör- och kabelnät	20 år
Fasta lyft- och flyttanordningar	20 år
Maskinerier och anordningar vid el-, vatten- o. dyl. verk.	10 år
Trafikregleringsanordningar	10 år
Övriga fasta maskiner, anordningar och konstruktioner	10 år
Telefonnät, central och abonnentcentraler	10 år
Fartyg av järn.....	15 år
Övriga tunga maskiner	10 år
Fartyg av trä och andra flytande arbetsmaskiner	10 år
Sjukhus-, hälsovårds- o. dyl. anordningar	10 år
Övriga transportmedel	10 år
Övriga rörliga arbetsmaskiner	10 år
Övriga lätta maskiner	10 år
Övriga anordningar och inventarier	5 år
Adb-utrustning	3 år
Övriga materiella nyttigheter;	Ingen avskrivning
Pågående nyanläggningar;	Ingen avskrivning
Placeringar;	Ingen avskrivning

GENOMSNIITLIGA AVSKRIVNINGAR OCH INVESTERINGAR 2014-2018

(Uppgifterna för 2016 - 2018 bygger på stadsfullmäktiges beslut till investeringar år 2016-18 och budgetunderlag)

	2014	2015	2016	2017	2018
Avskrivningar enligt plan	6 138 436,47	4 591 070,95	4 909 884,60	4 986 316,20	5 130 711,03
Egna anskaffningsutgifter för investeringar som är föremål för avskrivning	3 888 071,96	5 275 890,19	5 131 875,00	3 842 625,00	5 350 000,00
Totalt för perioden 2014 - 2018					
Avskrivningar enligt plan	5 151 283,85 (Medeltal)				
Egna anskaffningsutgifter för investeringar som är föremål för avskrivning	4 697 692,43 (Medeltal)				
Avvikelse i euro	453 591,42				
Avvikelse i procent	9,66				

Avvikelsen är under 10%.

Elverket är ett helägt dotterbolag från 1.1.2014

Hamnen är ett helägt dotterbolag från 1.1.2015

FÖRSÄLJNINGSVINST ELLER -FÖRLUST PÅ SÅLDA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

	2015	2014
Övriga verksamhetsintäkter		
Försäljningsvinster av mark- och vattenomr.	273 575,17	752 215,03
Försäljningsvinster av byggnader	382 588,42	0,00
Övriga försäljningsvinster	18 970,77	1 300,00
Försäljningsvinster totalt	675 134,36	753 515,03
Övriga verksamhetskostnader		
Försäljningsförlust av elbil, Ål 2	0,00	-3 422,14
Försäljningsförluster totalt	0,00	-3 422,14

FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER

Finansiella intäkter	2015	2014
Ränteintäkter		
Ränteintäkter på av staden utgivna lån	1 021 764,94	184 119,14
Ränteintäkter på depositioner	3 788,32	3 716,57
Ränteintäkter totalt	1 025 553,26	187 835,71
Övriga finansiella intäkter		
Kursvinster	7 047,55	8 489,86
Skatteredovisningsränteintäkter	65,86	117,87
Dividender	144 427,00	17 095,00
Övriga finansiella intäkter	32 847,79	33 333,99
Övriga finansiella intäkter totalt	184 388,20	59 036,72
S:a finansiella intäkter	1 209 941,46	246 872,43
Finansiella kostnader	2015	2014
Räntekostnader		
Räntekostnader på av staden upptagna lån	-388 350,12	-519 676,45
Räntekostnader totalt	-388 350,12	-519 676,45
Övriga finansiella kostnader		
Kursförluster	-12 872,17	-3 513,09
Skatteredovisningsräntor	-1 592,93	0,00
Banktjänster	-25 272,93	-26 215,56
Övriga finansiella kostnader	-11 152,93	-8 547,39
Övriga finansiella kostnader totalt	-50 890,96	-38 276,04
S:a finansiella kostnader	-439 241,08	-557 952,49

NOTER TILL BALANSRÄKNINGENS AKTIVA

	Immateriella tillgångar			Materiella tillgångar							Totalt
	Immateriella rättigheter	Övriga utgifter med lång verkn.tid	Förskotts- betaln.	Totalt	Mark- områden	Bygg- nader	Fasta anl. o. konstr.	Maskiner o. invent.	Övr. mat- eriell tillg.	Förskotts- betaln. o. pågående	
Oavskriven ansk.utgift 1.1. 2015	133 380,27	32 555,82	0,00	165 936,09	10 922 508,81	59 883 945,55	20 628 392,48	1 892 335,72	30 000,00	2 019 737,34	95 376 919,90
Ökningar under räkenskapsper.	68 301,33	0,00	0,00	68 301,33	0,00	202 680,69	1 679 830,66	690 174,44	0,00	4 160 531,01	6 733 216,80
Minskningar under räkenskapsper.	0,00	0,00	0,00	0,00	-20 291,68	-1 041 885,53	-110 913,39	-204 782,07	-4 000,00	-141 027,75	-1 522 900,42
Överföringar mellan poster	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	371 493,90	1 269 531,21	65 166,64	0,00	-1 706 191,75	0,00
Räkenskapsperiodens avskr.	-65 764,06	-11 474,42	0,00	-77 238,48	0,00	-2 545 953,89	-1 529 322,25	-439 898,53	0,00	0,00	-4 515 174,67
Oavskriven ansk.utgift 31.12. 2015	135 917,54	21 081,40	0,00	156 998,94	10 902 217,13	56 870 280,72	21 937 518,71	2 002 996,20	26 000,00	4 333 048,85	96 072 061,61
Uppskrivningar	0,00			0,00							0,00
Bokföringsvärde 31.12.2015	135 917,54	21 081,40	0,00	156 998,94	10 902 217,13	56 870 280,72	21 937 518,71	2 002 996,20	26 000,00	4 333 048,85	96 072 061,61

SAMMANDRAG	ING. BALANS i Euro	AVSKRIVN. 2015	VÄRDE EFTER AVSKR. 2015	ÖKNING AV ANL.TILLG. 2015	MINSKNING AV ANL.TILLG 2015	Överfört till färdiga arb. 2015	UTGÅENDE BALANS 2015 Euro
Anläggningstillgångar 31.12.							
Pågående nyanläggningar	2 019 737,34	0,00	2 019 737,34	4 160 531,01	141 027,75	1 706 191,75	4 333 048,85
Färdiga anläggningstillg.	126 606 324,13	4 592 413,15	122 013 910,98	4 346 293,81	1 692 077,56		124 668 127,23
Totalt 31.12.2015	128 626 061,47	4 592 413,15	124 033 648,32	8 506 824,82	1 833 105,31	1 706 191,75	129 001 176,08

	Aktier och andelar					Övriga fordringar		
	Aktier koncern- bolag	Aktier intresse- bolag	Andelar i kom- förbund	Övriga aktier o. andelar	Totalt	Fordringar på koncern- bolag	Övriga fordringar	Totalt
Anskaffningsutgift 1.1	26 335 677,21	5 432 636,55	399 815,61	319 739,84	32 487 869,21	584 246,32	0,00	584 246,32
Ökningar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Minskningar	-300 000,00	0,00	0,00	0,00	-300 000,00	0,00	0,00	0,00
Överföringar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Anskaffningsutgift 31.12.	26 035 677,21	5 432 636,55	399 815,61	319 739,84	32 187 869,21	584 246,32	0,00	584 246,32
Nedskrivningar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Uppskrivningar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bokföringsvärde 31.12	26 035 677,21	5 432 636,55	399 815,61	319 739,84	32 187 869,21	584 246,32	0,00	584 246,32

INNEHAV I ANDRA SAMFUND						
Bolag	Hemort	Kommunens ägarandel	Koncernens ägarandel	Kommunkoncernens andel		
				av eget kapital	av främm. kapital	av räknensk. vinst/förl.
DOTTERSAMFUND						
*Fastighets Ab Marstad	M:hamn	100,0 %	100,0 %	9 743 510	41 725 644	692 866
*Mariehamns Energi Ab	M:hamn	87,1 %	87,1 %	4 960 937	11 398 896	0
*Mariehamns Centralantenn Ab	M:hamn	100,0 %	100,0 %	65 024	679 232	-5 853
*Mariehamns Elnät Ab	M:hamn	100,0 %	100,0 %	5 186 420	6 144 806	190 105
*Mariehamns Hamn Ab	M:hamn	100,0 %	100,0 %	10 065 886	23 128 340	197 653
Totalt				30 021 776	83 076 918	1 074 771
ÄGARINTRESSESAMFUND						
FAB Nyfahlers	M:hamn	45,8 %	45,8 %			
Ålands Vatten Ab	Jomala	37,5 %	37,5 %			
Svinryggens Deponi Ab	Jomala	50,0 %	50,0 %			
Ålands Problemavfall Ab	M:hamn	0,3 %	39,3 %			
Åda Ab	M:hamn	25,0 %	25,0 %			
ANDELAR I KOMMUNALFÖRBUND						
*Ålands omsorgsförbund	M:hamn	41,0 %	41,0 %			
*Södra Ålands högstadiestrikt/Träningsssk.	Jomala	50,0 %	52,0 %			
*Ålands Miljöservice Ab	M:hamn	59,0 %	59,0 %			
Totalt				0	0	0
ÖVRIGA AKTIER						
Mariehamns telefon Ab	M:hamn	<20%				
Ålands Vindenergi	M:hamn	<20%				
Ab Det finlandssvenska kompetenscentret inom det sociala området	H:fors	<20%				
Luottokunta	H:fors	<20%				
Ålands Skid- och Skidskyttecentrum	Jomala	<20%				
Försäkringsaktiebolaget Alandia	M:hamn	<20%				
TOTALT				30 021 776	83 076 918	1 074 771
<i>*Ingår i koncernens balansräkning</i>						

FORDRINGAR PÅ KONCERNSAMFUNDEN				
	2015	2015	2014	2014
	Långfristigt	Kortfristigt	Långfristigt	Kortfristigt
Fordringar på dottersamfund				
Kundfordringar	0,00	122 104,57	0,00	32 517,49
Lånefordringar	21 194 040,00	921 480,00	25 715 520,00	921 480,00
Totalt	21 194 040,00	1 043 584,57	25 715 520,00	953 997,49
Fordringar på kommunförbund				
Kundfordringar	0,00	3,20	0,00	6 705,93
Resultatregleringar	0,00	223 867,74	0,00	196 738,35
Totalt	0,00	223 870,94	0,00	203 444,28
Fordringar på intressesamfund				
Kundfordringar	0,00	28 677,52	0,00	28 730,78
Totalt	0,00	28 677,52	0,00	28 730,78
Fordringar sammanlagt	21 194 040,00	1 296 133,03	25 715 520,00	1 186 172,55

RESULTATREGLERINGAR, AKTIVA		
	År 2015	År 2014
Kortfristiga resultatregleringar		
Icke erhållna inkomster		
Ålands omsorgsförbund, slutredovisn.	216 909,90	196 738,35
Icke erhållna inkomster totalt	216 909,90	196 738,35
Utgiftsförskott		
Löne-, rese-, teleförsäkring och låglönestöd	21,82	198,63
Ränta och amortering, förfallodag 2.1.2013	0,00	0,00
Utgiftsförskott totalt	21,82	198,63
S:a resultatregleringar, aktiva	216 931,72	196 936,98

NOTER TILL BALANSRÄKNINGENS PASSIVA

SPECIFIKATION AV DET EGNA KAPITALET		
	År 2015	År 2014
Grundkapital 01.01.	78 167 195,67	78 167 195,67
Ökningar	0,00	0,00
Minskningar	0,00	0,00
Grundkapital 31.12.	78 167 195,67	78 167 195,67
Överskott från tidigare år 01.01	39 765 343,95	20 781 760,56
Rättelse av fel som uppkommit under föreg. räkenskapsperioder ¹⁾	-42 162,94	-104 549,99
Överskott från tidigare år 31.12.	39 723 181,01	20 677 210,57
Räkenskapsperiodens under-/överskott	3 591 781,09	19 088 133,38
Eget kapital totalt	121 482 157,77	117 932 539,62
1) Under räkenskapsperioden 1.1-31.12.2015 har följande rättelser gjorts:		
Momskorrigering gällande år 2012-2014		
- Edlagårdens driftskostnader	-16 547,85	
- Kalkylerad avdrag för stödpersoner	14 364,18	
Bolagisering av hamnen, semesterlöneskuld från 31.12.2014	-38 314,21	
Elanslutningsavgift, korrigering Nyängens daghem	-1 665,06	
Totalt	-42 162,94	

FONDENS NAMN	ING. BALANS 01.01.2015 Euro	INBET. 2015 Euro	UTBET. 2015 Euro	UTG. BALANS 31.12.2015 Euro
FONDER FÖR SKOLORNA:				
Erik Johanssons stipendiefond	2 142,55	3,18	0,00	2 145,73
Skolnämndens fond	10 205,51	25,51	0,00	10 231,02
FONDER FÖR SOCIALVERKSAMHET:				
Lempi Lindströms fond ¹	22 289,40	1 746,62	-2,00	24 034,02
Elin Sofia Österbergs fond ²	0,00			0,00
A och J Trobergs fond för sjuka	1 680,02	4,20	0,00	1 684,22
Edla Nordins fond	0,00	0,00	0,00	0,00
Gertrud Westerlunds fond	44 554,47	378,40	-31 821,09	13 111,78
Helenas Minnesfond	3 903,87	41,98	-5,30	3 940,55
N-K Johanssons fond för hemtjänsten	73 623,22	184,06	0,00	73 807,28
Edvard Vikströms fond	141 375,31	353,44	0,00	141 728,75
Maire Holmbergs fond	32 567,08	43,52	-15 160,64	17 449,96
Doris Söderlunds fond	66 686,94	166,71	0,00	66 853,65
ÖVRIGA FONDER				
Bror Lindqvists fond	19 230,74	16,40	-12 670,23	6 576,91
TOTALT	418 259,11	2 964,02	-59 659,26	361 563,87
¹ Finns även aktier i Nordea, 3292 st, marknadsvärde 31.12.2015 = 33.380,88 euro.				
² Finns fortfarande ett gravvårdsavtal som gäller t.o.m. År 2017				

FRÄMMANDE KAPITAL

LÅN SOM FÖRFALLER TILL BETALNING EFTER FEM ÅR ELLER SENARE		
Långfristiga skulder:	År 2015	År 2014
Lån från kreditinstitut och försäkringsanstalter	9 985 103,88	11 101 075,94
Lån från offentliga samfund	7 453 080,50	12 630 423,66
Långfristiga skulder sammanlagt	17 438 184,38	23 731 499,60

SKULDER TILL KONCERNSAMFUNDEN				
	2015	2015	2014	2014
	Långfristigt	Kortfristigt	Långfristigt	Kortfristigt
Skulder till dottersamfund				
Leverantörsskulder	0,00	322 526,02	0,00	311 206,81
Resultatregleringar	0,00	0,00	0,00	745 178,52
Totalt	0,00	322 526,02	0,00	1 056 385,33
Skulder till kommunförbund				
Leverantörsskulder	0,00	28 165,19	0,00	33 541,81
Totalt	0,00	28 165,19	0,00	33 541,81
Skulder till intressesamfund				
Leverantörsskulder	0,00	107 408,14	0,00	99 790,44
Totalt	0,00	107 408,14	0,00	99 790,44
Skulder sammanlagt	0,00	458 099,35	0,00	1 189 717,58

CHECKRÄKNINGSLIMIT	År 2015	År 2014
Limit för checkräkning med kredit 31.12	5 000 000,00	5 000 000,00

SPECIFIKATION AV ÖVRIGA SKULDER	År 2015	År 2014
Kortfristiga		
Förskottsinnehållning	594 191,31	591 751,66
Löneskulder	0,00	867,32
Lönebikostnader	870 589,19	236 448,06
Övriga skulder	7 788,42	3 629,06
Kortfristiga totalt	1 472 568,92	832 696,10
Övriga skulder totalt	1 472 568,92	832 696,10

RESULTATREGLERINGAR, PASSIVA	År 2015	År 2014
Resultatregleringar		
Kortfristiga resultatregleringar		
Obetalda utgifter		
Semesterlöneperiodisering	4 194 881,33	4 125 089,60
Ränteperiodiseringar	35 339,20	64 235,71
Förlikning med Ålands Bygg Ab, matargång	0,00	525 000,00
Reglering efter Hamnverkets bolagisering	0,00	745 178,52
Övriga obetalda utgifter	50 000,00	50 000,00
Sa kortfristiga resultatregleringar	4 280 220,53	5 509 503,83
Sa resultatregleringar, passiva	4 280 220,53	5 509 503,83

NOTER ANGÅENDE SÄKERHETER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER

BORGENSFÖRBINDELSER	År 2015	År 2014
Samfund inom samma koncern:		
Fastighets Ab Marstad	14 717 116,77	14 926 951,16
Fastighets Ab Dalnäs	1 297 213,45	1 337 213,45
Mariehamns Centralantenn Ab	69 036,58	110 142,09
Stiftelsen Sjökvarteret i Mariehamn r.s.	14 885,29	24 442,31
Mariehamns Energi Ab	2 065 207,75	2 331 347,45
Sammanlagt	18 163 459,84	18 730 096,46
Övriga samfund:		
Kobba Klintars vänner rf	1 100,89	11 623,53
Scoutkåren Ålandsflickorna rf	5 095,86	6 194,84
Skeppsföreningen Albanus rf	40 000,00	40 000,00
Åländska Segelsällskapet rf	69 159,26	0,00
Sammanlagt ¹	115 356,01	57 818,37
Sammanlagda borgensförbindelser 31.12	18 278 815,85	18 787 914,83

¹ Mariehamns stad har därutöver beviljat följande borgen:

- checkräkningslimit om 17 000 € till Ridklubben Sleipner r.f., utnyttjat 31.12.2015 = 0,00 euro.
- 80 % av ett lån om 100 000 € till Mariehamns Seglarförening rf, olyft per 31.12.2015
- lån om 22 500 € till Kobba Klintars Vänner rf, olyft per 31.12.2015

STADENS LEASINGANSVAR	År 2015	År 2014
Förfaller under följande räknensk.period	32 438,34	24 568,42
Förfaller senare	85 961,64	21 003,45
Sammanlagt	118 399,98	45 571,87

ÖVRIGA ANSVAR

Efter hävning av hyresavtalet med Eat Mariehamn Ab har företaget krävt staden på ersättning med 270 000-300 000 euro. Staden har meddelat att man anser att kravet är obefogat men att man har en vilja att medverka till en lösning.

Marknadsdomstolen har den 23.2.2016 lämnat ett besvär från Varggropens Sand Ab utan prövning. Besväret gällde infrastrukturnämndens beslut av den 26.8.2015 angående upphandling av grus samt transporttjänster. Bolaget har lämnat in besvär till högsta förvaltningsdomstolen och ärendet har ännu inte avgjorts.

Delfendals Kom Ab har i december 2013 inlämnat ett besvär till förvaltningsdomstolen gällande anbud på transport och behandling av avvattnat rötslam från Lotsbroverket. En temporär upphandling har verkställts. Ålands förvaltningsdomstol har den 29.1.2015 upphävt infrastrukturnämndens upphandlingsbeslut 22.10.2013 och avslag av rättelseyrkandet 19.11.2013. Firma Jan Widman har den 2.3.2015 lämnat in besvär över beslutet till högsta förvaltningsdomstolen. Ärendet har ännu inte avgjorts.

AV STADEN UTGIVNA LÅN

l euro per 31 december	År 2015	År 2014
Egna externt utgivna lån		
Mariehamns Hamn Ab	22 115 520,00	23 037 000,00
Mariehamns Elnät Ab	0,00	3 600 000,00
Totalt	22 115 520,00	26 637 000,00

NOTER ANGÅENDE PERSONALEN

ANTALET ANSTÄLLDA 31.12

	År 2015	År 2014
Stadsledning	130,75	130,04
Stadsutvecklingsnämnden	4,24	4,04
Byggnadsnämnden	2,04	3,55
Bildningsnämnden	199,67	204,83
Socialnämnden	377,70	381,13
Infrastrukturnämnden ¹	105,79	128,95
Totalt	820,19	852,54

¹ Hamnverkets personal exkl. Pommern övergick till Mariehamns Hamn Ab vid bolagiseringen den 31.12.2014.

PERSONALKOSTNADER

	År 2015	År 2014
Personalkostnader enl. resultaträkningen	40 459 029,76	41 854 580,96
Personalkostnader som aktiverats bland immateriella och materiella tillgångar via tillverkning för eget bruk	137 531,03	179 319,44

ARVODEN TILL REVISOR	År 2015	År 2014
BDO Audiator Ab		
Revisionsarvode	30 975,00	29 270,64
Övriga arvoden	1 000,00	9 000,00
Arvoden sammanlagt	31 975,00	38 270,64

ANVÄNDA BOKFÖRINGSBÖCKER OCH BOKFÖRINGSSYSTEM ÅR 2015

Bokföring: Ekonomiprogrammet Microsoft Dynamics NAV på egen server.

Böcker: Fördelningsbok, huvudbok och dagbok, förvaras elektroniskt med backup-system.

Balansbok: Paginerad och inbunden.

KONCERNENS BOKSLUTSNOTER 2015

PRINCIPER OCH METODER FÖR UPPGÖRANDE AV KONCERNBOKSLUT

Interna transaktioner och internbidrag

Koncernsamfundens interna intäkter och kostnader samt fordringar och skulder har eliminerats. Intäkter och kostnader samt fordringar och skulder mellan koncernsamfunden och de kommunalförbund där staden är delägare har eliminerats förutom i fråga om transaktioner av ringa betydelse. Väsentliga interna bidrag har eliminerats.

Eliminering av internt innehav

Kommunens och dottersamfundens inbördes innehav har eliminerats enligt förvärvsmetoden.

Minoritetsandelar

Minoritetsandelarna har avräknats från koncernens över- och underskott i koncernresultaträkningen samt från koncernens eget kapital i koncernbalansen.

Planmässiga avskrivningar

Stadens dottersamfunds avskrivningar har inte korrigerats eftersom dotterbolagen följer koncernens avskrivningsprinciper.

Intressesamfund

Intressesamfunden har sammanställts i koncernbokslutet enligt kapitalandelsmodellen.

Avskrivningsdifferenser och reserver

Dottersamfundens avskrivningsplaner har tillämpats som sådana i koncernen fr.o.m. 2014. Avskrivningsdifferenser och reserver i dottersamfundens balansräkningar har i koncernbalansräkningen uppdelats i eget kapital och latent skatteskuld och förändringar i dem har i koncernresultaträkningen uppdelats i latent skatteskuld och räkenskapsperiodens resultat. Föregående års uppgifter har gjorts jämförbara enligt samma principer per jämförelseuppgifternas läge 31.12.2015. I jämförelseuppgifterna har inte avskrivningsdifferenserna beaktats i minoritetsintresset pga. dess ringa inverkan.

KONCERNENS EXTRAORDINÄRA INTÄKTER OCH KOSTNADER

Extraordinära intäkter	0,00
Extraordinära kostnader	0,00

SPECIFIKATION AV ÖVRIGA SKULDER

	Koncernbolag och -samfund		Mariehamns stad	
	2015	2014	2015	2014
Övriga långfristiga skulder				
Anslutningsavgifter	8 600 810,74	8 121 470,11	0,00	0,00
Övriga	0,00	521 428,55		
Övriga långfristiga skulder totalt	8 600 810,74	8 642 898,66	0,00	0,00
Övriga kortfristiga skulder				
Övriga	1 139 660,87	863 051,73	1 472 568,92	832 696,10
Övriga kortfristiga skulder totalt	1 139 660,87	863 051,73	1 472 568,92	832 696,10
Koncernen totalt	11 213 040,53	10 338 646,49		

KONCERNENS ANSLUTNINGSAVGIFTER UNDER AKTIVA

	2015	2014
Mariehamns stad		
Anslutningsavgifter (Återbäringsbara)	473 210,70	479 938,22
Elanslutn.avg. (Återbäringsbara)	111 035,62	115 398,05
Koncernen		
Anslutningsavgifter	20 405,85	20 405,85

SPECIFIKATION AV KONCERNENS EGET KAPITAL		
	2015	2014
Grundkapital 1.1.	78 167 195,67	78 167 195,67
Ökningar	0,00	0,00
Minskningar	0,00	0,00
Grundkapital 31.12.	78 167 195,67	78 167 195,67
Överskott från tidigare räkenskapsperioder 1.1.	32 115 482,21	19 279 924,06
Överföringar till skadefonden	0,00	0,00
Rättelser från föregående räkenskapsår, parivärde	-54 687,47	-54 653,83
Överskott från tidigare räkenskapsperioder 31.12	32 029 215,61	20 630 150,00
Räkenskapsårets under/överskott	7 142 373,45	11 485 332,21
Eget kapital totalt	117 338 784,73	110 282 677,88

KONCERNENS VÄSENTLIGA RESULTATREGLERINGAR		
	2015	2014
Väsentliga resultatregleringar aktiva		
Mariehamns stad		
Inkomstrest. Ålands omsorgsförbund k.f.	216 909,90	196 738,35
Väsentliga resultatregleringar passiva		
Mariehamns stad		
Div. resultatregl. Förlikning. Ålands Bygg Ab	0,00	525 000,00
Div. resultatregl. Bolagisering av Hamnen	0,00	431 699,16
Semesterlöneperiodisering	4 194 881,33	4 125 089,60
Marstad Fab		
Ränteperiodisering	99 741,49	133 963,51
Mariehamns energi Ab		
Övriga resultatregleringar	245 509,03	233 447,75
Ålands omsorgsförbund K.f.		
Semesterlöneperiodisering	355 793,20	338 167,50
Löneskulder	136 633,20	122 150,20
Mariehamns Elnät Ab		
Personalrelaterade resultatregleringar	200 929,78	184 030,37
Mariehamns Hamn Ab		
Semesterlöneperiodisering	169 567,12	171 474,26
Förlikning Birka och Viking Line	521 428,55	782 142,84
Utöver bokförda resultatregleringar bokfördes av Mariehamns Hamn Ab år 2015, överlåtelseskatt på 1 045 612,75 euro för bolagiseringen av Hamnen.		

KONCERNENS ANSVARSFÖRBINDELSER		
	2015	2014
Mariehamns stad		
Borgensförbindelser	18 278 815,85	18 787 914,83
Leasingansvar	118 399,98	32 475,23
Koncernen		
Leasingansvar	36 673,92	0,00
Hyresgarantier	257 122,42	281 755,82
Skulder mot vilka inteckningar i fastigheter ställts som säkerhet	34 113 797,13	35 061 922,87
Givna panter och ansvarsförbindelser		
För egna skulder	8 933 024,82	2 617 524,90
Elhandelsinstrument till gängse värde	2 348 116,00	4 719 374,03

KONCERNENS FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER**Mariehamns stad**

Finansiella intäkter	2015	2014
Ränteintäkter	1 025 553,26	187 835,71
Övriga finansiella intäkter	184 388,20	59 036,72
S:a finansiella intäkter	1 209 941,46	246 872,43
Finansiella kostnader	2015	2014
Räntekostnader	-388 350,12	-519 676,45
Övriga finansiella kostnader totalt	-50 890,96	-38 276,04
S:a finansiella kostnader	-439 241,08	-557 952,49

Koncernen

Finansiella intäkter		
Ränteintäkter	32 285,74	219 998,86
Övriga finansiella intäkter	52 318,29	63 099,31
S:a finansiella intäkter	84 604,03	283 098,17
Finansiella kostnader		
Räntekostnader	-994 906,10	-1 563 628,36
Övriga finansiella kostnader	-105 083,86	-93 433,16
S:a finansiella kostnader	-1 099 989,96	-1 657 061,52

Behandling av årets resultat

Stadsstyrelsens förslag med anledning av årets resultat är att överskottet på 3 591 781,09 euro förs vidare till tidigare års överskott på 39 723 181,01 euro.

Bokslutets undertecknande

Mariehamn 14.04.2016

Petri Carlsson
Ordförande

Sara Kemetter
I vice ordförande

Erica Sjöström
II vice ordförande

Nina Lindfors
styrelsemedlem

Tony Wikström
styrelsemedlem

Anders Holmberg
styrelsemedlem

Julia Birney
styrelsemedlem

Jonny Andersen
styrelsemedlem

Barbara Heinonen
stadsdirektör

Revisionsanteckning

Över utförd revision har idag avgetts berättelse.

Mariehamn 15.04.2016

Jack Christenbrunn
Ordförande

Christina Johansson-Gammals
Vice ordförande

Margareta Flink
Ledamot

Fredrik Häggblom
Ledamot

